

јул, август, септембар 2024.

ЕВАНЂЕЉЕ ПО МАРКУ

1. Почетак Еванђеља.....	5
2. Један дан у Исусовој служби	3
3. Полемике.....	21
4. Параболе.....	29
5. Чуда око језера.....	37
6. Споља и изнутра	45
7. Поучавање ученика – 1. део.....	53
8. Поучавање ученика – 2. део.....	61
9. Сукоби у Јерусалиму.....	69
10. Последњи дани	77
11. Ухваћен и изведен пред суд.....	85
12. Осуђен и разапет.....	93
13. Васкрсли Господ	101

ЕВАНЂЕЉЕ ПО МАРКУ

Аутор: Томас Р. Шепард

Број 3/2024.

Припрема:

Хришћанска адвентистичка црква, Одељење за суботну школу
www.subotnaskola.org

Одјовара: Желимир Станић, Београд, Радослава Грујића 4

Превод: Тамара Бабић

Лектура: Мирјана Ђерић

Прелом: Гордана Ардељан

Издаје: »Препород«, Београд

За издавача: Саша Тодоран, 11000 Београд, Радослава Грујића 4

Тираж: 2160

За интерну употребу

Табеле припрема Одељење за суботну школу

© [2024] Генерална конференција Хришћанске адвентистичке цркве*. Сва права придржана. Ниједно лице или установа не може да мења, преправља, прилагођава, преводи, репродукује или објављује ниједан део библијске поуке без претходног писменог одобрења Генералне конференције Хришћанске адвентистичке цркве*. Одељенске службе Генералне конференције Хришћанске адвентистичке цркве* су овлашћене да се побрину за превод библијске поуке, у складу са посебним смерницама. Ауторска права таквих превода и њихово објављивање и даље су у надлежности Генералне конференције. Изрази »Хришћанска адвентистичка«, »Адвентистичка« и лого са пламеном су регистроване ознаке Генералне конференције Хришћанске адвентистичке цркве* и не могу се користити без претходног одобрења Генералне конференције.

Од почетка Еванђеља по Марку, читалац зна ко је Исус – Месија, Божји Син (Марко 1,1). Међутим, народу о ком је реч у овој причи било је тешко да разуме ко је Он и какав је Његов крајњи циљ – осим оним појединцима који су били запоседнути демонима. Они су тачно знали ко је Он! Демони су Га препознавали и повлачили се пред Његовим моћним речима.

Али Исус им је прилично доследно заповедао да ту информацију задрже за себе. Чему та заповест о тајности? Проучаваоци Библије вековима су се бавили тим питањем. Оно је чак добило и своје научно име – месијанска тајна. Зашто би једно Еванђеље захтевало да се ћути о томе ко је Исус?

Ипак, оно што ће нам постати јасно на овом путовању кроз Еванђеље по Марку, јесте да у тој библијској књизи не постоји само тајна – већ и чудесно откривење. То се с правом може назвати мотивом скривања и откривања, што се провлачи кроз целу ову књигу, мада на крају сва тајновитост неочекивано нестаје, и бива замењена Исусовим моћним откривењем.

Еванђеље по Марку може се поделити на два засебна дела – заправо, на две половине. Текст од првог па скоро до краја осмог поглавља бави се кључним питањем: *Ко је Исус?* Одговор лежи у Његовим учењима и чудима. Он увек изнова побеђује зло, доноси наду угњетенима и убедљиво износи истине које задиру у саму срж људског постојања. Све то јасно говори читаоцу да је Он Месија, Христос, Онај кога је јеврејски народ тако дуго чекао.

Међутим, тек негде на половини књиге, неко ко *није био запоседнут демонима* исправно закључује ко је Он, чиме одговара на питање постављено у првој половини књиге, а тиче се Христовог идентитета. Тај неко је Петар који отворено изјављује: „Ти си Христос“ (Марко 8,29).

Друга половина Еванђеља по Марку, од стиха Марко 8,31 па све до краја књиге, одговара на друго питање: *Куда Исус иде?* Одговор је запањујући. Он иде на крст – најпрезренији и најсрамнији вид

спровођења смртне казне у римском свету. То је тако неочекивано одредиште за Месију, који је, по мишљењу својих следбеника, требао да порази Рим и утврди Израел као моћан народ.

Исусови ученици, склони прављењу грубих грешака, нису могли да докуче о чему Он то говори. И како се наротив наставља, они све ређе и ређе постављају питања у вези с том болном темом, док на крају сасвим не заћуте пред нежељеном истином.

Ствари постају све суморније како Исус све дубље улази у сукоб са верским вођама, које кују заверу да Га убију. А ученици, који се још увек надају славном царству, бивају потпуно шокирани Његовим хапшењем, суђењем и распећем, што је све потпуно супротно њиховим очекивањима.

Међутим, кроз све то Исус наставља да шаље јасну и доследну поруку о томе куда иде, и шта значи то што ће умрети и поново устати. Хлеб и чаша коришћени током Последње вечере представљаће Његово тело и крв (Марко 14,22-25), и Он ће постати откуп за многе (Марко 10,45).

То не значи да је Исус отишао на крст са стоичком мирноћом. У Гетсиманији, Он се жестоко бори са том одлуком (Марко 14,32-42), а на крсту виче у очајању: „Боже мој! Боже мој! зашто си ме оставио?“ (Марко 15,34). Еванђеље по Марку јасно открива мрачно искуство с којим се Христос суочио – цену нашег спасења. Међутим, крст није крај Његовог путовања. Након свог васкрсења, Он планира сусрет са ученицима у Галилеји – и, као што знамо, тада настаје хришћанска црква.

То је изузетна прича, изнета у језгровитом и динамичним стилу, са мало коментара самог писца Еванђеља. Он једноставно износи причу, а затим пушта да речи и дела сами за себе говоре о животу и смрти Исуса из Назарета.

Др Томас Р. Шейард је виши научни сарадник и предавач Новог заветна на Теолошком факултету Универзитета Ендрус. Он и његова сурјуа Шери имају двоје одрасле деце и шесторо унучади.

Текстови за проучавање у току седмице: Дела 13,1-5.13; Дела 15,36-39; Марко 1,1-15; Исаија 40,3; Данило 9,24-27.

Текст за памћење: „А пошто предадоше Јована, дође Исус у Галилеју проповиједајући јеванђеље о царству Божијему, и говорећи: изиђе вршете и приближи се царство Божије; покајте се и вјерујте јеванђеље“ (Марко 1,14.15).

Ко је написао Еванђеље по Марку, и зашто је оно написано?

Ниједно Еванђеље не наводи име свог аутора. Нешто најближе томе налазимо у Еванђељу по Јовану, где се помиње „ученик кога Исус љубљаше“ (видети Јован 21,20.24).

Међутим, свако од канонских Еванђеља се од најранијих времена повезивало са неким од апостола (Матеј, Јован) или са њиховим пратиоцима. На пример, Еванђеље по Луки се повезује са Павлом (видети Колошанима 4,14; 2. Тимотију 4,11; Филимону 1,24), а Еванђеље по Марку са Петром (видети 1. Петрова 5,13).

Мада аутор Еванђеља по Марку нигде у тексту не наводи своје име, рана црквена традиција указује да је то био Јован Марко, некадашњи сапутник Павла и Варнаве (Дела 13,2.5), а касније Петров сарадник (1. Петрова 5,13).

Наш први корак ове седмице биће да сазнамо нешто о Марку на основу навода из Светог писма, да размотримо његов рани неуспех и коначни повратак у службу. Затим ћемо се у свом истраживању окренути уводном делу овог Еванђеља, гледајући унапред куда та прича води и осврћући се на питање зашто је један испрва неуспешни, а потом рехабилитовани мисионар написао такав један текст.

*Проучите поуку за ову седмицу да бисте се припремили за суботу, 6. јул.

НЕУСПЕШНИ МИСИОНАР

Прочитајте текст Дела 12,12. Како је Марко представљен у књизи Дела апостола?

Може се претпоставити да је Јован Марко који је, по свему судећи, аутор Еванђеља по Марку, био још увек младић када су се збили догађаји описани у тексту Дела 12, вероватно средином 40-их година првог века. Он је представљен у 12. стиху као син жене по имену Марија. А она је очигледно била једна од богатих присталица цркве, и у њеном дому је одржан молитвени састанак, који је постао познат захваљујући тексту Дела 12. Прича о Петровом бекству из затвора и потоњим дешавањима, а затим и Иродовој смрти, пуна је упечатљивих, чак и духовитих контраста између Петра и тог цара. Јован Марко заправо не игра никакву улогу у причи, али нас његово представљање у овом тренутку припрема за његову каснију повезаност са Варнавом и Савлом.

Прочитајте Дела 13,1-5.13. Како се Јован Марко повезао са Савлом и Варнавом и какав је био исход те сарадње?

Текст Дела 13 описује прво мисионарско путовање Савла и Варнаве, које је отпочело око 46. године нове ере. Јован Марко се помиње тек у 5. стиху, а његова улога је ту једноставно да буде помоћник или слуга. Ништа друго се не каже о том младићу све до 13. стиха, где је кратко забележено да се вратио у Јерусалим.

Не наводи се никакав разлог за његов одлазак, а одсуство било каквог описа његових осећања препушта машти на вољу да изведе закључак о томе шта је мотивисало његово повлачење из тог мисионског подухвата, који је несумњиво био пун изазова и опасности. Елен Г. Вајт напомиње да је „Марко, савладан страхом и обесхрабрењем, почео да се колеба у својој намери да се целим срцем посвети Господњем делу. Ненавикнут на тешкоће, био је обесхрабрен опасностима и одрицањима којима су могли бити изложени на том путовању.“ – *Апостолска црква – Христовим трагом*, стр. 169 (оригинал). Укратко, ствари су једноставно постале претешке за њега, и желео је да изађе из свега тога.

Ко од нас није имао такве тренутке кад је желео да одустане од нечега, или се у нешто безуспешно залетео, нарочито кад је реч о нечему духовном и повезаном са нашим хришћанским путовањем? Шта сте научили из таквих искустава?

ДРУГА ШАНСА

Прочитајте Дела 15,36-39. Зашто је Павле одбио Јована Марка, а зашто му је Варнава пружио другу шансу?

Разлог Павловог одбијања овог младића наводи се у стиху Дела 15,38. Марко се повукао од њих и није наставио да ради у мисионству. Павлов став, иако груб, сасвим је разумљив. Живот мисионара, нарочито у античком свету, био је тежак и захтеван (упоредити са 2. Коринћанима 11,23-28). Павле је зависио од својих сарадника мисионара да би носио терет тако изазовног рада у тешким условима. Из његове перспективе, неко ко их је тако брзо напустио није заслуживао место у мисионском тиму који се борио прса у прса са силама зла.

Варнава се није сложио с тим. Он је у Марку видео потенцијал и није хтео да одустане од тог младића. Између Павла и Варнаве дошло је до тако дубоког неслагања око Јована Марка да су се разишли. Павле је изабрао Силу да пође с њим, а Варнава је узео Марка.

Књига Дела апостола не објашњава зашто је Варнава одлучио да поведе Марка са собом. Заправо, у том стиху се њих двојица последњи пут помињу у Делима апостола. Међутим, интересантно је да то није последњи пут да се Марко помиње у Новом завету.

Прочитајте стихове: Колошанима 4,10; 2. Тимотију 4,11; Филимону 24 и 1. Петрова 5,13. Које детаље о Марковом повратку у службу ти стихови наводе?

Изгледа да је код Марка дошло до чудесног преображаја. У овим стиховима, Павле указује на Маркову вредност за њега лично и за службу. Павле га сматра једним од својих сарадника и жели да га Тимотије доведе са собом. У 1. Петровој посланици напомиње се да је и Петар био у блиском односу са Марком. Те посланице Павла и Петра биле су писане вероватно почетком 60-их година првог века нове ере, неких 15 до 20 година после искуства из текста Дела 15. Марко се, после свог неуспеха, очигледно опоравио, до чега је скоро сигурно дошло захваљујући поверењу које му је његов рођак, Варнава, указао.

Размислите о тренуцима када сте ви или неки ваш пријатељ доживели неуспех и када вам је пружена друга шанса. Како је то искуство променило вас и оне који су вам помогли? На који начин је то унело промене у вашу службу другима?

ГЛАСНИК

Прочитајте текст Марко 1,1-8. Ко су личности које се помињу у тим стиховима, и шта оне говоре и раде?

У тим стиховима имамо три главне личности: Исуса Христа, који се помиње у стиху Марко 1,1, Бога Оца (чије се присуство подразумева у стиху Марко 1,2), и Јована Крститеља, гласника и проповедника, који постаје главна тема последњег дела овог одломка.

Текст Марко 1,2,3 садржи цитат из Старог завета који еванђелиста износи да би описао шта ће се догодити у причи. Оно што Марко ту наводи је спој израза из три стиха: 2. Мојсијева 23,20; Исаија 40,3 и Малахија 3,1.

Прочитајте текстове 2. Мојсијева 23,20; Исаија 40,3 и Малахија 3,1. Шта је заједничко тим текстовима?

Стих 2. Мојсијева 23,20 односи се на Божјег анђела кога Бог шаље пред Израелом да их одведе у Ханан. Текст Исаија 40,3 говори о Богу који се појављује у пустињи, где је припремљен пут пред Њим. Текст Малахија 3,1 говори о гласнику који иде пред Господом да би Му припремио пут. Сва три стиха говоре о путовању.

Текст из књиге пророка Исаије на много начина је повезан са службом Јована Крститеља, и такође се усредсређује на *Пут Господњи*. У Еванђељу по Марку, Господ Исус је на путовању. Наратив који се брзо одвија наглашава идеју о том путовању – путовању које ће Га довести до крста и до Његове жртвене смрти за нас.

Али још много тога мора да се догоди пре него што Он стигне до крста. Путовање тек почиње, а Марко ће нам рећи све о њему.

У складу са цитатом из Старог завета у стиховима Марко 1,2,3, Јован Крститељ позива на покајање, одвраћање од греха и враћање Богу (Марко 1,4). Обучен попут древног пророка Илије (упоредити са стихом 2. О царевима 1,8), он у тексту Марко 1,7,8 говори о Ономе који ће доћи после њега и који је већи од њега. Његова изјава да није достојан да одрешу пертле на сандалама Онога који долази, открива колико је Исус узвишен у Јовановим очима.

ИСУСОВО КРШТЕЊЕ

Прочитајте текст Марко 1,9-13. Ко је присутан на Исусовом крштењу, и шта се ту дешава?

Јован крштава Исуса на реци Јордан, а Он, када изађе из воде, види небо широм отворено и Светог Духа који се спушта на Њега с неба у виду голуба. Он чује и Божји глас са неба који каже: „Ти си син мој љубазни који је по мојој вољи“ (Марко 1,11).

Ти догађаји упућују на важност Исусовог крштења. Отац, Син и Свети Дух су присутни и заједно потврђују почетак Исусове службе. Важност тог догађаја наћи ће свој одраз у призору крста, приказаном у тексту Марко 15. Многи од истих елемената приче поновиће се том приликом.

Дух је „извео“ Исуса у пустињу. Реч „извео“ потиче од грчког из-раза *εκβαλλο*, која се у Еванђељу по Марку уобичајено користи за истеривање демона. Присуство Духа овде илуструје силу Светог Духа у Исусовом животу. Господ већ отпочиње путовање у оквиру своје службе, и одмах се сукобљава са сотоном. Наговештај борбе у том призору огледа се у позивању на 40 дана кушања, присуство дивљих звери и анђеле који служе Исусу.

Неуобичајена карактеристика уводног призора у Еванђељу по Марку је то што је Исус представљен као личност која поседује и божанску и људску природу. Са божанске стране: Он је Христос, Месија (Марко 1,1), Господ кога је гласник најавио (Марко 1,2,3), моћнији од Јована (Марко 1,7), љубљени Син на кога се спушта Дух (Марко 1,10,11). Али са људске стране видимо следеће: Јован крштава Њега (а не обрнуто, Марко 1,9), вођен је Духом (Марко 1,12), кушан од сотоне (Марко 1,13), боравио је са зверима (Марко 1,13) и служили су Му анђели (Марко 1,13).

Чему служе ти контрасти? Они нас упућују на чудесну реалност Христа, који је наш Господ и Спаситељ, наш Бог, а истовремено и људско биће, наш брат и наш узор. Како да у потпуности разумемо ту мисао? Ми то и не можемо. Али прихватамо је вером и дивимо се ономе што нам та истина открива о Божјој љубави према човечанству.

Шта нам о Божјој чудесној љубави говори то што је Исус, иако Бог, преузео на себе нашу људску природу да би нас спасао?

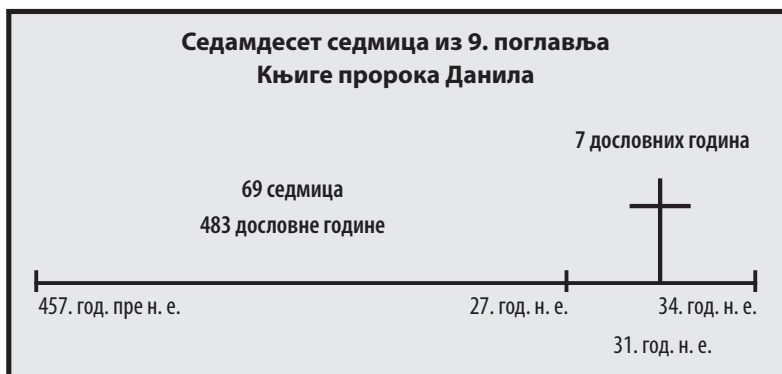
ЕВАНЂЕЉЕ ПО ИСУСУ

Прочитајте текст Марко 1,14.15. Која су то три дела еванђеоске поруке коју је Исус објављивао?

Марко овде сумира једноставну и директну Исусову поруку. Њена три дела су илустрована у следећој табели:

Категорија:	Садржај:
Временско пророчанство	Време се навршило.
Заветно обећање	Божје царство је близу.
Позив на учеништво	Покајте се и верујте у еванђеље.

Временско пророчанство на које се Исус позива је пророчанство о 70 седмица из текста Данило 9,24-27. То пророчанство налази своје испуњење у Исусовом крштењу, када је Он помазан Светим Духом и када је отпочео своју службу (Дела 10,38). То невероватно пророчанство о 70 седмица сликовито је приказано на следећем графикону:

У том пророчанству један дан означава једну годину (4. Мојсијева 14,34; Језекиљ 4,6). Пророчанство је отпочело 457. године старе ере декретом издатим од стране Артаксеркса, цара Персије, за довршење дела обнове Јерусалима (видети Јездра 7).

Шездесет девет пророчких седмица протеже се до 27. године нове ере, то јест, до времена када је Исус крштен и помазан Светим Духом на почетку своје службе.

До Његовог распећа дошло је три и по године касније.

Коначно, седамдесет седмица је завршено 34. године нове ере, када је Стефан каменован и када је отпочело проповедање еванђеља незнабошцима као и Јеврејима.

Када сте последњи пут проучавали пророчанство о 70 седмица? Како познавање тог пророчанства може да допринесе јачању ваше вере, не само у Исуса већ и у поузданост пророчке Речи?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

Прочитајте поглавље „Глас у пустињи“ из књиге *Чезња векова*, стр. 97-108 (оригинал) и поглавље „Весници Јеванђеља“ из књиге *Ајосџолска црква – Христјовим ѿрајом*, стр. 166-176 (оригинал) од Елен Г. Вајт.

Како је задивљујуће то што је текст Откривење 14,6.7, вест првог анђе-ла, паралелан са Исусовом еванђеоском поруком из текста Марко 1,15.

Први анђео у последњим данима носи поруку вечног еванђеља овом свету у припреми за Други долазак. Баш као Исусова порука, анђелово еванђеље последњег времена има иста три елемента, што је илустровано у табели испод:

Марко 1:	Категорија:	Откривење 14:
Навршено време (Данило 9)	Временско пророчанство	Час суда (Данило 7, 8)
Царство је близу.	Заветно обећање	Вечно еванђеље
Покајте се, верујте.	Позив на учеништво	Бојте се Бога, дајте Му славу, поклоните Му се.

Порука првог анђела најављује почетак преадвентног суда, предвиђе-ног у пророчанству о 2.300 дана из текста Данило 8,14, а који је отпочео 1844. године. Тај суд доноси Божје царство Његовом прогоњеном народу (Данило 7,22). Позив првог анђела да се бојимо Бога, да Га славимо и обожавамо је позив на учеништво, упућен овом свету у последњим данима, када звери из Откривења 13 буду представиле једног лажног бога као онога кога се треба бојати, и кога треба славити и обожавати.

Баш као што је Исусова порука у тексту Марко 1 блиско повезана са Даниловим пророчанствима и почетком објављивања еванђеља, тако је и порука првог анђела повезана са Књигом пророка Данила на завршетку земаљске историје.

ПИТАЊА ЗА РАЗГОВОР:

1. Упоредите и уочите сличности и разлике између Јована Крсти-теља и Исуса у тексту Марко 1,1-13. Које посебне поуке извличите из начина на који су они представљени?
2. Размислите о значењу крштења. Прочитајте текстове Римљанима 6,1-4 и Јован 3,1-8 и упоредите их са Исусовим крштењем у тексту Марко 1,9-13. Које паралеле и супротности запажате? Како вам то помаже да јасније разумете смисао крштења?
3. Упоредите еванђеље према Исусу у тексту Марко 1,14.15 и поруку првог анђела из текста Откривење 14,6. 7. Како вам разумевање тих порука помаже да боље сагледате своју мисију за данашње време?

ЈЕДАН ДАН У ИСУСОВОЈ СЛУЖБИ

Текстови за проучавање у току седмице: Марко 1,16-45; Јован 1,29-42; Марко 5,41; Лука 6,12; 3. Мојсијева 13.

Текст за памћење: „И рече им Исус: хајдете за мном, и учинићу вас ловцима људскијем“ (Марко 1,17).

Свако Еванђеље представља почетак Исусове службе на себан начин.

Матеј приказује Исуса како позива ученике, а онда држи Беседу на Гори.

Лука приповеда о Исусовој инаугурационој проповеди у суботу у синагоги у Назарету.

Јован се присећа позивања првих ученика и свадбе у Кани, када је Исус извео свој први знак.

Еванђеље по Марку говори о позивању четворице ученика, а затим описује суботу у Капернауму и оно што је потом уследило.

Та „субота са Исусом“ на почетку Еванђеља по Марку пружа читаоцу наговештај о томе ко је Исус. У целом одељку који проучавамо ове седмице, забележено је врло мало Исусових речи – кратак позив на учеништво, заповест демону, план да посети друге области и лечење губавца, уз упутство да се овај покаже свештенику да би се очистио. Нагласак је на деловању, нарочито на исцељивању људи. Писац овог Еванђеља воли да користи реч *одмах*, како би илустровао брзи след потеза у Исусовој служби.

*Проучите поуку за ову седмицу да бисте се припремили за суботу, 13. јул.

„ХАЈДЕТЕ ЗА МНОМ“

Прочитајте текст Марко 1,16-20. Ко су били људи које је Исус позвао да буду Његови ученици, и какав је био њихов одговор?

Текст Марко 1 не бележи много Исусових речи. Међутим, у стиху Марко 1,17 читамо Његове речи упућене двојци рибара, Симону, који ће касније бити назван „Петар“, и његовом брату, Андрији. Њих двојица су стајали на обали Галилејског мора и бацали мреже.

Не помиње се никакав чамац нити друга рибарска опрема, што сугерише да њих двојица нису били баш у најбољем материјалном положају. У тексту Марко 1,19.20 видимо да се Јаков и Јован налазе у чамцу са својим оцем и слугама, што сугерише да су они финансијски боље стајали од Петра и Андрије. Међутим, Лука указује да је Петар ипак имао чамац, и да су Јаков и Јован заправо били партнери Петра и Андрије (видети Лука 5,1-11). Могуће је да се у Еванђељу по Марку истиче контраст између та два пара браће, да би се илустровало то да је Исус позивао на учеништво и оне са мање и оне са више ресурса.

Исусов позив тим људима био је једноставан, директан и пророчки. Он их позива да Га следе, то јест, да постану Његови ученици, и напомиње да ће их, ако одговоре на Његов позив, учинити рибарима људским.

Размислите зашто су ти људи одмах (Марко 1,16-20) напустили све и кренули за Исусом.

Еванђеље по Јовану додатно употпуњује ту слику (видети Јован 1,29-42). По свему судећи, та браћа су била следбеници Јована Крститеља, и чули су објаву да је Исус „јагње Божије које узео на се гријехе свијета“ (Јован 1,29). Они су упознали Исуса и провели једно време с Њим поред реке Јордан. Према томе, њихово прихватање Исусовог позива у службу није било некаква лакоумисленост нити авантуризам. Они су о томе добро промислили.

Али зашто Марко не наводи више појединости о томе? Вероватно зато да би нагласио Исусову моћ. Он позива, рибари се спремно одазивају, и њихов живот, као ни сам овај свет, никад више неће бити исти.

Чега сте ви били позвани да се одрекнете да бисте следили Исуса? (Размислите о импликацијама свог одговора, поготову ако не можете да се сетите ничега.)

НЕЗАБОРАВНО БОГОСЛУЖЕЊЕ

Прочитајте текст Марко 1,21-28. Који незабораван догађај се одиграо у синагоги у Капернауму, и које духовне истине можемо преузети из тог извештаја?

Већина хришћана је имала неке незаборавне тренутке у свом хришћанском ходу: одлука да следе Христа, дан свог крштења, нека моћна проповед током које су дубоко осетили Божје присуство. Неки од тих тренутака нису само незаборавни, већ имају и моћ да нам промене живот.

Такво је за неке људе могло да буде и ово искуство у Капернауму те суботе, описано у тексту Марко 1. „И дивљаху се науци његовој; јер их учаше као онај који власт има а не као књижевници“ (Марко 1,22). Док је Исус подучавао, један запоседнути човек, несумњиво под утицајем силе Његових речи, повикао је: „Што је теби до нас, Исусе Назарећанине? Дошао си да нас погубиш? Знам те ко си, светац Божиј“ (Марко 1,24), и Исус је истерао демона из њега.

Размислите о импликацијама тих речи које је демон изговорио.

Прво, демон препознаје Исуса као Онога ко је „светац Божиј“. Он признаје да је Исус свети Божји изасланик, насупрот нечистој, несветој сотонској војсци. Човек би, у контексту богослужења, очекивао да види само оно што је свето, а не нешто несвето и нечисто. Отуда, у овој причи запажамо оштру супротност између снага добра и снага зла. Ту можемо да видимо реалност велике борбе. Људи још увек нису знали ко је Исус, али демон је то несумњиво знао и јавно је то признао.

Затим, разумљиво је зашто је заповедио демону да изађе из човека, али чему заповест: „Умукни“? Почевши одавде, у Еванђељу по Марку јавља се један занимљив мотив – Исусов позив на ћутање у погледу тога ко је Он. Научници то називају „месијанска тајна“.

Тај Исусов позив на ћутање има смисла с обзиром на политичке призвук месијанских очекивања у Његово време. Било је ризично бити месија. Ипак, ти позиви на ћутање били су помешани са непогрешивим откривењима о томе ко је Исус. Али оно што је с временом постало сасвим јасно је чињеница да се Исусов идентитет не може сакрити, и истина о томе ко је Он постала је средиште еванђеоске поруке. Народу је било потребно не само да сазна ко је Исус, већ и да се определи како да реагује на Његов долазак, и да схвати какав то значај има за њих.

Док настојимо да сведочимо другима, у којим би ситуацијама било мудро не изложити им баш све што ми верујемо у погледу „сдашње истине“?

НАСТАВАК СУБОТНЕ СЛУЖБЕ

Прочитајте текст Марко 1,29-34. Како је Исус помогао Петровој породици и које духовне поуке можемо извући из тог извештаја?

Након изванредне службе у синагоги, Исус се повлачи са својом малом групом ученика (Петром, Андријом, Јаковом и Јованом) у Петров дом, очигледно с намером да остатак суботног дана проведу у дружењу и заједничком ручку.

Али запазите бригу која се надвила над тим призором – Петрова ташта се разболела и добила грозницу, што је у оно време значило да ће се можда опоравити, а можда и умрети. Међутим, Исус, пошто је обавештен о тој болести, узима Петрову ташту за руку и подиже је. А она одмах потом почиње да их послужује. Какав моћан пример начела да они које Исус исцели и спасе треба заузврат да служе другима!

У Еванђељу по Марку често је случај да Исус исцељује оболеле особе тако што их додирује (видети Марко 1,41; Марко 5,41), а опет, у другим случајевима, додир се не помиње (видети Марко 2,1-12; Марко 3,1-6; Марко 5,7-13).

Али Исусова служба тог дана још увек није била завршена. После заласка сунца, многи су дошли код Петра кући очекујући исцељење, несумњиво подстакнути оним што су тог дана видели да се десило у синагоги, или што су слушали о томе. Чињеница да писац овог Еванђеља не наглашава да су људи дошли касније зато што су чекали да се субота заврши, указује на то да је он од својих читалаца очекивао да знају шта субота представља. Та карактеристика Еванђеља по Марку у складу је са претпоставком да су његови читаоци били поштоваоци суботе.

Марко каже да се те вечери читав град окупио пред вратима (Марко 1,33). Било је потребно доста времена да Исус помогне свим тим људима.

„Долазили су и одлазили из часа у час, јер нико није знао да ли ће сутрашњи дан затећи Исцелитеља међу њима. Никада раније Капернаум није био сведок оваквог дана. Ваздух је био испуњен гласовима победе и поклицима ослобођења. Спаситељ је био радостан у радости коју је побудио. Док је био сведок патње оних који су долазили к Њему, Његово срце било је покренуто саосећањем и радовао се што у својој сили може да им поврати здравље и срећу.

Исус није завршио рад док и последњи патник није био излечен. Ноћ је већ одмакла када се мноштво удаљило и мир спустио на Симонов дом. Дут, узбудљив дан је прошао, и Исус је потражио одмор. Међутим, док је град још био у сну, Спаситељ ’ујутро врло рано уставши изиђе, и отиде насамом, и онде се мољаше Богу?‘ – Елен Г. Вајт, *Чезња векова*, стр. 259 (оригинал).

ТАЈНА ИСУСОВЕ СЛУЖБЕ

Прочитајте текст Марко 1,35-39. Које важне поуке се могу извући из тога што је Исус овде радио?

Исус је устао пре сванућа и отишао на тихо, усамљено место да се моли. Стих Марко 1,35 истиче молитву као фокус Исусовог деловања. Сви остали глаголи у тој реченици су у свршеном облику – „уоставши“ Он „изиђе“ и „отиде“ (на грчком су сви у аористу, што означава довршеност радње). Међутим, глагол „мољаше се“ је у несвршеном облику, који се користи да значи, поготову у овом случају, процес који траје. *Он се молио и настављао је да се моли.* Текст такође наглашава колико је рано било кад је Исус изашао напоље, што указује да је Његово време за мољење насамо доста дуго трајало.

У свим Еванђељима срећемо се са Исусом као човеком молитве (видети Матеј 14,23; Марко 6,46; Јован 17). То је, по свему судећи, била једна од кључних тајни кад је реч о сили која се испољавала током Његове службе.

Прочитајте текст Лука 6,12. Чему нас то учи у вези са Исусовим молитвеним животом?

Многи хришћани су одредили себи посебно време за молитву. То је добар и исправан обичај, али се и он може претворити у рутину, у нешто што се обавља без много размишљања. Један од начина да се разбије устаљени шаблон јесте да се повремено промени време за молитву, или да се молимо нешто дуже него обично. Поента је да не ограничимо себе на неку врсту формуле која се никад не мења.

Петар и његови пратиоци нису се придружили Исусу на Његовом месту за молитву. Ипак, вероватно су знали за то место, јер су Га на крају ту и пронашли. Њихова опаска да сви траже Исуса подразумевала је да Он треба да настави са узбудљивим искуством од претходног дана, уз још више исцељивања и поучавања. Али, зачудо, Исус не пристаје на то и скреће им пажњу на шире поље службе у другим областима: „И рече им: хајдемо у оближња села и градове да и тамо проповеједим: јер сам ја на то дошао“ (Марко 1,38).

Ако је и самом Исусу било потребно да толико времена проведе у молитви, шта тек рећи о нама? Колико времена би ми требало да проводимо у молитви? Шта нам Исусов пример говори о томе?

УМЕТЕ ЛИ ДА ЧУВАТЕ ТАЈНУ?

Прочитајте текст Марко 1,40-45. Чему нас то учи у вези са Исусом и Његовим односом према људима на маргини друштва?

Лепра или губа описана у овом одломку, као и у целом Старом завету, не односи се само на оно што је данас познато као Хансенова болест (лепра у правом смислу речи). Тај библијски израз било би боље превести као „страшна кожна болест“, и он је могао да се односи и на друга кожна обољења. Хансенова болест је на древни Блиски исток доспела око трећег века старе ере (видети: David P. Wright and Richard N. Jones, „Leprosy“, *The Anchor Bible Dictionary*, vol. 4 [New York: Doubleday, 1992], pp. 277-282). Према томе, губавац о коме је реч у овом одломку заиста је могао имати Хансенову болест, мада не знамо засигурно од чега је човек патио, већ само да је то било нешто лоше.

Међутим, овај губавац је полагао своју веру у Исуса и Његову моћ да га очисти. Према тексту 3. Мојсијева 13, он је био ритуално нечист и морао је да избегава контакте са *другима* (видети 3. Мојсијева 13,45.46).

Исус се са своје стране сажалио на тог човека и додирнуо га. „А Исус смилувавши се пружи руку, и дохвативши га се рече му: хоћу, очисти се“ (Марко 1,41). Тај поступак је требало да учини Исуса нечистим до вечери, када би се од Њега очекивало да се окупа, да би поново био ритуално чист (упоредити са текстом 3. Мојсијева 13-15). Али Марко јасно тврди да је Исусов додир очистио тог болесног човека од његове губе. Према томе, Исус није постао нечист када га је додирнуо.

Исус затим шаље тог човека код свештеника, са упутством да принесе жртву коју је Мојсије прописао за такве случајеве у тексту 3. Мојсијева 14. Кроз цело Еванђеље по Марку, Исус се поставља као бранилац и заговорник онога чему је Мојсије учио (видети Марко 7,10; Марко 10,3.4; Марко 12,26.29-31). Такав став је у оштрој супротности са ставом верских вођа, који у 7, 10. и 12. поглављу Марковог еванђеља изврћу првобитни смисао учења датих преко Мојсија. Ти детаљи објашњавају Исусову заповест у стиху Марко 1,44, којом покушава да уђутка овог човека. Његово причање о томе како га је Исус излечио могло је да изазове преурањену одлуку свештеника који су гајили предрасуде према Исусу.

Међутим, очишћени губавац то очигледно није разумео, те је, не послушавши Исусову заповест, раширио вест надалеко и нашироко, због чега Исус није могао отворено да улази у градове како би вршио своју службу.

Зашто морамо повести рачуна да не чинимо ништа што би могло да омета ширење еванђеља, колико год да су наше намере добре?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

У књизи *Чезња векова* од Елен Г. Вајт прочитајте поглавља под насловом „У Капернауму“ и „Ако хоћеш, можеш ме очистити“, стр. 252-266 (оригинал).

Какву нам слику Исуса Христа приказује 1. поглавље Еванђеља по Марку? Исус има ауторитет да позива ученике и они се одазивају. Он је свет насупрот нечистим духовима под влашћу сотоне. Велика битка се одиграва између добра и зла, при чему Исус показује да има већу моћ од демона. Исус је саосећајан према болеснима и помаже им, додирујући чак и оне које нико други вероватно не би.

„Исус је у синагоги говорио о царству које је дошао да оснује и о свом задатку да ослободи сотонине сужње. Али био је прекинут криком ужаса. Један умоболник истрчао је између људи узвикнувши: 'Прођи се, шта је теби до нас, Исусе Назарећанине? Дошао си да нас погубиш? Знаш Те ко си, Светац Божиј.'"

Настала је општа збрка и узбуна. Народ је одвратио пажњу од Христа не пратећи Његове речи. То је био сотонин циљ ради чега је и довео своју жртву у синагогу. Међутим, Исус је укорио демона рекавши: 'Умукни и изиђи из њега. И оборивши га ђаво на среду, изађе из њега, и ни мало му не науди'... Онај који је победио сотону у пустињи кушања поново се нашао лицем у лице са својим непријатељем. Зли дух испољио је сву силу у напору да задржи власт над својом жртвом. Изгубити тло значило би препустити Исусу победу... Међутим, Спаситељ је заповеднички проговорио и ослободио роба.“ – Елен Г. Вајт, *Чезња векова*, стр. 255, 256 (оригинал).

У међувремену, наш Господ је марљиво вршио своју службу, путујући из места у место, скоро непрестано у контакту са многим људима. Како је Он успевао да сачува смирен и постојан приступ служби и људима? То је несумњиво могао да захвали свом свакодневном искуству молитве.

Размислите о томе шта би за вас било најизводљивије кад је реч о времену за молитву и проучавање Светог писма. Нађите оно што вам одговара и одвојте то време да бисте развили смирен дух, вођен Божијим Духом и Његовом Речју.

ПИТАЊА ЗА РАЗГОВОР:

1. Разговарајте у разреду о питању молитве и о томе зашто је она толико важна у хришћанском животу. Које недоумице људи имају у вези са сврхом и ефикасношћу молитве?
2. Разговарајте у разреду о случајевима када би било најбоље не говорити превише о нашој вери. Када је разумно тако поступити, а опет, како да при том не компромитујемо своје сведочење?
3. Ко су „губавци“ у вашој култури данас? Како би ваша црква могла да посегне ка тим појединцима, и „додирне“ их, да би им пренела еванђеље?

Текстови за проучавање у току седмице: Марко 2,1-3,6; Михеј 6,6-8; 1. Самуилова 21,1-6; Марко 3,20-35; Лука 12,53; Лука 14,26.

Текст за памћење: „И говораше им: субота је начињена човека ради, а није човек суботе ради. Дакле је господар син човјечиј и од суботе“ (Марко 2,27.28).

Текст Марко 2,1-3,6 садржи пет прича које илуструју супротност између Исусовог учења и учења верских вођа. Те приче су изложене према посебном обрасцу, при чему се свака следећа прича, на основу тематске паралеле, надовезује на претходну. А онда последња прича прави круг и надовезује се на прву.

Свака од тих прича осликава поједине аспекте Исусовог идентитета, што је илустровано изјавама у стиховима Марко 2,10.17.20.28. У проучавањима предвиђеним за недељу, понедељак и уторак уронићемо дубље у смисао тих извештаја и Христових изјава у њима.

Текст Марко 3,20-35 биће предмет нашег проучавања у среду и четвртак.

Оно што ћемо такође видети је пример технике писца овог Еванђеља, назване „сендвич приче“. Тај образац нарагива појављује се најмање шест пута у Еванђељу по Марку. У сваком од тих случајева у фокусу је неки важан аспект Исусове природе, Његове улоге као Месије, или природе учеништва.

Ове седмице, читаћемо неке извештаје о Исусу и размотрићемо шта можемо да научимо из њих.

*Проучите поуку за ову седмицу да бисте се припремили за суботу, 20. јул.

ЛЕЧЕЊЕ ОДУЗЕТОГ ЧОВЕКА

Прочитајте текст Марко 2,1-12. Шта је тај парализовани човек очекивао кад је био доведен до Исуса, а шта је примио?

Човек је био парализован, тако да су четворица његових пријатеља морали да га однесу до Исуса. Пошто су пробили кров и спустили га пред Исуса, у стиху Марко 2,5 каже се да је Исус видео њихову веру. Како вера може бити видљива? Као и љубав, она постаје видљива преко дела, а упорност пријатеља овог човека то јасно илуструје.

Човекова очигледна потреба била је физичке природе. Међутим, када се нашао у Исусовом присуству, прве речи које Исус изговара односе се на опроштење греха. Сам тај човек не проговара ни реч током целог догађаја. Уместо њега, то чине верске вође, које протестују (у својим мислима) због онога што је Исус управо рекао. Они Његове речи доживљавају као богохуљење, клеветање Бога и преузимање прерогатива који једино припадају Богу.

Исус се са њиховим приговорима среће на њиховом терену, користећи типично рабински стил аргументације под називом „од мањег ка већем“. Једно је *рећи* да су неке греси опроштени, а друго је учинити да парализовани човек прохода. Ако је Исус Божјом силом могао учинити да тај човек прохода, онда Његово полагање права на праштање греха добија потврду.

Прочитајте текст Михеј 6,6-8. На који начин тај текст објашњава шта се дешавало између Исуса и ових вођа?

Ове верске вође су изгубиле из вида оно што је заиста битно: правду, милост и смерно ходање пред Богом. И тако, опседнути одбраном сопственог разумевања Бога, били су слепи за Божје деловање које се одвијало директно пред њиховим очима. Нема никакве назнаке да су они променили своје мишљење о Исусу, иако им је Он пружио довољно доказа да долази од Бога. Јер, не само да им је ставио до знања да може да чита њихове мисли (што ни само по себи није занемарљив подвиг), већ је и парализованог човека излечио у њиховом присуству на начин који нису могли да оспоре.

Како можемо избећи ту исту замку у коју су ови људи упали – да будемо толико опседнути верским формама да изгубимо из вида оно што је заиста битно у правој религији (видети Јаков 1,27)?

ПОЗИВАЊЕ ЛЕВИЈА И ПИТАЊЕ ПОСТА

Прочитајте текст Марко 2,13-22. Ко је био Левије, син Алфејев, и зашто је могло да се приговори томе да он постане Исусов ученик?

Сакупљачи пореза (цариници) у Исусово време били су државни службеници под неком локалном, или директно под римском влашћу. Били су непопуларни у јеврејском народу зато што су често узимали више него што се од њих захтевало, и тако се богатали на рачун својих земљака. У једном јеврејском коментару на верске законе (*Mishnah Tractate Tohoroth*) пише: „Ако сакупљачи пореза уђу у кућу, сви који се налазе унутар ње постају нечисти...“

Према томе, не изненађује што су књижевници и фарисеји с неодобравањем питали: „Зашто с цариницима и грјешницима једе и пије?“

Како је Исус одговорио на њихово питање? Он га не одбацује, али га окреће наглавачке, напомињући да су болесни људи, а не здрави, они којима је потребан лекар. Тиме Он преузима звање духовног лекара, онога који може да излечи душу болесну од греха. А зар лекар не треба да иде тамо где су болесни?

Текст Марко 2,18-22 покреће нову тему. То је централна од ових пет прича које се баве полемикама између Исуса и верских вођа. Док је у претходном одељку реч о гозби коју је приредио Левије, следећа прича се односи на питање поста. У њој се поставља питање зашто Исусови ученици не посте као ученици фарисеја и Јована Крститеља. Исус одговара илустрацијом или параболом у којој своје присуство пореди са свадбеном свечаношћу. Било би крајње необично када би сви гости на неком венчању постили. Међутим, Исус предвиђа да ће доћи дан када ће младожења бити одведен, што је јасна алузија на крст. Тада ће имати доста времена за пост.

Исус наставља са две илустрације које наглашавају супротност између Његових учења и учења верских вођа – причом о новој закрпи на старој хаљини и о новом вину у старим меховима. Како интересантан начин поређења Христовог учења и учења верских вођа. То показује колико су верски учитељи застранили са правих путева. Чак и права религија може да се претвори у таму уколико људи не пазе.

Ко су они на које би данас могло да се гледа као што се у Исусово време гледало на сакупљаче пореза? Како да изградимо уравнотежено мишљење о њима?

ГОСПОДАР СУБОТЕ

У тексту Марко 2,23.24, фарисеји оптужују ученике за кршење суботе. Према јеврејској традицији, 39 видова рада било је забрањено суботом, што је, по мишљењу фарисеја, обухватало и оно што су ученици радили.

Прочитајте текст Марко 2,23-28. Како се Исус супротставља оптужбама које износе фарисеји?

Исус одговара причом о томе како је Давид јео посвећене хлебове (1. Самуилова 21,1-6). Посвећени хлебови су уклањани суботом, тако да је Давид вероватно био у хитном бекству које се одиграло у суботу. А ако је било оправдано то што су Давид и његови људи јели посвећене хлебове, тврди Исус, онда је оправдано и то што су Његови ученици кидали класје да би јели.

Исус даље напомиње да је субота начињена ради добробити човечанства, а не обрнуто, и да је основ за ту Његову тврдњу управо то што је Он Господар Суботе.

Прочитајте текст Марко 3,1-6. Како та прича илуструје Исусов закључак да је Субота начињена ради човека?

Исус поново долази у сукоб са верским вођама у вези са суботом. (Запазите, међутим, да сам суботни дан никад није довођен у питање.) Они планирају да оптуже Исуса ако буде лечио суботом. А Исус, опет, не зазире од тога да се сукоби с њима. Он прави контраст између чињења добра и чињења зла, спасавања и одузимања живота. Одговор на Његово питање је очигледан – чињење добра и спасавање живота су много прикладнији као суботне активности.

Исус наставља са лечењем човека, што љути Његове противнике, који одмах почињу да планирају Његово убиство. Иронија ове приче је у томе што они који мотре на Исуса да би Га ухватили у кршењу Суботе, заправо сами крше Суботу тиме што кују заверу против Њега у тај исти дан.

Које принципе у вези са држањем Суботе можете преузети из тих извештаја, и с којим изазовима се ми, у ово модерно доба, суочавамо кад је реч о држању Суботе?

СЕНДВИЧ ПРИЧА – 1. ДЕО

Прочитајте текст Марко 3,20-35. Какву повезаност видите између две приче које се преплићу у овом одломку?

Овај одломак представља прву „сендвич причу“ у Еванђељу по Марку – једна прича је започета, а онда је прекинута другом, тако да се довршава тек касније.

Спољашња прича је у вези са Исусовим рођацима који су решили да преузму бригу над Њим, јер мисле да је сишао с ума (Марко 3,21). Унутрашња прича је о учитељима закона из Јерусалима, који оптужују Исуса да је у дослуху са ђаволом. (Данашња поука се усредсређује на унутрашњу причу коју налазимо у тексту Марко 3,22-30.)

У стиху Марко 3,22, учитељи закона износе оптужбу да Исусова исцељујућа сила потиче од ђавола. Исус најпре одговара тако што им поставља уопштено питање: „Како може сотона сотону изгонити?“ Не би имало смисла да сотона ради сам против себе. Он затим наставља да говори о подели унутар царства, дома и самог сотоне, указујући да би таква подела била апсурдна и погубна по њихов успех. А онда Господ мења тему и говори о везивању јаког човека како би се опљачкао његов дом. У овом последњем примеру, Исус је „лопов“ који улази у сотонин дом, везује кнеза таме и ослобађа његове заробљенике.

Прочитајте текст Марко 3,28-30. Шта је неопростиви грех и шта то значи?

Неопростиви грех је грех против Светог Духа, при чему се дела Духа проглашавају за ђавоља дела. Запазите да се у стиху Марко 3,30, као разлог за Исусову тврдњу из текста Марко 3,28.29, наводи то што су учитељи закона говорили да је у Њему нечисти дух, док је у Њему заправо био Свети Дух. Ако деловање Светог Духа називате ђавољим делом, онда нећете слушати Духа, јер нико при здравој памети не би следио ђавоље вођство.

Зашто страх да сте можда починили „неопростиви грех“ открива да га заправо нисте починили? Зашто је и сам тај страх доказ да нисте то учинили?

СЕНДВИЧ ПРИЧА – 2. ДЕО

Прочитајте текст Марко 3,20.21. Које искуство је навело Исусову породицу да помисли како Он није при себи?

Оптужба за менталну нестабилност прилично је озбиљна. Обично до ње долази у ситуацијама кад особа представља опасност по сопствену сигурност. Исусова породица је то помислила за Њега, зато што је био толико заузет да није имао времена да застане чак ни да би јео. Они одлучују да сами преузму бригу о Њему, и управо тада се спољашња сендвич прича прекида и умеће прича о учитељима закона који оптужују Исуса да је у дослуху са ђаволом.

Необична паралела постоји између спољашње и унутрашње приче у том „сендвичу“. Изгледа да је мишљење које Исусова породица има о Њему паралелно са мишљењем учитеља закона. Породица каже да је Он луд, а учитељи закона тврде да се удружио са ђаволом.

Прочитајте текст Марко 3,31-35. Шта Исусова породица жели, и како Он на то одговара?

Тај приказ делује помало необично. Ако би ваша мајка или други чланови породице дошли да вас виде, зар не би требало да се састанете с њима? Проблем је био у томе што Исусова породица у том тренутку није поступала у сагласности са Божјом вољом. Исус је препознао ту чињеницу и зато Он у овом одломку редефинише породицу. Они који врше Божју вољу су Његова браћа, сестре и мајка. Он је Божји Син, и они који се усклађују са Божјом вољом постају Његова породица.

Те две сендвич приче, посматране заједно, садрже дубоку иронију. У унутрашњој причи Исус каже да дом који се подели сам против себе не може да опстане. На први поглед, делује као да су у спољашњој причи Исусов дом и Његова породица подељени сами против себе! Али Исус разрешава то питање тако што редефинише породицу. Његова права породица су они који врше Божју вољу упоредо с Њим (видети: Лука 12,53; Лука 14,26).

Много пута током историје хришћани су бивали отуђени од сопствене родбине. То је тешко искуство. Овај одломак из Еванђеља по Марку открива да је Исус и сам прошао кроз исту такву муку. Он разуме како то изгледа и може да утешити оне који трпе ту врсту, често веома болне, изолације.

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

У књизи *Чезња векова* од Елен Г. Вајт прочитајте поглавља под насловом „Левије-Матеј“, стр. 272-280 (оригинал) и „Субота“, стр. 281-289.

„Када је упитао: ’Ваља ли у суботу лечити?’ Исус је одговорио: ’Који је међу вама човек који има овцу једну па ако она у суботу упадне у јаму неће је узети и извадити? А колико је човек претежнији од овце? Дакле ваља у суботу добро чинити’ (Матеј 12,10-12).

Уходе се нису усуђивале да одговоре Христу у присуству мноштва, из страха да не упадну у тешкоће. Знали су да је Он говорио истину. Радије би пустили човека да пати него да крше своја предања, док би животињу ослободили због сопственикове штете, ако би била занемарена. На тај начин за нему животињу показивали су више старања него за човека, који је створен по Божјем обличју. Ово приказује деловање свих лажних религија. Оне потичу из човекове чежње да се уздигне изнад Бога, али коначни исход је спуштање човека испод животиње. Свака религија која се бори против Божје владавине лишава човека славе коју је имао приликом стварања и која ће му се у Христу поново вратити. Свака лажна религија учи своје присталице да се немарно односе према људским потребама, патњама и правима. Јеванђеље даје велику вредност људском роду откупљеном Христовом крвљу и учи нежном уважавању човекових жеља и патњи. Господ каже: ’Учинићу да ће човек више вредети него злато чисто више него злато офирско’ (Исаија 13,12).“ – Елен Г. Вајт, *Чезња векова*, стр. 286, 287 (оригинал).

ПИТАЊА ЗА РАЗГОВОР:

1. Које стратегије или обичаји помажу вама и вашој локалној цркви да останете осетљиви према људима који пате у тишини, попут одузетог човека из текста Марко 2?
2. Размислите колико су заслепљене мржњом, традицијом, догмама и религијом уопште постале верске вође у свом одбацивању Исуса, када чак ни Његова чуда, која је требало да им отворе очи, нису у томе успела. Како би ми, као народ, требало да поведемо рачуна да се нешто слично и нама не догоди?
3. Како би ваша локална црква могла да постане „породица“ онима које њихови сродници по крви одбацују због њихове вере?
4. Размислите још мало о „неопростивом греху“. Разговарајте у разреду шта то значи и како можемо бити сигурни да га нисмо починили.

Текстови за проучавање у току седмице: Марко 4,1-34; Јаков 1,21; Исаија 6,1-13; Псалми 104,12; Данило 4,10-12.

Текст за памћење: „И говораше им: памтите што чујете: каком мјером мјерите онаком ће вам се мјерити и дометнуће се вама који слушате. Јер ко има, даће му се; а који нема, узеће му се и оно што има“ (Марко 4,24.25).

У поуци за ову седмицу бавићемо се параболома из 4. поглавља Еванђеља по Марку. Од свих синоптичких Еванђеља (Матеј, Марко и Лука), Марково садржи најмањи број параболо.

Научници већ много година воде расправе о смислу и тумачењу Исусових параболо – како их треба тумачити, какво је њихово значење, зашто их је Исус користио, коју врсту поука је требало да пренесу и колико дословно треба да их схватимо, односно, да ли су оне чисто алегоријске, и тако даље.

Јасно је да у овој поуци нећемо решити све те недоумице, али ћемо их размотрити и, Божјом благодаћу, доћи до разумевања онога што је Исус хтео да нам поручи путем њих.

Четврто поглавље Марковог Еванђеља садржи само пет параболо – о сејачу, светиљци, мери којом меримо, растењу семена и горушичном семену. Већи део поглавља бави се параболом о сејачу. Она је прва испричана, након чега се наводи разлог за говорeње у параболома, а онда се даје и њено тумачење. Тај образац од три корака биће у средишту нашег проучавања у недељу, понедељак и уторак. Остале параболо проучаваћемо у среду и четвртак.

*Проучите поуку за ову седмицу да бисте се припремили за суботу, 27. јул.

ПАРАБОЛА О СЕЈАЧУ

Прочитајте текст Марко 4,1-9. Како изгледају те различите врсте тла, и шта се дешава са семеном кад на њих падне?

Када читају Његове параболе у Еванђељима, људи често желе брзо да пређу на објашњење које Исус даје. Уосталом, зар смисао тих прича и није у томе – да нас поуче о некој духовној истини важној за хришћански живот? Да, али понекад, осим кратких коментара попут „Царство је Божје као“, или „Ко има уши да чује, нека чује“, Исус не даје друго објашњење за неку параболу.

Зато је добро да застанемо и једноставно анализирамо саму причу, како бисмо схватили на шта нас различита обележја њеног наратива упућују. Када тако приступимо параболи о сејачу, јављају се различите идеје. Семе је исто у сваком случају, али пада на четири различите врсте тла. Дакле, врста тла увек утиче на оно што ће се догодити са семеном. Уместо једне непрекидне приче, та парабола заправо у себи садржи четири појединачне, заокружене приче. А време потребно да се свака од њих изнесе продужава се са сваком наредном причом.

Семе које падне крај пута, птице одмах позобају. „И кад сијаше догоди се да једно паде украј пута, и дођоше птице и позобаше га“ (Марко 4,4).

Семе које падне на каменито тло, може да се одржи неколико дана или седмица, пре него што пропадне, на пример, зато што га сунце спржи.

Семе које падне на трновито тло, може да се одржи још дуже, пре него што достигне свој неславни крај, и буде угушено трњем.

Али семе које падне на добро земљиште, траје најдуже од свих, вероватно читаву вегетациону сезону, што је уобичајени образац у процесу сазревања усева.

Три приче говоре о неуспеху, а само последња говори о успеху – добром, изобилном приносу зрна. Дужина самих прича, све дужи временски период који свака од њих обухвата, као и чињеница да само једна од њих говори о успеху – све нам то указује на ризик од неуспеха, али и на обилан род у случају успеха.

Ова парабола као да нам скреће пажњу на цену учеништва и ризике повезане с њим, али и на богату награду која очекује Исусове следбенике.

Које још духовне поуке можемо наћи у природи?

ИСУСОВО ТУМАЧЕЊЕ

Исус је завршио са причањем те параболе, не дајући никакво објашњење у првом тренутку. А према тексту (Марко 4,1, Чарнић), то Његово приповедање слушао је „силан народ“. Тек касније, пред много мањом групом (Марко 4,10), објаснио је шта та параболо значи.

Прочитајте текст Марко 4,13-20. Како је Исус протумачио параболу о сејачу?

Исус тумачи ту параболу тако што препознаје елементе ван приче који су представљени извесним бројем појединости унутар приче. Његово тумачење указује да је та прича заправо широка алегорија која упућује на стварни свет, не обазирајући се нужно на сваки поједини детаљ.

Исус означава семе као „реч“. Та реч се односи на Божју реч, поготову кад је проповеда Исус. У стиху Јаков 1,21 каже се: „Зато одбаци-те сваку нечистоту и сувишак злобе, и с кротошћу примите усађену ријеч која може спасти душе ваше.“

Различита тла су различити типови слушалаца. Према Исусовом тумачењу, сви слушају Реч. То јест, семе је посејано на свим типовима тла. Али пријем је различит. Утабано тло на путу је тврдо, и птице успевају да украде семе. Исус то повезује са сотониним заклањањем истине. Каменито тло је плитко. Исус га повезује са људима чије је посвећење површно. Они нису израчунали цену учеништва. Тло зарасло у трње и коров гуши семе посејано на њему. Исус објашњава да то означава животне бриге и тежњу за богатством, који гуше Реч. А добра земља означава људе који слушају Реч и примају је, тако да она у њима сазрева и доноси обилан род.

Најдужа објашњења односе се на каменито и трновито тло. Описујући слушаоце означене каменитим тлом, Исус указује на неке узајамно супротстављене елементе – они с радосћу примају Реч, али је њихово учеништво краткотрајно. Кад наступи прогонство, они опадају. С друге стране, слушаоци описани тлом зараслим у коров су сушта супротност. Они не опадају због лоших, већ управо због добрих времена – њихов фокус је на стварима овог света уместо на Божјем царству. Њихове бриге и интересовања концентришу се око онога што овај свет има да понуди.

Размотрите свој живот. Да ли он показује да се неке карактеристике утабаног пута, каменитог или трновитог тла увлаче у ваше искуство? То се може догодити много неприметније него што мислите. Које одлуке можете донети да бисте се променили, уколико је то потребно?

РАЗЛОГ ЗА ГОВОРЕЊЕ У ПАРАБОЛАМА

Прочитајте текст Марко 4,10-12. Зашто је Исус поучавао у параболама?

Површним читањем тих стихова стиче се утисак да је Исус поучавао у параболама да би оне који су изван Његовог најужег круга држао у мраку. Међутим, такво гледиште се не поклапа са Исусовим поступцима описаним на другим местима у Еванђељу по Марку. У стиховима Марко 3,5-6 Исус жали због окорелих срца верских вођа. У тексту Марко 3,22-30, Он озбиљно узима у обзир аргументе учитеља закона и потанко им објашњава у чему греше. У тексту Марко 12,1-12 верске вође схватају да се параболом виноградарима односи на њих. То је заправо упозорење куда их њихова завера против Њега води и какве ће страшне последице уследити. А да није био заинтересован за њих, Он их не би ни упозоравао на то. Према томе, Исусове речи забележене овде, у 4. поглављу, треба помније размотрити да бисмо схватили о чему се заправо ради. Исус ту парафразира текст Исаија 6,9-10.

Прочитајте текст Исаија 6,1-13. Шта се ту десило пророку Исаји, и која порука му је дата да би је пренео Израелу?

Исаија добија визију Бога у Његовом храму и преплављен је осећајем Божје славе и сопствене нечистоте. Али, Бог га чисти и шаље у народ са једном шокантном поруком. Као и код Марка, стиче се утисак да она одступа од остатка Књиге пророка Исаије, у којој има много утешних порука за Божји народ.

Порука у тексту Исаија 6 требало је да шокира људе, да би их пробудила и навела да се одврате од својих злих путева. У Еванђељу по Марку, кључ за разумевање Исусових речи налазимо у стиху Марко 3,35. Да би разумео Исусове речи и учења, човек мора да извршава Божју вољу (Марко 3,35). То уводи таквог човека у Исусову породицу. Међутим, они који су већ закључили да је Исус *запоседнут* ђаволом неће хтети да Га слушају.

Смисао Исусовог цитирања речи из текста Исаија 6 није да каже како Бог држи људе изван неког свог уског круга, већ да их њихове сопствене, унапред створене идеје и тврдоћа срца спречавају да прихвате спасоносну истину.

Та истина представља свеобухватни оквир параболо о сејачу. Свако сам бира која врста тла ће бити. Свако за себе одлучује да ли ће се предати Исусу или не. На крају крајева, избор је на свакоме од нас.

СВЕТИЉКА И МЕРА КОЈОМ МЕРИМО

Прочитајте текст Марко 4,21-23. Шта Исус посебно наглашава у овој параболи о светиљци?

Куће у том делу света у Исусово време разликовале су се по величини и конструкцији, што је зависило од локације и материјалног статуса. Следио се грчки образац градње, тако да су куће биле зидане око унутрашњег дворишта, али са различитим нивоима префињености. А можда је Исус говорио и о мањим кућама сељака. У сваком случају, било да се радило о великој или малој кући, у питању је исти принцип: једног дана ће истина о Исусу бити откривена.

У тексту Марко 4,21 Исус поставља два питања. На прво питање очекује се негативан одговор: „Еда ли се свијећа ужиже да се метне под суд или под одар?“, док би одговор на друго питање требало да буде позитиван: „...А не да се на свијетњак метне?“ Дакле, Исус ту излаже један апсурдан, скоро шаљив сценарио, да би истакао своју мисао. Светиљке треба да осветљавају, или губе своју сврху. Стих Марко 4,22 објашњава ту параболу напоменом да ће све тајне једног дана постати јавне. Свако коме је хакован компјутер или електронска пошта зна шта то значи кад тајне постану јавне! Али оно о чему Исус овде говори је еванђеље.

Прочитајте текст Марко 4,24.25. На коју поуку нам Исус скреће пажњу параболом о мери којом меримо?

У многим областима света свежи производи се продају на пијацима. Продавци углавном имају неку справу за мерење своје робе. Уобичајена пракса таквих продаваца је да на купљену робу додају још по који производ, како би купци имали осећај да се према њима поштено поступа. Исус, дакле, скреће пажњу на то како се добри продавци односе према купцима, да би истакао мисао о отворености за истину. Ако је неко отворен и следи светлост, добиће још више светлости. Али ако је одбацује, и оно мало што има биће му одузето.

Како можемо боље разумети тај принцип да ће нам се мерити оном мером којом и сами меримо? Размислите шта то значи кад је реч о вашем опхођењу према другима у свакој прилици.

ПАРАБОЛЕ О РАСТЕЊУ СЕМЕНА

Прочитајте текст Марко 4,26-29. Шта је главни фокус у овој параболу?

Већи део Марковог Еванђеља има своје паралеле у Матејевом или Лукином Еванђељу, или у оба. Међутим, то није случај са овом параболом. Она је јединствена за Еванђеље по Марку. Фокус те кратке параболе је на процесу растења. Исус наговештава да је то начин на који функционише Божје царство. Људи играју одређену улогу у томе, али прави раст је Божје дело. И то није бескрајан процес. Прича се нагло завршава сазревањем семена. Управо тако, Христовим другим доласком, нагло ће се окончати историја нашег света.

Прочитајте текст Марко 4,30-32. Шта се посебно наглашава у параболу о горушичном семену?

Та параболом наглашава како нешто сасвим ситно може да израсте у нешто изузетно крупно. Семе горушице обично има од 1 до 2 милиметра у пречнику. Биљка која је овде описана вероватно је црна горушица (*Brassica Nigra*) са сићушним семеном (у једном граму има преко 700 семена). Мада то није најситније семе на свету, ипак је прилично ситно, поготову кад се упореди са биљком коју производи, и која може да израсте до три метра у висину. Исус примећује да и птице граде гнезда на дрвету горушице. То последње запажање представља алузију на стих Псалми 104,12, као и на текст Данило 4,10-12. Псалам 104. говори о Божјој сили која се показала приликом стварања света, а Данило 4 представља Навуходоносора као велико дрво под којим цео свет налази храну и заклон.

Смисао Исусових речи је да ће Божје царство, које је отпочело као нешто веома ситно, постати велико и веома импресивно. Људи у Исусово време можда су гледали с висине на тог прашњавог путујућег проповедника из Галилеје са Његовом групом ученика, али време је показало да је Његово царство благодати наставило да се шири по целом свету.

„И проповједиће се ово јеванђеље о царству по свему свијету за свједочанство свијем народима. И тада ће доћи пошљедак“ (Матеј 24,14). Узмите у обзир како је „црква“ изгледала у тренутку кад је Исус изнео то предвиђање. Зашто је то предвиђање тако изванредно и тако подстицајно за нашу веру?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

У књизи *Поуке великој Учишћеља* од Елен Г. Вајт прочитајте поглавље под насловом „Изиђе сејач да сеје“, стр. 33-61 (оригинал).

„Истинска светост је потпуна преданост служби Богу. То је услов истинског хришћанског живљења. Христос захтева неограничено посвећење, личну службу. Он тражи срце, ум, душу, снагу. Себичност не сме да се негује. Онај који живи себи није хришћанин.

Љубав мора да буде начело деловања. Љубав је темељно начело Божје владавине на Небу и на Земљи и зато мора да постане темељ хришћанског карактера. Једино га она може учинити и одржати непоколебљивим. Једино га она може оспособити да се одупре невољама и искушењима.

А љубав се показује жртвовањем. План откупљења био је утемељен на жртви – жртви тако широкој, дубокој и високој, тако немерљивој. Христос је дао све за нас и они који Га прихватају биће спремни да за свога Откупитеља све жртвују. Помисао на Његову част и славу код њих долази пре свега другог.“ – Елен Г. Вајт, *Поуке великој Учишћеља*, стр. 48, 49 (оригинал).

ПИТАЊА ЗА РАЗГОВОР:

1. „Љубав мора да буде начело деловања. Љубав је темељно начело Божје владавине на Небу и на Земљи.“ Како нам крст открива ту невероватну истину? Како ми у свом животу можемо показати ту врсту љубави? Зашто морамо да је покажемо?
2. Како бисте одговорили некоме ко инсистира на томе да је Исус говорио у параболама да би држао у мраку све оне који нису били део Његовог најужег круга? Зашто би Исус, који је умро за свако људско биће (видети 1. Јованова 2,2), намерно држао у мраку људе ради чијег спасења је умро на крсту?
3. Свећа би требало да стоји на свећњаку, а не испод посуде (Марко 4,21). Примените тај принцип на деловање ваше цркве у локалној заједници. Како можете уздићи светиљку још више?
4. Размотрите параболу о растењу семена (Марко 4,26-29). Коју улогу људи имају у помагању семену еванђеља да порасте, а коју улогу Бог игра у томе? Мада и ми очигледно имамо извесну улогу у свему томе, како да ипак поведемо рачуна да будемо у потпуности ослоњени на Бога? Да ли је управо тај став потпуне зависности од Бога, део онога што ми треба да предуземо да бисмо расли?

ЧУДА ОКО ЈЕЗЕРА

Текстови за проучавање у току седмице: Марко 4,35-41; Псалми 104,1-9; Марко 5,1-43; 4. Мојсијева 27,17.

Текст за памћење: „А Исус не даде му, већ му рече: иди кући својој к својима и кажи им шта ти Господ учини, и како те помилова“ (Марко 5,19).

Исусова служба била је у великој мери усредсређена на Галилеју, а нарочито на подручје око Галилејског мора, језера приближно 21 километар дугачког, и 13 километара широког. То је највећи водени басен у тој области и представљао је средиште живота за људе који су живели у његовој близини.

Четврто поглавље Еванђеља по Марку завршава се тако што Исус и Његови ученици путују преко Галилејског мора. Подиже се олуја коју Исус стишава тако што проговара ветру и таласима. Шесто поглавље се завршава сличним призором, али овог пута Исус хода по води према својим ученицима који су у чамцу. Између те две сцене на води, описана су бројна чуда која је Исус учинио на копну, као и прве мисионске активности Његових ученика. Те приче су предмет нашег проучавања за ову седмицу.

Свеобухватно обележје тих драматичних прича је то што омогућавају читаоцу да сагледа ко је Исус. То је Онај који је у стању да стиша олују, да исцели човека опседнутог демонима, да излечи жену која се само дотакла Његове одеће, да васкрсне мртву девојчицу, да проповеда у свом родном граду, да пошаље своје ученике у мисију, да нахрани 5.000 људи са само пар хлебова и риба, и да хода по води – све су то невероватни прикази силе, који постепено воде ученике до спознаје да је Он Божји Син.

*Проучите поуку за ову седмицу да бисте се припремили за суботу, 3. августа.

СМИРИВАЊЕ ОЛУЈЕ

Прочитајте текст Марко 4,35-41. Шта се дешава у тој причи, и које поуке можемо извући из ње у погледу тога ко је Исус?

На почетку 4. поглавља, Исус улази у чамац да би поучавао гомилу људи која се окупила на обали. У тексту Марко 4,10-12, изгледа да је Он изашао из чамца и да је разговарао са ученицима насамо. А сада, после дугог дана поучавања, ученици узимају Исуса у чамац „како бјеше“, другим речима, врло уморног. Он одмах тоне у сан на простирци која се налазила на крми чамца. Ускоро се на језеру диже велика олуја и, пошто је чамац у опасности да потоне, ученици буде Исуса. На драматичан начин, Исус заповеда ветру и таласима да се стишају. Истог тренутка, велика тишина се спушта на језеро. Сасвим разумљиво, ученици су преплашени пред тим испољавањем божанске силе.

Прочитајте текст Псалми 104,1-9. Како се слика Јахвеа, коју ту налазимо, може упоредити са Христом који стишава олују?

Прича из текста Марко 4,35-41 уклапа се у типичан библијски образац „теофаније“ – појављивања Бога или једног од Његових анђела. Такви догађаји имају пет заједничких карактеристика: (1) испољавање божанске силе, (2) људски страх, (3) заповест: „Не бој се“, (4) речи откривења зашто се Бог или анђео појавио, (5) људски одговор на то откривење. Четири од тих пет карактеристика присутно је у овој причи: смиривање олује представља испољавање божанске силе, а страх ученика је типичан људски страх. Питање: „Зашто сте тако страшљиви?“ одговара заповести: „Не бој се“. Питање ученика: „Ко је овај дакле?“ представља људски одговор. Оно што недостаје су речи откривења. И управо тај недостајући елемент је део мотива „скривања и откривања“ који се провлачи кроз цело Еванђеље, и кроз који ће истина о Исусу изаћи на видело. Питање које постављају ученици: „Ко је овај дакле да га и вјетар и море слушају?“ просто мами читаоца да одговори, и тиме допуни речи откривења које недостају: Он је Божји Син, Господ лично.

Размислите о Божјој сили. Како можете научити да се ослањате на ту силу, и да се уздате у њу у свим аспектима свог живота?

МОЖЕТЕ ЛИ ДА ЧУЈЕТЕ ШАПАТ УСРЕД ВИКЕ?

Прочитајте текст Марко 5,1-20. Шта можемо да научимо на основу тог изузетног извештаја кад је реч о великој борби и, опет, о Исусовој сили?

Ако је претходна ноћ на језеру била незаборавна, долазак у гадинске крајеве следећег јутра био је, у најмању руку, подједнако импресиван. Прошлост тог запоседнутог човека изложена је до најподреснијих детаља. Отргнувши се од свих стега, живео је у гробовима и ударао се камењем. „Нико га не могаше укротити“ (Марко 5,4) – а онда је срео Исуса.

Човек је појурио ка Исусу. О ученицима, том приликом, нема ни помена (вероватно су се разбежали). А кад је пришао Исусу, човек Му се поклонио. Реч „поклонио“ је превод грчког глагола *проскинеѓ*, који се обично користи за „богослужење“. По свој прилици, овај човек је увидео да је Исус неко ко би могао да му помогне. Али кад је отворио уста, из њега су повикали демони, обраћајући се Исусу, који је ипак, и усред те демонске вике, успео да чује човеков прошаптани вапај за помоћ. Када су затражили да буду ослобођени да би ушли у крдо свиња, Исус им је то допустио. А онда се читаво крдо, око две хиљаде грла, сјурило низ насип и подавило у води. Била је то права финансијска пропаст за њихове власнике.

Оно што је запањујуће је то да су демони тачно знали ко је Исус, а били су свесни и своје немоћи пред Њим, због чега Га двапут „молише“ (Марко 5,10.12) да им учини то што су тражили. Очигледно, била им је позната Његова надмоћ над њима.

Ова прича има два главна обележја. Прво, пуна је онога што се, према старозаветном закону, сматрало оскрнављеним или церемонијално нечистим. Гробови и тела умрлих били су нечисти (4. Мојсијева 19,11.16). Крварење је особу чинило нечистом (3. Мојсијева 15). Свиње су биле нечисте (3. Мојсијева 11,7).

А њено друго обележје, поврх те литаније о нечистоти, је жесток сукоб између сила добра и сила зла, у ком надвлађује час једна час друга страна. Исус истерује демоне (два поена за Исуса), а демони убијају свиње (два поена за сотону). Становници оног краја моле Исуса да оде (два поена за сотону), али Исус шаље натраг исцељеног човека као свог сведока (три поена за Исуса). У извесном смислу, то је био човек од кога се најмање могло очекивати да постане мисионар, али он је очигледно имао невероватну причу да подели са другима.

Коју наду можете црпети из те приче кад је реч о Исусовој моћи да вам помогне са чим год да се борите?

НА РОЛЕРКОСТЕРУ* СА ИСУСОМ

Прочитајте текст Марко 5,21-24. Шта посебно пада у очи у вези са Јаиром?

Верски поглавари попут Јаира углавном нису били у пријатељским односима са Исусом (видети Марко 1,22; Марко 3,2.6; Лука 13,14). Дакле, он је, у овом тренутку, по свој прилици очајан. Његово очајање се види и по томе што пада на колена пред Исусом. А његово преклињање је разумљиво сваком родитељу – његова ћерка је на самрти. Али он верује да Исус може да јој помогне. И, без иједне речи, Исус полази са тим оцем у његов дом.

Прочитајте текст Марко 5,25-34. Шта прекида то путовање ка Јаировој кући?

Прича се изненада пребацује на други приказ, који такође изазива сажаљење – на жену која болује већ дванаест ужасних година. Та прича о Јаиру и овој жени је друга сендвич прича у Еванђељу по Марку (видети Марко 3,20-35, о чему смо говорили у 3. Поуци). У овој причи два потпуно супротна карактера, Јаир и та жена, обраћају се Исусу за помоћ.

Жена прилази Исусу отпозади и додирује Његову одећу. И истог тренутка оздравља. А Исус се зауставља и пита: „Ко ми је то дотакао одећу?“

У том тренутку, жена која је била толико болесна, одједном се осећала добро. Међутим, сада је страховала да се Исус наљутио због онога што се догодило. Њена осећања су се смењивала брзо, као у некој дивљој војњи. Али Исус је желео да излечи не само њено тело већ и душу.

А онда се вратио Јаиру (видети Марко 5,35-43). Осећања тог старешине синагоге такође су се смењивала дивљом брзином. Исус није допустио никоме да пође са Њим и родитељима девојчице, осим Петру, Јакову и Јовану. Изјавио је да она није умрла, већ да спава. Истерао је све који су плакали и нарицали, и ушао у собу у којој је лежала мртва девојчица. Узевши је за руку, рекао је: „Талитха коум“, што Марко преводи речима: „Девојчице, устани.“ А заправо реч „талитха“ значи „јагње“, што је био израз од милоште којим су укућани називали своју децу. Заповест да се то сачува у тајности је део мотива скривања и откривања, који се провлачи кроз цело Еванђеље по Марку, указујући на то ко је Исус, и на чињеницу да Он, на крају крајева, не може остати сакривен.

*Ролеркостер је врста направе у облику воза који иде по шинама великом брзином, уз нагле скокове, падове и окрете.

ОДБАЦИВАЊЕ И ПРИМАЊЕ

Прочитајте текст Марко 6,1-6. Зашто су Исуса одбацили људи из Његовог родног града?

Обично, кад неко из малог места постане популаран, људи из његовог родног краја уживају у тој новој пажњи која бива скренута на њих. Али не и људи из Назарета. Они су били изненађени и увређени Исусовим успехом као учитеља и исцелитеља. Изгледа да им је било тешко да прихвате Његов прелазак од грађевинског радника до учитеља. Можда се извесно непријатељство јавило и због тога што је Он већину својих чуда учинио у Капернауму (видети Лука 4,23). А већ је имао несугласица и са својом породицом (Марко 3,31-35).

Прочитајте текст Марко 6,7-30. У ком смислу мисија дванаесторице апостола представља сушту супротност у односу на погубљење Јована Крститеља?

То је трећа сендвич прича у Еванђељу по Марку (видети 3. Поучку). Мисија дванаесторице апостола, која се састојала у разношењу поруке о Исусу на све стране, у оштрој је супротности са затварањем и ућуткивањем Крститеља. Ученицима је речено да крену на пут без пртљага и да се ослоне на друге за потпору. Та стратегија заправо чини мисионаре зависним од људи којима служе, што им помаже да се повежу са онима којима је њихова порука потребна.

Међутим, Крститељ није имао такву везу са Иродом и његовом породицом. Јованова смрт описана је до запањујућих детаља у погледу тога како је сплеткашица Иродијада искористила Иродову неодлучност и пожуду. Иродијадина ћерка се надовезала на тај скандалозни план гротескним захтевом да јој се глава Јована Крститеља донесе на тањиру.

Ућуткивање Крститељевог продорног гласа одиграло се у исто време када је дванаест апостола објављивало позив на покајање, баш као што је и Јован чинио. С друге стране, Јованова смрт је навестила Исусову смрт. Јован је био погубљен, сахрањен и о њему се говорило да је устао из мртвих (Марко 6,14-16.29), баш као што се десило и са Исусом (Марко 15 и 16). Те паралелне приче упућују на кризу која је очекивала Исуса и Његове следбенике.

Да ли сте икад били одбачени као што је био Исус, или сте прошли кроз неку тешко разумљиву кризу? Шта сте из тог искуства научили, што би могло да вам помогне следећи пут кад вам се нешто слично деси?

ДРУГАЧИЈА ВРСТА МЕСИЈЕ

Прочитајте текст Марко 6,34-52. С којим проблемом су се Исус и Његови ученици суочили, и како је он био решен?

Пошто су се вратили са своје мисије, ученици крећу са Исусом ка удаљеној области на источној обали Галилејског мора да би се одморили. Међутим, велика група од 5.000 људи стиже на тај простор пре њих. Видевши да су као овце без пастира, Исус их целог дана поучава.

Увече Му ученици предлажу да распусти народ како би потражили нешто за јело, али Исус им каже да они треба да нахране то мноштво. Дијалог који следи (Марко 6,35-38) показује да ученици о решењу тог проблема размишљају на људски начин. Међутим, Исус решава проблем тако што ту огромну гомилу храни, на чудесан начин, са само пет хлебова и две рибе.

Околности ове приче поклапају се са популарним схватањем Месије у Исусово време. Очекивало се да Месија ослободи Израел од његових непријатеља, и да донесе праведност и мир. А присуство великог броја мушкараца у ненастањеном подручју носило је са собом призивак могуће војне побуне (упоредити са Јован 6,14.15; Дела 21,38).

Тај утисак се додатно наглашава запажањем да је Исус видео те људе као „овце без пастира“, што је делимичан цитат стиха 4. Мојсијева 27,17, где Мојсије тражи од Бога да постави вођу који ће га наследити. Ти устаљени изрази у вези са пастиром Божјег народа појављују се и на другим местима у Старом завету, углавном као алузија на то да Израелу недостаје вођа или цар (упоредити са: 1. О царевима 22,17; 2. Дневника 18,16; Језекиљ 34,5.6).

Међутим, Исус не испуњава њихова погрешна очекивања, већ шаље своје ученике на другу страну и распушта народ. И уместо да поведе побуну против Рима, шта Он ради? Повлачи се на гору да би се молио – супротно свим очекивањима народа.

За разлику од популарног схватања Месије као цара који ослобађа Израел, Он долази да би ослободио људе од робовања греху. Његово ходање по води открива ученицима да је Он заиста Господар природе, међутим, Он није дошао да влада, већ да положи свој живот као откуп за многе (Марко 10,45).

Шта нам та прича говори о важности исправног разумевања пророчанстава? Ако је погрешно разумевање Христовог првог доласка многе одвело у пропаст, колико би више штете могла да нанесе погрешна схватања у вези с Његовим другим доласком?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

У књизи *Чезња векова* од Елен Г. Вајт прочитајте поглавља под насловом „Ђути, престани“ и „Додир вере“, стр. 333-348 (оригинал).

„Сви они које Бог васпитава морају да открију живот који није у складу са светом, његовим обичајима и поступцима; и свако треба да има лично искуство у стицању знања о Божјој вољи. Ми морамо лично да Га чујемо како говори срцу. Када утихне сваки други глас и када у миру чекамо пред Њим, тишина душе чини Божји глас разговетнијим. Он нам налаже: 'Утолите и познајте да сам ја Бог' (Псалам 46,10). Само овде може се наћи прави покој. То је најуспешнија припрема за све оне који раде за Бога. Усред ужурбаног мноштва и напора снажног животног деловања, душа која се овако освежила, биће окружена атмосфером светлости и мира. Живот ће одисати мирисом и откриваће божанску силу која ће допрети до људских срца.“ – Елен Г. Вајт, *Чезња векова*, стр. 363 (оригинал).

„Њихова незадовољна срца питала су се зар Исус не може, ако је у стању да учини тако много чудесних дела, којима су били сведоци, да да здравље, снагу и богатство целокупном свом народу, ослободи га његових угњетача и уздигне на положај моћи и части. Чињеница да је Он тврдио да је Послан од Бога, а да је ипак одбио да буде Израиљев цар, била је тајна коју нису могли да докуче. Његово одбијање погрешно је протумачено. Многи су закључили да се Он није усуђивао да захтева своје право зато што је и сам сумњао у божанску природу своје мисије. На тај начин отворили су своја срца неверству и семе које је сотона посејао исказало је свој род у погрешном схватању и отпаду.“ – *Чезња векова*, стр. 385 (оригинал).

ПИТАЊА ЗА РАЗГОВОР:

1. Ако би вас неко питао: *Од чега вас је Исус ослободио?* – шта бисте му одговорили?
2. Разговарајте о томе зашто Бог понекад допушта да добар човек, попут Јована Крститеља, буде бачен у затвор и погубљен. Коју утеху и наду можемо наћи, упркос свим тешким стварима које се дешавају?
3. Које поуке се у извештају о храњењу 5.000 људи налазе за црквену заједницу која располаже са мало ресурса?
4. Упоредите схватања о Исусу која су популарна данас са сликом о Њему коју налазимо у 5. и 6. поглављу Еванђеља по Марку. Односно, шта је са онима који користе Исуса да би стекли политичку моћ и владали над другима?

СПОЉА И ИЗНУТРА

Текстови за проучавање у току седмице: Марко 7; Исаија 29,13; 2. Мојсијева 20,12; Марко 8,11-21.

Текст за памћење: „Ништа нема што би човјека могло опоганити да уђе споља у њега, него што излази из њега оно је што погани човјека“ (Марко 7,15).

Поука за ову седмицу бави се седмим и првом половином осмог поглавља Еванђеља по Марку. На почетку 7. поглавља, Исус потпирује расправу својим одбацавањем верских обичаја. Међутим, Он то чини на начин који у великој мери подупире нешто што је дубоко значајно за хришћански живот данас.

Исус затим задаје загонетку која отвара врата истинском разумевању питања шта је заправо вера.

После тога, Он одлази у Тир и Сидон и ту се среће са извесном женом, за коју ће се испоставити да је једина особа у Еванђељима која је из расправе са Исусом изашла као победник. Његов сусрет са њом је крајње необичан. Испод главног тока наратива постоји пар наговештаја које је жена прозрела, а Исус је, због њене вере, удовољио њеном захтеву.

Седмо поглавље Еванђеља по Марку, након још једног исцељења, открива важну истину да чуда, колико год била упечатљива, сама по себи нису увек довољна да би се срца отворила за истину. Уосталом, од какве су користи чуда била за верске вође решене да одбаце Исуса?

У 8. поглављу, размотрићемо значај хлеба као симбола учења и традиција. Те приче садрже значајне поуке о смислу и практичним аспектима верског живота.

*Проучите поуку за ову седмицу да бисте се припремили за суботу, 10. август.

ЉУДСКИ ОБИЧАЈИ НАСУПРОТ БОЖЈИМ ЗАПОВЕСТИМА

Прочитајте текст Марко 7,1-13. Које су значајне истине ту изложене?

Лако се може замислити како деца проучавају овај одломак у сурботној школи, а онда одлазе кући и кажу својим мајкама да не морају више да перу руке пре јела, јер је Исус тако рекао. Међутим, та прича се не односи на хигијену.

У Исусово време, многи људи у тој земљи веома су држали до ритуалне чистоте. Мада су се првобитно, у Старом завету, та правила односила само на свештенике (2. Мојсијева 30,17-21), у међузаветном периоду, идеја о прању руку ради очувања ритуалне чистоте, проширила се и на обичне људе. И управо у складу с тим схватањем, религиозне вође долазе Исусу да би се жалили на Његове ученике.

Међутим, Исус не одговара директно на питање које су Му поставили. Уместо тога, одговор којим Он брани своје ученике упућује слушаоце у два правца. Прво, Он цитира оштре речи пророка Исаије, који укорава народ зато што поштује Бога само на речима, док му је срце далеко од Њега (Исаија 29,13). А онда, надовезујући се на тај цитат, изриче осуду над њиховим обичајем да божанске заповести замењују људским предањима.

У другом делу свог одговора, Господ на практичном примеру показује о чему је пророк Исаија говорио. Он цитира Божју заповест да треба поштовати родитеље (2. Мојсијева 20,12), односно, водити бригу о њима кад остаре. А онда супротставља то верском обичају према којем је човек могао нешто да посвети Богу (прилог, *корбан*), да и даље то користи за себе, уместо да тиме помогне остарелим родитељима који су у оскудици. Можемо само да замислимо тај сусрет: „Жао ми је, оче. Радо бих ти помогао, али сам тај новац наменио за храм.“

То је та врста лицемерја коју Исус бескомпромисно напада. Фарисеји су људски обичај поставили изнад Божје Речи, и тиме су починили грех.

Који је, дакле, био одговор на питање фарисеја? Исусов одговор наговештава да Он не сматра убедљивим њихово инсистирање на томе да је обавезно ритуално прање руку у складу са Божјом вољом. Напротив, Његов одговор јасно даје предност захтевима Закона у односу на људске обичаје. (Видети такође: Марко 1,44; Марко 7,10.11; Марко 10,3-8; Марко 12,26.29-31.)

Имамо ли ми неке „обичаје“ који би могли да буду у сукобу са начелима Божјег закона? Ако имамо, који би то обичаји могли да буду?

ЧИСТЕ РУКЕ ИЛИ ЧИСТО СРЦЕ?

**Прочитајте текст Марко 7,14-19. Шта је Исус мислио под заго-
нетком коју је задао у стиху Марко 7,15?**

Исусове речи у том одломку представљају загонетку за многе, посебно кад размишљају о свом односу према учењу из текста 3. Мојсијева 11 у погледу чисте и нечисте хране. Да ли Исус сада укида те разлике? Да ли Црква адвентиста седмог дана греша када учи да њени чланови који једу месо треба да користе само оно са листе чистих животиња?

Прво, било би чудно да у тексту Марко 7,14-19 Исус изненада одбаци Мојсијева упутства, одмах након што је подржао Мојсија у односу на традицију у тексту Марко 7,6-13. Друго, сам обичај који су фарисеји ту заступали није заснован на старозаветним учењима, али, за разлику од њега, закони у вези са храном то јесу. И треће, оно што се мисли у стиху Марко 7,19, када се каже да Исус чисти сву храну, није да су закони у вези са храном укинута, већ да је обичај који се тиче скрнављења хране додиром, а који су фарисеји успоставили, заправо неважећи. То је, на пример, та лажна тврдња да, ако можете постати нечисти долажењем у додир са незнабошцима, онда исто тако можете постати нечисти и у додиру са храном коју су они дотакли.

**Прочитајте текст Марко 7,20-23. Шта, по Исусовим речима,
чини особу нечистом?**

У стиху Марко 7,19 Исус напомиње да храна не одлази у срце, већ у стомак, одакле прелази у пробавни тракт. С друге стране, у тексту Марко 7,21-23, Он примећује да зло потиче из срца, из средишта човекове личности. Том приликом, Исус наводи низ порока који се зачињу у злим мислима, а завршавају се злим делима.

Када се тој листи порока придода кршење пете заповести, о чему је реч у стиху Марко 7,10, видимо да је свака заповест са друге плоче Декалога ту. Осим тога, Исус у тексту Марко 7,7 говори о узалудном богослужењу, о кршењу онога што се налази у самој сржи прве четири заповести Декалога. Дакле, Исус у том одломку, посматраном у целини, стоји као бранилац Божјег Закона.

**Можда је ваша теологија исправна, али ко поседује ваше срце –
у целини и без остатка?**

МРВИЦЕ ЗА ПСЕ

Прочитајте текст Марко 7,24-30. Које се важне поуке налазе у тој причи?

После јучерашњег изазовног проучавања, прича у овом одломку поново покреће нека збуњујућа питања. Зашто Исус тако грубо одговара овој жени, практично је називајући псом?

Он то не објашњава отворено, али две карактеристике Његовог одговора овој жени сугеришу шта Он заправо хоће да каже. У стиху Марко 7,27, Исус каже да „прво“ треба да се нахране деца. А кад постоји нешто што је „прво“, сасвим је логично да постоји и нешто што је „друго“. Друга карактеристика је то што Исус користи деминутив (умањени облик) речи *нас*, не у смислу „псић“, већ, у овом контексту, пас којем је допуштено да борави у кући, за разлику од уличних паса. Жена се, у свом разговору са Исусом, хвата за та два наговештаја, што нам помаже да објаснимо њен одговор.

А њен одговор је врло оштроуман. Она каже: „Да, Господе; али и пси под трпезом једу од мрва дјетињијех“ (Марко 7,28).

Како је ова жена успела да смисли такав одговор Исусу? Несумњиво, љубав према ћерки подстицала ју је да настави. Али и сам Исус јој је пружао охрабрење. Рекао је „прво“, указујући да би могло да постоји и „друго“. Осим тога, наговестио је да је она „пас под столом“. И баш као што се пас налази у кући испод стола, тако је и она клечала код Исусових ногу молећи за помоћ за своју ћерку. Зато се и позвала на право које пси имају на храну која је пала на под.

Женин одговор открива њену веру. То што је моћно чудо исцељења своје ћерке на даљину назвала „мрвицом“, подразумева истовремено да је Исусова моћ изузетно велика (јер, ако је такво чудо „мрвица“, каква би тек била цела векна?), и да удовољавање њеном захтеву за Њега представља нешто ситно. Исус је био дирнут и услишио је њену молбу.

„Својим поступањем према њој, показао је да она која је сматрана одбаченом од Израилља није више туђин, већ дете Божје породице. А као дете, има право на Очеве дарове.“ – Елен Г. Вајт, *Чезња векова*, стр. 401 (оригинал).

Зашто су предрасуде према припадницима других раса и народа у потпуној супротности са Исусовим учењем? Како можемо тражити да будемо очишћени од тог зла?

СВЕЗАН ЈЕЗИК

Прочитајте текст Марко 7,31-37. Ко је био доведен пред Исуса и шта је Исус учинио за њега?

Враћајући се у Галилеју из крајева Тира и Сидона, Исус није ишао најкраћим путем. Изгледа да је кренуо узбрдо, северно од Тира, прошао кроз крајеве Сидона, а затим се спустио у унутрашњост, у област североисточно од Галилејског мора, да би на крају стигао и до самог мора. Био је то заобилазни пут, вероватно да би добио више времена да поучава своје ученике.

У тексту се не каже тачно ко је тог човека довео до Исуса, али његов проблем је био врло јасан – није могао да чује и тешко је говорио. Губитак слуха изолује људе од њиховог окружења, а дубока глувоћа им увелико отежава да науче да говоре. Проблем тог човека је вероватно био дугогодишњи.

Исус је разумео неприлике у којима се човек налазио и повео га је у страну насамо. А начин на који га је исцелио врло је необичан, поготову за данашње читаоце. Ставио је своје прсте у човекове уши, пљунуо, дотакао његов језик и уздахнуо. Разумљиво је што Исус дотиче оболеле делове тела човека ког се спрема да излечи, али зашто уздише? Елен Г. Вајт примећује: „Уздахнуо је на мисао о ушима које се неће отворити истини, и језицима који су одбили да признају Откупитеља.“ – *Чезња векова*, стр. 404 (оригинал).

Исус је на чудесан начин обновио човеков слух и оспособио га да јасно говори. Али Његов уздах илуструје ограничења која је Бог сам себи поставио с обзиром на човекову слободну вољу. Он нам неће наметати своју вољу. Сви људи су слободни да изаберу у ком смеру ће их њихов живот водити – ка Кнезу живота, или ка кнезу таме. Исус може да отвори глуве уши, али неће присилити неверна срца да признају Његово месијанство.

Ова кратка прича такође илуструје шта Бог може да учини за оне који Му се својевољно обрате. Можда сте и ви доживели сличну занемоћалост кад сте покушали да говорите о својој вери – као да вам је језик свезан у погледу онога што треба да кажете. Али ово чудо нам пружа охрабрење да Господ Исус може да отвори наше уши, да бисмо били осетљиви за потребе других, и имали одговарајуће речи које ће их подићи на њиховом путовању.

Шта ви чините са даровима слуха и говора који су вам поверени? Јер, то су дарови! Како се служите њима?

ЧУВАЈТЕ СЕ НЕЗДРАВОГ ХЛЕБА

Прочитајте текст Марко 8,11-13. Који приступ фарисеја је Исуса дубоко разочарао?

Зашто Исус није јасно показао своју божанску силу и убедио те недоказане људе? Тај проблем нас враћа на крај 3. поглавља Еванђеља по Марку, где Исус говори о греху против Светог Духа. Ако су нечије уши и очи затворене, још једно чудо, па чак ни знак са неба, неће их уверити. То би једноставно било одбачено, као и све пре тога. Чак ни чуда нису довољна да убеде оне који су одлучни у свом неверовању.

Прочитајте текст Марко 8,14-21. Шта су ученици заборавили и коју опомену им Исус том приликом упућује?

Исус користи ту прилику да упозори своје ученике на „квасац“ фарисејски и Иродов (Марко 8,15), мислећи при том на њихова учења (упоредити са Матеј 16,12).

Међутим, ученици то погрешно разумеју и мисле да је Исус то рекао зато што нису купили хлеб. И као обично, кад би ученици нешто погрешно разумели, Исус их поучава. Он поставља низ питања, од којих је првих неколико реторичке природе, чиме изражава своје разочарање зато што нису разумели Његову мисију. Тај Исусов говор подсећа на оно што је рекао у тексту Марко 4,10-12 о онима који се налазе напољу. Његове снажне речи требало је да пробуде ученике из њихове духовне летаргије.

У тексту Марко 8,19.20, Исус им поставља једноставно питање о томе колико су котарица остатака покупили након што је Он нахранио најпре 5.000 (Марко 6,30-44), а онда и 4.000 људи (Марко 8,1-10), чиме им поручује да је до тад већ требало да разумеју чињеницу да ограничени ресурси, сами по себи, не представљају никакву препреку за Господњег Месију. Његово последње питање у тексту Марко 8,21 поново је реторичке природе: „Како не разумијете?“ Уосталом, размислите шта су све они дотад већ видели и доживели са Исусом.

Како можемо научити да своје срце и ум држимо отвореним за реалност Божјег постојања и Његове љубави? Размислите подробније о свим доказима о Богу и Његовој љубави који су нам дати. Зашто нам се чини да је, ипак, понекад тако лако сумњати?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

У књизи *Чезња векова* од Елен Г. Вајт прочитајте поглавља под насловом „Предања“, „Срушене ограде“ и „Прави знак“, стр. 395-409 (оригинал).

„Колико је међу Христовим следбеницима данас, као и у ста-ра времена, раширен овај подмукли, варљиви грех! Како је често наша служба Христу и наша заједница једног са другим нарушена тајном жељом за уздизањем свога „ја“! Како се брзо јавља жеља да сами себи честитамо и жеља за људским одобравањем! Самољубље, жеља за лакшим путем од онога који је Бог одредио, води ка замени божанских правила људским теоријама и предањем. Речи Христове опомене изговорене су Његовим ученицима: ’Чувајте се квасца фарисејскога.’

Христова вера је чиста искреност. Ревност за Божју славу је побу-да усађена Светим Духом, јер само Његово успешно деловање може да усади ову побуду. Једино Божја сила може да отклони саможивост и лицемерство. Ова промена је знак Његовог деловања. Када вера коју прихватamo разори себичност и притворност, када нас води да тражимо Божју славу, а не своју, можемо бити сигурни да је то прави пут. ’Оче, прослави име своје!’ (Јован 12,28) било је основно правило Христовог живота и ако Га следимо, то ће постати основно правило нашег живота. Он нам заповеда да ходамо ’као што је Он ходио’ и ’по том разумемо да Га познасмо, ако заповести Његове држимо’ (1. Јованова 2,6.3).“ – Елен Г. Вајт, *Чезња векова*, стр. 409 (оригинал).

ПИТАЊА ЗА РАЗГОВОР:

1. Које сте хришћанске обичаје открили а који вам помажу да сачу-вате чисто срце?
2. Ко су „нечисти“ људи у вашој заједници? Шта можете учинити да бисте их привукли еванђељу?
3. Размислите као разред шта можете учинити да бисте, на једнос-тавне начине, неговали ширење еванђеља у свом суседству.
4. Прочитајте текст Марко 8,1-10, о томе како је нахрањено 4.000 људи. Шта се мења у тумачењу тог текста због чињенице да је та гомила вероватно била састављена од незнабожаца? Зашто не би требало да буде никакве разлике?
5. Како се можемо успешно заштитити од дубоко усађене жеље коју сви ми, као пала бића, имамо, а то је да величамо сами себе?

ПОУЧАВАЊЕ УЧЕНИКА – 1. ДЕО

Текстови за проучавање у току седмице: Марко 8,22-38; Матеј 20,29-34; Јован 12,25; Марко 9,1-50; Малахија 4,5,6; Лука 9,30,31.

Текст за памћење: „И дозвавши народ с ученицима својима рече им: ко хоће за мном да иде нека се одрече себе и узме крст свој, и за мном иде“ (Марко 8,34).

Прва половина Еванђеља по Марку усмерава пажњу на то ко је Исус. Његова моћна учења и чуда упућују у истом смеру – Он је Месија. На овој кључној прекретници у наративу, Исус ће поставити својим ученицима питање шта они мисле о томе ко је Он.

Петар ће дати јасан одговор на то питање, и Исус ће одмах почети да објашњава куда Га води Његов пут као Месије, а ми знамо да је то крст.

Од последњег дела 8. поглавља па све до краја 10. поглавља Еванђеља по Марку, Исус се усредсређује на то да своје ученике поучи о свом путовању. У овим поглављима Он ће изнети пророчанства о крсту. То ће бити пропраћено посебним упутствима о учеништву. Те снажне поуке остају релевантне и данас.

Овај одломак другог по реду Еванђеља омеђен је причама о исцељењу два различита слепа човека. Једна се налази на половини осмог, а друга на крају 10. поглавља. Ти чудесни „граничници“ на драматичан начин илуструју чињеницу да учеништво подразумева духовни увид у то ко је Исус и куда Он иде. А Његова учења, као и у случају дванаесторице ученика пре 2.000 година, и данас суочавају ученике са високом ценом, али и огромном предношћу ходања за Исусом.

*Проучите поуку за ову седмицу да бисте се припремили за суботу, 17. август.

ЈАСАН ВИД

Прочитајте текст Марко 8,22-30. Зашто су Исусу била потребна два додира да би исцелио тог слепог човека и које поуке происходе из тог извештаја?

Еванђеља извештавају о извесном броју слепих људи које је Исус исцелио. Осим овог одломка из текста Марко 8, излечен је и слепи Вартимеј, као што је забележено у стиховима Марко 10,46-52. Матеј говори о двојници слепих људи (Матеј 20,29-34), а Јован 9 износи причу о исцељењу човека слепог од рођења, који се умио у Силоамској бањи.

Међутим, ова прича у тексту Марко 8 је сасвим јединствена. Она се појављује само код Марка, и ту је реч о једином Исусовом чуду које захтева поновљени поступак да би донело савршено здравље. Као део те приче, помиње се дирљиви тренутак када Исус узима човека за руку и изводи га из села. Просто може да се осети Његово саосећање због човекове онеспособљености.

Али зашто су била потребна два додира? Будући да је то једино чудо у ком се јавља поновљени поступак, вероватно није у питању никакав недостатак силе са Исусове стране. Много је вероватније да је ту реч о једној живој параболу, која показује како је понекад потребно време да се духовни увид развије. Такво тумачење подупиरे и литерарни образац тог одломка у Еванђељу по Марку, где је Исусово излагање ученицима о Његовој предстојећој смрти и васкрсењу смештено између два извештаја о исцељењу слепих. На тај начин, обновљење вида постаје метафора за учеништво засновано на духовним увидима.

Учитељи воле да постављају питања. Она су често кључ којим се ученицима отвара пут ка разумевању. Овај одломак из текста Марко 8 представља преломни тренутак у Еванђељу. Три појединости подупиру ову тврдњу. Прво, Исус испитује ученике о свом идентитету, што пре тог тренутка није чинио. Друго, Петар је први човек који није запоседнут демонима, а који изјављује да је Исус Месија. Треће, одмах након тог откривења ко је Он, Исус почиње да објашњава куда иде – на крст.

Зашто Исус тражи од својих ученика да никоме не говоре да је Он Месија? То делује као супротно здравом разуму, будући да је реч о неопходности успостављања Божјег царства. Међутим, у Исусово време назив „Месија“ је имао политички призив у смислу рушења римских власти. Исус пак није дошао да би био та врста месије. Зато је позивао на ћутање у вези са Његовим идентитетом.

Чему нас та прича учи о приликама када је важно не изговорити неке ствари, колико год да су истините?

ЦЕНА УЧЕНИШТВА

Прочитајте текст Марко 8,31-38. Чему нас Исус ту учи о цени ходања за Њим?

Ученици су дошли до кључне прекретнице у свом односу са Исусом. Они сада знају да је Он Месија. Читалац Еванђеља по Марку то зна од самог почетка књиге (Марко 1,1), тако да је у предности над понекад збуњеним ученицима.

У првом тренутку кад је позвао своје ученике, Исус им је рекао да ће их учинити рибарима људи (Марко 1,17). Тада није било помена ни о каквим невољама. Али сада, кад су сазнали ко је Он заиста, Исус им открива циљ своје мисије – да је неопходно да Он много пострада, да буде одбачен и убијен, а онда, трећег дана да устане.

То је шокантна новост. Петар, који је управо признао да је Исус Месија, повлачи Га у страну и чак почиње да Га укорава због тих Његових речи. Писац Еванђеља све то излаже на индиректан начин, у 3. лицу, али сада директно наводи Исусове речи, које мора да су дубоко погодиле Петра када их је чуо. Исус га назива сотоном и тражи од њега да Му се склони с пута, јер његово размишљање није у складу са Божјом вољом.

„Овакве Петрове речи нису могле бити помоћ и ојачање Исусу у великом искушењу које Му је предстојало. Оне нису биле у складу са Божјим циљем благодати изгубљеном свету, ни са поуком о самопожртвовности, коју је Христос дошао да пружи својим личним примером.“ – Елен Г. Вајт, *Чежња векова*, стр. 415 (оригинал).

Исусови следбеници су позвани да имају исти циљ који и Он има – да узму свој крст и да Га следе. Распеће је било најсуровији, најсрамотнији и крајње понижавајући метод спровођења смртне казне који су Римљани практиковали. Свако је желео да избегне крст. Зашто би онда ико пожелело да узме крст као симбол своје посвећености Исусу?

Исус објашњава не само цену учеништва већ и његову огромну вредност. Према хришћанској вери, парадоксално, губљење живота постаје начин да се он нађе. Насупрот томе, задобити цео свет а изгубити вечни живот потпуно је бесмислено. Као што је то мисионар Џим Елиот врло елегантно срочио, кад је у свом дневнику записао 28. октобра 1949: „Није луд онај који даје нешто што не може да сачува, да би добио нешто што не може да изгуби.“

„Који љуби душу своју изгубиће је, а ко мрзи на душу своју на овом свијету, сачуваће је за живот вјечни“ (Јован 12,25). Како сте ви доживели реалност ових речи?

ГОРА И МНОШТВО

Прочитајте текст Марко 9,1-13. Шта су Петар, Јаков и Јован видели једне ноћи када су били са Исусом?

Исусово предвиђање забележено у стиху Марко 9,1, да неки од оних који су са Њим неће окусити смрти пре него што виде Божје царство како долази у својој слави, испунило се у року од неколико дана, када је Он повео Петра, Јакова и Јована на високу гору да буду с Њим насамо. Ту се Он преобразио пред њима и показао им се у слави небеског царства.

Илија и Мојсије из небеског царства дошли су и разговарали са Исусом. Лука бележи да су они разговарали о Исусовом одласку (грчки: *ексодос*) који је требало да се догоди у Јерусалиму (Лука 9,30.31). Тај приказ славе био је, дакле, повезан са Исусовом предстојећом смрћу на крсту (упоредити са Марко 9,9). То је требало да пружи ученицима наду када Га буду видели распетог.

Следећег јутра, пошто су се спустили са планине, тројица ученика испитују Исуса о тврдњама да прво треба да дође Илија. То је вероватно повезано са очекивањима да ће Илија поново да се појави пре доласка Месије (упоредити са Малахија 4,5.6). Исус одговара да је Илија већ дошао, чиме их упућује на Јована Крститеља. И баш као што су убили Јована, тако ће и Исус умрети од њихове руке, али ће устати трећег дана.

После те ноћи славе, приказ који их је затекао у подножју горе био је жалосно хаотичан (видети Марко 9,14-29). Деветорица ученика сусрела су се са дечаком кога је запосео демон и кога нису могли да излече. Када Исус ступа на сцену, сви трче да Га виде. Прича у наставку разоткрива моћ демона над тим дететом. А Исусу као да треба баш доста времена да се потанко распита о детаљима његове запоседнутости. Испоставља се да је то превише за дечаковог оца, коме излећу речи: „Ако што можеш помози нам, смилуј се на нас“ (Марко 9,22).

Исус се одмах хвата за тај наговештај сумње. Његов одговор може се парафразирати речима: „Шта мислиш под тим: 'Ако можеш'?“ (Марко 9,23). Изненада, као громом погођен, отац увиђа да његов син није једини који има проблем – и он сам има проблем са неверовањем. А његово неверовање могло је имати за последицу да му син не буде излечен. Очајан, отац се хвата за Исусову милост, изговарајући незаборавне речи: „Вјерујем, Господе! помози мојему неверју!“ (Марко 9,24). Исус тада исцељује дечака.

Када сте, ако је било таквих ситуација, морали да повичете: „Верујем! Помози мом неверју“? Шта сте научили из тих искустава?

КО ЈЕ НАЈВЕЋИ?

Прочитајте текст Марко 9,30-41. По чему се разликује Исусово друго предсказивање сопствене смрти и васкрсења (упореди-ти са: Марко 8,31)? Такође, око чега се ученици расправљају, и који савет им Исус даје?

У првој најави своје смрти и васкрсења, Исус говори о онима који ће Га одбацити и убити. У другој најави, Исус говори о чињеници да ће Га неко издати. Издајник се у том тренутку не спомиње, али читалац зна ко је он, јер је Јуда већ означан као такав (видети: Марко 3,19). И поново, Господ говори да ће бити убијен и да ће трећег дана устати. Али ученици овог пута као да су још мање заинтересовани за појединости тог предсказања него што су то били први пут. Непожељне вести не покрећу дискусију.

У стиху Марко 8,27 видимо да се Исус налазио северно од Галилејског мора, у близини Цезареје Филипове. Стих Марко 9,30 описује Га како пролази кроз Галилеју, а у стиху Марко 9,33 наводи се да је ушао у Капернаум. Отуда, није тешко замислити то Његово путовање од севера ка југу. Међутим, Он улази у Капернаум сам, јер су дванаесторица ученика заостали за Њим. У кући, Исус их пита о чему су се расправљали успут. Нико не проговара, што је сигуран знак да им је непријатно због тог питања, скоро као деци када их ухвате у нечему што знају да је погрешно. Јер, њихов разговор водио се око тога ко је највећи. Колико год људи били неспремни то да признају, питање о томе ко је највећи је нешто о чему свако понекад размишља. Међутим, у Божјем царству, та идеја се окреће наглавачке.

Исус одговара на тај проблем у два корака. Прво, Он јасно изјављује да ако хоћете да будете први (највећи), морате да постанете слуга. Затим Он на делу показује шта је под тим мислио. Очигледно, неко дете је стајало у близини и слушало их. Исус узима то дете и ставља га усред њиховог круга. То је вероватно било застрашујуће за дете. Али Исус га онда узима у наручје, опуштајући ситуацију. Настављајући поучавање, Он каже да ако примите дете, примате Њега. А ако примате Њега, примате Његовог Оца. Према томе, дете, најниже по рангу, повезано је са самим Богом.

Јован затим поставља питање у вези са онима који су изван Исусовог најужег круга, на шта Он износи важну поуку: ко није против нас, тај је за нас. Господ тиме потврђује да помагање онима који се налазе у хришћанској служби, чак и у нечему ситном, не пролази незапажено на небу.

Какво је библијско схватање величине за разлику од световног схватања? Ка којем ви тежите?

ЗДРАВ ЧОВЕК У ПАКЛУ

Прочитајте текст Марко 9,42-50. Шта повезује Исусова учења у овом одломку?

У први мах, овај одломак делује као збир неповезаних Исусових учења, која се наводе једно за другим без неке посебне логике. Међутим, ближе разматрање открива да свако следеће учење садржи одређену крилатицу која га повезује са претходним. Цео одломак се врти око три главна израза која нас, корак по корак, воде напред у овом поучавању. Ти изрази су: „саблазнити“ (на енглеском дословно: „навести на грех“), „огањ“ и „со“.

Прво учење бави се „малима“, што се односи на новообраћене вернике. Учитељима и вођама у Божјем царству поверена је одговорност да се посебно брину о тим новим обраћеницима, баш као што се, према старозаветној етици, водило рачуна о најслабијима у друштву – о удовицама, сирочади и дошљацима. Служећи се хиперболом, Исус каже да би било боље удавити се у мору него саблазнити неког од тих „малих“.

Крилатица „саблазнити“ води до најдужег учења у овом одломку. Пред читаоцем се јављају две недоумице. Прво, да ли Исус заиста учи људе да одсеку руку или ногу, или да ископају себи око? Друго, да ли Он учи о вечно горућем паклу? Одговор на прво питање је: Не, Исус не учи о сакаћењу себе – то је било забрањено у јудаизму (упоредити са: 5. Мојсијева 14,1; 1. О царевима 18,27.28). Господ једноставно користи хиперболу да би истакао своју мисао. Ако је тако страшно изгубити руку, ногу или око, колико је тек страшније за хришћанина да учини грех!

Одговор на друго питање такође је негативан: Не, Исус не учи о вечно горућем паклу. Како то знамо? Прво, цео одломак садржи извесну дозу комичности. Замислите људе како улазе у небески град са једним оком, једном руком или једном ногом. А онда замислите оне који у пуном здрављу улазе у пакао. Зар не би требало да буде обрнуто? Здрав човек у паклу? То је комедија. Таква комичност у вези са тако озбиљном темом наводи нас на помисао да Исус ту, заправо, илуструје своју поруку хиперболом. Грех треба схватити тако озбиљно, као да је боље изгубити руку, ногу или око него згрешити.

А што се пакла тиче, његове последице су вечне, а не огањ или пакао сам по себи. „Јер Богу тако омиље свијет да је и сина својега јединороднога дао, да ниједан који га вјерује не погине, него да има живот вјечни“ (Јован 3,16; италики додат). Они који буду изгубљени неће горети заувек. Они ће умрети заувек, што је веома велика разлика!

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

У књизи *Чезња векова* од Елен Г. Вајт прочитајте поглавља под насловом „Служба“ и „Ко је највећи?“, стр. 426-446 (оригинал).

„Пре части иде понизност. Да попуни високо место пред људима, Небо бира радника који, као Јован Крститељ, заузима ниско место пред Богом. Ученик који највише наликује детету најуспешнији је у раду за Бога. Небеска бића могу да сарађују са оним који не жели да узвиси себе, већ да спасава душе.“ – Елен Г. Вајт, *Чезња векова*, стр. 436 (оригинал).

„Свим оним што нам је као предност дато над другима – било то образовање или углађеност, племенитост карактера, хришћанско васпитање, верско искуство – дужни смо онима који имају мање могућности и – колико год то лежи у нашој моћи – треба да им служимо. Ако смо јаки морамо да подупремо руке слабијих. Анђели славе који стално гледају лице небеског Оца, радују се служби овим најмањима. Они се нарочито брину за душе које су уплашене, које имају многе и непријатне црте карактера. Анђели су увек присутни тамо где су најпотребнији, крај оних који имају најжешће борбе са собом и чије прилике су веома обесхрабрујуће. У овој служби сарађиваће Христови прави следбеници.“ – *Чезња векова*, стр. 440 (оригинал).

ПИТАЊА ЗА РАЗГОВОР:

1. Прочитајте поново текст Марко 8,27-29. Колико често признајете пред другима да верујете у Исуса као у Христоса (Месију, Избавитеља)?
2. Која је права равнотежа између искуства дружења са Христом на врху горе и искуства служења потребама других у њеном подножју?
3. Разговарајте у разреду о вашим одговорима на питање о величини, постављено на крају проучавања за среду. Шта сте закључили о разлици између тога како свет гледа на величину и како Бог гледа на њу? Које појединце овај свет сматра великим, а Бог их можда не сматра таквима? Насупрот томе, кога Бог сматра великим, а овај свет га игнорише или можда чак и презире? Шта нам та разлика говори о томе колико су заправо извитоперени и изокренути идеали овог света?
4. Како можемо научити да схватамо грех тако озбиљно да бисмо, као што Исус каже, радије били осакаћени него да грешимо?

ПОУЧАВАЊЕ УЧЕНИКА – 2. ДЕО

Текстови за проучавање у току седмице: Марко 10; 1. Мојсијева 1,27; 1. Мојсијева 2,24; Галатима 4,1,2; Римљанима 6,1-11; Исаија 11,1-16.

Текст за памћење: „Јер син човјечиј није дошао да му служи него да служи, и да да душу своју у откуп за многе“ (Марко 10,45).

Ове седмице бавићемо се 10. поглављем Еванђеља по Марку, чиме ћемо заокружити овај посебан одељак у ком Исус обучава своје ученике током припреме за крст. Отприлике половина тог поглавља бави се самим ученицима, а остатак питањима важним за учеништво, али сагледаним кроз сочива других, који ступају у додир са Исусом. Фарисеји долазе и расправљају се с Њим на тему развода. Родитељи доводе своју децу да их Исус благосиља. Један богаташ се распитује о вечном животу, а слепи човек тражи да прогледа.

Ово поглавље садржи важна учења о томе шта значи следити Исуса, посебно када је у питању живот овде и сада: о браку, деци, односу према богатству, о награди и цени следбеништва. Круна свега тога је исцељење другог слепог човека (Марко 10,46-52; упоредити са: Марко 8,22-26), које представља задњи граничник овог одломка књиге (Марко 8,22-10,52) и прелепу илустрацију о томе која је цена ходања за Исусом и ка чему нас то води.

Све те поуке, узете заједно, припремају Исусове следбенике – било оне од пре 2.000 година или ове у двадесет првом веку – за изазове који прате учеништво.

*Проучите поуку за ову седмицу да бисте се припремили за суботу, 24. август.

БОЖЈИ ПЛАН ЗА БРАК

Прочитајте текст Марко 10,1-12, као и: 1. Мојсијева 1,27 и 1. Мојсијева 2,24. Која замка се крила иза питања о разводу које су поставили фарисеји, и које поуке је Исус изнео у свом одговору?

У овом одломку, фарисеји питају Исуса да ли је дозвољено човеку да се разведе од своје жене. Међу фарисејима, развод се сматрао законитим. Питање је било само по ком основу. Шамајева школа је била рестриктивнија и допуштала развод само у случају нерађања деце, материјалног и емотивног занемаривања, или брачног неверства. С друге стране, Хилелова школа је била доста попустљивија, допуштајући развод практично из било ког разлога, али је њихов процес одобравања развода био сложенији, што је доприносило да се ствари мало успорје.

Зато може бити помало чудно што они постављају Исусу питање да ли је развод уопште прихватљив. Међутим, иза тог питања крила се завера да Исусу створе проблем са Иродом Антипом, управитељем области источно од Јордана, где се Исус у том тренутку налазио. Антипа се развео од своје жене и оженио се Иродијадом, женом свог брата. Ирод је погубио Јована Крститеља управо због његовог прекора у вези са тим недопуштеним односом (видети Матеј 14,1-12).

Али Исус на то узвраћа сопственим питањем: Шта је Мојсије заповедио у том погледу? Текст на који се фарисеји позивају у свом одговору је 5. Мојсијева 24,1-4, који описује конкретан случај поновног склапања брака након развода. Израелци су у Мојсијево време већ практиковали развод, тако да је тај случај описан у 5. Мојсијевој 24 требало да пружи заштиту жени. Међутим, у Исусово време, то је било изокренуто од стране школе Хилел да би се олакшао развод из практично било ког разлога. И тако је закон који је требало да заштити жену коришћен да би се олакшало њено напуштање.

Уместо да се с њима упусти у расправу о обичајном праву из 5. Мојсијеве 24, Исус се осврће на Божји првобитни идеал за брак, описан у 1. и 2. поглављу 1. Мојсијеве. Он примећује да је Бог у почетку створио мушкарца и жену (1. Мојсијева 1,27), две индивидуе. Затим је ту истину повезао са стихом 1. Мојсијева 2,24, где се каже да ће човек оставити своје родитеље и придружити се својој жени, и да ће то двоје постати једно тело. Тај концепт јединства постаје основ Исусове потврде брачне везе. Оно што је Бог саставио, људи не треба да растављају.

Шта ваша црквена заједница може да учини како би ојачала бракове у вашој средини? Како помажете онима чији су се бракови већ распали?

ИСУС И ДЕЦА

Прочитајте текст Марко 10,13-16. Шта је Исус учинио за оне који су Му доводили своју децу?

Мада су деца била увелико жељена у древном свету (а нарочито дечаци у тој култури којом су доминирали мушкарци), рађање и одгајање деце није било лако. Без модерне медицинске бриге, ризици по мајке приликом рађања, као и по новорођенчад, млађу и старију децу били су изузетно високи. У многим културама постојали су традиционални лекови и амајлије који су се користили за заштиту тих рањивих појединаца од злих сила.

Иако су била жељена, деца су имала низак друштвени статус, и била су заправо у истом рангу са робовима (Галатима 4,1.2). У грчко-римском свету, нежељена деца или она која су имала неки деформитет остајала су без заштите, или су чак бацана у реку. Дечаци су били цењенији од девојчица. Понекад су женске бебе остављане напољу да умру у природи. Понекад су те напуштене бебе биле „спасаване“, само да би биле одгајане и продаване као робље.

Ученици, по свему судећи, нису разумели Исусово учење из текста Марко 9, о томе да треба примити Божје царство као дете (Марко 9,33-37). Зато сада прекоревачу људе који су довели своју децу да их Исус благослови, вероватно мислећи да Он нема времена за тако једноставан задатак.

Али нису били у праву. Исус је зато огорчен. Кроз цело Еванђеље по Марку видимо да Исус на неке људске поступке реагује доста бурно, и веома је поучно то што је једна од тако снажних реакција била усмерена управо према онима који су спречавали децу да Му приђу.

Он снажно инсистира на томе да ученици не смеју да стану на пут деци. А зашто? Зато што Божје царство припада њима, и човек мора да га прими из перспективе и са ставом детета – што вероватно упућује на једноставно, простодушну уздање у Бога.

„Не допустите да ваш нехристолики карактер погрешно представи Исуса. Немојте својом хладноћом и грубошћу удаљавати децу од Њега. Немојте их наводити да помисле да Небо за њих неће бити пријатно место ако и ви будете тамо. Немојте говорити о вери као нечему што деца не могу да разумеју, или поступати тако као да се од њих не очекује да прихвате Христа у свом детињству. Немојте доприности да створе погрешан утисак о томе да је Христова вера суморна, и да због тога што ће доћи Христу, морају да се одрекну свега што живот чини радосним.“ – Елен Г. Вајт, *У потрази за бољим животом*, стр. 43, 44 (оригинал).

Како можете боље да откријете Исуса деци из свог окружења?

НАЈБОЉЕ УЛАГАЊЕ

Прочитајте текст Марко 10,17-31. Које су кључне поуке о вери и цени учеништва за свакога, богатог или сиромашног, откривене овде?

Приступ овог човека указује на његову искреност и поштовање према Исусу. Он притрчава, клечи пред Њим, и поставља Му питање од суштинске важности за судбину сваке душе: *Који су захтеви да би се наследио вечни живот?* Исус одговара тако што га упућује на другу плочу Декалога. И поново, човек показује свој идеализам изјављујући да се свега тога придржава још од детињства.

Од сва четири Еванђеља, само Марко примећује да је Исус заволео овог човека. Има нечег привлачног у његовом идеализму. Али Исус проверава његову искреност позивајући га да прода све што има и да Га следи. И човек одлази покуњен јер је имао велике поседе. Заправо, он и није у правом смислу држао заповести. Кршио је прву заповест, постављајући нешто друго изнад Бога у свом животу. Његово богатство било је његов идол.

Исус затим објашњава колико је богатство заводљиво, и да је лакше некој крупној животињи, попут камиле, да прође кроз ситне иглене уши, него богатом човеку да уђе у небо.

Ученици су запањени тим Исусовим речима и питају се ко уопште може бити спасен. Тада Исус, у стиху Марко 10,27, износи поенту приче: „Људима је немогуће, али није Богу: јер је све могуће Богу.“

Стих Марко 10,27 је zgodна мисао за завршетак приче – не можете доспети на небо сопственим напорима, потребна вам је Божја благодат да бисте били спасени.

Међутим, Петар опет истрчава, изјављујући да су он и његови пријатељи напустили све да би следили Исуса. Исус одговара да оно што неко остави да би следио Њега, није ништа у односу на оно што ће примити – и сада и „на ономе свијету“.

Поента је у следећем: Христова смрт је оно што решава проблем људске кривице, а након тога, Христова благодат и Његов васкрсли живот су оно што нас оспособљава за послушност Његовим заповестима.

Прочитајте текст Римљанима 6,1-11. На који начин ти стихови откривају реалност Божје благодати у нашем животу, која нас истовремено оправдава и чини новим људима у Њему?

МОЖЕТЕ ЛИ ДА ПИЈЕТЕ ИЗ МОЈЕ ЧАШЕ?

Прочитајте текст Марко 10,32-45. Како ти стихови откривају упорно неразумевање ученика, не само кад је реч о Исусовој мисији већ и о томе шта значи следити Га?

Исус се на свом путовању све више приближава Јерусалиму, и испут открива својим ученицима шта ће се тамо догодити. Међутим, то није сценарио у који они верују, и не желе о томе да слушају. Исусова јасна одређеност у вези са појединошћима Његове смрти и васкрсења просто је фрапантна. Али ако то није оно што желите да чујете, онда је лако све то одбацити.

А то је очигледно оно што су Јаков и Јован учинили када су пришли Исусу са својим приватним захтевом. Исус, с правом, тражи од њих да се конкретније изјасне шта желе, и они одговарају да желе да седе с Њим са десне и леве стране у Његовој слави. Лако је нама сада да критикујемо њихов захтев као егоцентричан. Међутим, њих двојица су себе у потпуности посветили Исусовој служби, и те њихове жеље вероватно нису биле сасвим себичне по природи.

Исус настоји да продуби њихово разумевање у погледу тога шта заправо траже. Он их пита да ли могу да пију из Његове чаше или да буду крштени Његовим крштењем. Његова чаша биће чаша патњи у Гетсиманији и на крсту (упоредити са Марко 14,36), а Његово крштење биће Његова смрт и сахрана (Марко 15,33-47), догађаји који су паралелни Његовом крштењу, описаном у тексту Марко 1.

Међутим, Јаков и Јован то не виде. Они глатко одговарају да могу. Исус затим пророчки изјављује да ће они заиста испити Његову чашу и бити крштени Његовим крштењем. Јаков је био први од апостола који је умро мученичком смрћу (Дела 12,2). Јован је живео најдуже од свих апостола и био је прогнан на острво Патмос (Откривење 1,9). Међутим, Исус напомиње да је место у слави нешто што одређује сам Бог.

А како су остали ученици реаговали на тај Исусов одговор? Не баш најбоље. Иста грчка реч, *аганактеō*, „бити љут, огорчен“, користи се у стиховима Марко 10,41 и Марко 10,14, да би се описао Исусов гнев зато што су држали децу подаље од Њега.

Исус затим позива целу групу да се окупи, и износи једно од својих најдубљих учења. Он истиче да незнабожачки владари користе своју моћ у личну корист. Али у Божјем царству моћ увек мора да се користи за уздизање и благосиљање других. Исус их предводи на том путу као Владар Божјег царства. На који начин? Тако што даје сопствени живот као откуп – а то баш и није било оно што су Његови следбеници очекивали да чују.

Шта значи то да, као хришћани, треба да будемо „слуге“ другима? Односно, како то начело долази до изражаја у нашим свакодневним односима са људима?

„ШТА ХОЋЕШ ДА УЧИНИМ ЗА ТЕБЕ?“

Прочитајте текст Марко 10,46-52. Како је Вартимерј реговао на Исусов пролазак?

До тог тренутка у Еванђељу по Марку, уз пар изузетака, Исус је говорио људима да не шире глас о Његовим чудима и о томе ко је Он. У овом извештају, када Он напушта Јерихон, један слепи човек који проси поред пута, пошто је чуо да је то Исус из Назарета, почиње да виче: „Сине Давидов Исусе! помилуј ме!“ (Марко 10,47). У складу са мотивом скривања и откривања у овој књизи, гомила преузима улогу онога који позива на ћутање, безуспешно покушавајући да ућутка тог бучног просјака.

Али Вартимерј је непоколебљив, и виче још гласније: „Сине Давидов! помилуј ме!“ (Марко 10,48). Његове речи су истовремено признање вере у Исуса као Месију и израз поверења у то да Он може да га исцели. Са титулом „син Давидов“ у Исусово време била су познана два концепта – повратак цара на израелски престо (упоредити са текстовима: Исаија 11; Јеремија 23,5,6; Јеремија 33,15; Језекиљ 34,23,24; Језекиљ 37,24; Михеј 5,2-4; Захарија 3,8; Захарија 6,12), и очекивање да та личност буде исцелитељ и егзорциста.

Исус застаје и тражи да позову тог слепог човека. Значајно је што овај слепи човек збацује свој огртач док прилази Исусу. Слепи људи у Исусово време налазили су се на дну друштвене лествице, упоредо са удовицама и сирочади. Ти појединци су живели испод егзистенцијалног нивоа и претила им је реална опасност. Огртач је представљао човекову сигурност. То што га је Вартимерј оставио за собом, значило је да има поверења да ће га Исус излечити.

И Исус га није разочарао. Заиста, ко год се у Еванђељима обратио Њему за помоћ, увек ју је и добијао. Исус је Вартимерју поставио исто питање које је поставио и Јакову и Јовану у тексту Марко 10,36: „Шта ћеш да ти учиним?“ (Марко 10,51). Без икаквог оклевања, слепи човек тражи да му се обнови вид, а Исус то истог тренутка чини. И човек одмах креће путем за Њим.

Овом причом завршава се одељак посвећен учеништву у Еванђељу по Марку, при чему она служи као граничник, упоредо са другом причом о исцељењу слепог човека, забележеном у тексту Марко 8,22-26. Те две приче поручују да је учеништво, у суштини, гледање на свет новим очима. Тај обновљени вид можда у првом тренутку није баш сасвим јасан, али увек подразумева ходање за Исусом путем којим нас Он води.

На који начин сте и ви у неком тренутку повикали: „Сине Давидов Исусе! помилуј ме!“? Шта се догодило и шта сте научили из тог искуства?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

У књизи *Чезња векова* од Елен Г. Вајт прочитајте поглавља под насловом „Благосиљање деце“ и „Још ти једно недостаје“, стр. 511-523 (оригинал).

„Исус је увек волео децу. Прихватио је њихове изразе наклоности и њихову искрену, неусиљену љубав. Захвално величање са њихових чистих усана била је музика за Његове уши и освежење за Његов дух, када је био заморен додиром са лукавим и лицемерним људима. Куда год је Спаситељ ишао, доброћудност Његовог лица и Његово нежно, љубазно држање задобијало је љубав и поверење деце.“ – Елен Г. Вајт, *Чезња векова*, стр. 511 (оригинал).

„Онима који се, као и млади поглавар, налазе на високим, поверљивим положајима и имају велико имање, може изгледати као превелика жртва одрицање од свега да би следили Христа. Али то је правило које важи за све који желе да постану Његови ученици. Послушност се мора показати у свему што је прихваћено. Самоодрицање је суштина Христове науке. Често се износи и поучава језиком који изгледа врло заповеднички, зато што не постоји други начин за човеково спасење осим да се одлучно одбаци све оно што ће, ако се гаји, сломити цело биће.“ – *Чезња векова*, стр. 523 (оригинал).

ПИТАЊА ЗА РАЗГОВОР:

1. На које начине можемо помоћи деци и младима да остану повезани са Христом и црквеном заједницом? Зашто је важно да то радимо?
2. Понекад чујемо како људи кажу да им није стало до новца. То није тачно. Свима је стало до новца, и у томе нема ничег лошег. У чему онда може бити проблем са новцем, и зашто верни хришћани, било да су богати или сиромашни, морају водити рачуна о томе како се односе према њему?
3. Ако би вас Исус питао: „Шта хоћеш да ти учиним?“, шта бисте Му одговорили?
4. Размислите пажљивије о Исусовим речима, записаним у тексту Марко 10,43-45. Шта значи живети на такав начин? Како учимо да служимо уместо да нама служе? Шта то значи када је реч о начину на који живимо и комуницирамо са другима?

СУКОБИ У ЈЕРУСАЛИМУ

Текстови за проучавање у току седмице: Марко 11; 1. О царевима 1,32-48; Захарија 9,9.10; Исаија 56,7; Јеремија 7,11; Марко 12,1-34.

Текст за памћење: „И кад стојите на молитви, праштајте ако што имате на кога: да и отац ваш који је на небесима опрости вама погрјешке ваше“ (Марко 11,25).

Серија од пет полемика између Исуса и верских вођа забележена је у 2. и 3. поглављу Еванђеља по Марку (видети 3. Поуку). У поуци за ову седмицу видећемо да Исус, по свом доласку у Јерусалим, води серију од шест полемика са верским вођама. Та два низа расправа су као граничници на почетку и завршетку Његове овоземаљске службе. Свака од њих бави се питањима важним за хришћански живот. Исусова упутства, чак и у тим полемичким ситуацијама, пружају усмерење верницима кад је реч о основним питањима вере али и практичним питањима свакодневног искуства.

Верски поглавари долазили су да се супротставе Исусу, да Га збуне и победе, али никад нису успевали у томе. Део поуке за ову седмицу обухвата анализу онога што наводи људе да се супротставе Богу и разматрање онога што хришћани могу да учине да би срушили предрасуде и проговорили срцима оних који се опиру позивима Духа.

У тексту Марко 11 описана је Исусова служба у Јерусалиму на Пасху (март – април). Део Еванђеља по Марку, од 11. до 16. поглавља покрива период од нешто више од једне седмице, што значи да се темпо наратива значајно успорава. С друге стране, првих 10 поглавља покрива период од приближно три и по године. Такво успоравање указује на важност тих завршних призора.

*Проучите поуку за ову седмицу да бисте се припремили за суботу, 31. август.

ТРИЈУМФАЛНИ УЛАЗАК

Прочитајте текстове Марко 11,1-11 и Захарија 9,9.10. Шта се ту дешава?

Половина ове приче односи се на онај догађај кад је Исус послао двојицу ученика у оближње село, да доведу магаре на ком ће Он ујати у Јерусалим. Зашто је толико времена утрошено на тај извештај?

Постоји двоструки одговор на то питање. Прво, он показује Исусове пророчке моћи, увећавајући достојанство Његовог доласка и повезујући га са Божјом вољом. Друго, овај аспект приче повезује се са текстом Захарија 9,9.10 који говори о цару као некоме ко улази у Јерусалим јашући на магарцу. То подсећа на Соломонов улазак у Јерусалим на магарцу (1. О царевима 1,32-48), када је Адонија покушао да узурпира престо, и кад је Давид заповедио да Соломон одмах буде крунисан.

„Пет стотина година пре Христовог рођења, пророк Захарија је тако предсказао долазак Цара у Израил. Ово пророчанство сада треба да се испуни. Он који је тако дуго одбијао царске почести, сада долази у Јерусалим као обећани Наследник Давидовог престола.“ – Елен Г. Вајт, *Чезња векова*, стр. 569 (оригинал).

Јерусалим је смештен на брдовитом терену, на надморској висини од отприлике 740 метара. У Исусово време његово становништво је бројало можда 40.000 – 50.000 људи, али тај број би значајно порастао током Пасхе. Град се простирао на приближно 250 јутара земље, при чему је само храмска гора заузимала око 37 јутара. Прелепи храмски простор доминирао је градом.

Исус је ушао са истока, спуштајући се са Маслинске горе и вероватно прошао кроз Златну капију долазећи на Храмску гору (капију која је сада зазидана). Читав град се узбуркао због Његовог доласка, јер су сви препознали значај Његовог симболичког чина. Гомила која је пратила Исуса узвикивала је *Осана*, израз који је првобитно значео „спасити сада“, али је коначно попримио значење „слава Богу“.

Време за тајновитост и скривање, на чему је Исус инсистирао у већем делу Еванђеља по Марку, прошло је. Сада Исус отворено улази у Јерусалим у добро познатом, царском симболичком маниру. Он улази у храм, али будући да је већ касно, једноставно гледа унаоколо, а онда се повлачи у Витанију са дванаесторицом ученика. И оно што је могло да се претвори у nerede и побуну, завршава се тако што се Он тихо повлачи. Међутим, следећи дан ће бити другачији.

Идеја о јахању на магарцу упућује на понизност. Зашто је то тако важна карактерна црта, нарочито за хришћане? У светлу крста, на шта ми можемо да будемо поносни?

ПРОКЛЕТО ДРВО И ОЧИШЋЕНИ ХРАМ

Прочитајте текст Марко 11,12-26. Какав је значај догађаја који су ту описани?

Ујутру, кад је пошао из Витаније, удаљене од Јерусалима једва нешто више од три километра, Исус је био гладан. Угледавши у даљини олисталу смокву, пришао јој је не би ли нашао на њој неки рани плод. То се не би сматрало крађом, будући да се, према старозаветном закону, смело јести оно што се затекне у туђем пољу или воћњаку да би се утолила глад (3. Мојсијева 19,9; 3. Мојсијева 23,22; 5. Мојсијева 23,25). Али није нашао ниједан плод и рекао је дрвету: „Да отсад од тебе нико не једе рода довијека“ (Марко 11,14). Био је то врло чудан и неуобичајен поступак за Исуса, али оно што је уследило одмах потом било је још шокантније.

А то што се следеће догодило, вероватно се одиграло у спољашњем дворишту храма, где се одвијала продаја жртвених животиња (обичај који је Кајафа увео недуго пре тога). Исус растерује продавце из дворишта, да би мир богослужења могао да се врати. Тај Његов поступак је директан напад на оне који су одговорни за систем служби у храму.

Исус повезује два старозаветна стиха као оштар прекор тој не-светој трговини. Он инсистира на томе да је храм дом молитве за све народе (Исаија 56,7), што недвосмислено укључује и незнабошце. Затим каже да су вође од њега направиле хајдучку пећину (Јеремија 7,11). На крају тог невероватног дана, Исус напушта град са својим ученицима (Марко 11,19).

А на повратку у град следећег јутра (видети Марко 11,20-26), ученици остају запањени угледавши смокву која се осушила из корена. У свом објашњењу онога што се догодило, Исус износи поуку о молитви и праштању. Шта све то значи?

Та два догађаја представљају четврту сендвич-причу у Еванђељу по Марку (видети 3. Поуку). У таквим причама јавља се драматизована иронија, која се огледа у томе што паралелни карактери врше супротне радње, или супротни карактери врше паралелне радње. У овој причи, дрво смокве и храм стоје паралелно. Исус проклиње дрво, али чисти храм, што су супротне радње. А иронија је у томе што верске вође сада кују заверу да убију Исуса, што наговештава укидање храмских служби, које су се испуниле у Исусу.

Шта је то у вашем животу што Исус треба да очисти? Како се то дешава?

КО ТЕ ЈЕ ОВЛАСТИО ДА ТО ЧИНИШ?

Прочитајте текст Марко 11,27-33. С којим питањем се верске вође сучељавају са Исусом и како им Он одговара?

Дан након што је Исус очистио храм, верске вође се суочавају с Њим у дворишту храма, и питају Га по чијем овлашћењу је то урадио. Они не траже истину, већ настоје да Га увуку у замку. Ако би рекао да је Његова власт од Бога, они би негирали да један обичан дрводеља може да има такву власт. Ако би признао да је Његова власт од људи, прогласили би Га за некаквог лудака.

Али Исус је прозreo њихову замку и зато каже да ће им одговорити ако они најпре одговоре на Његово питање. А оно што их пита јесте да ли је Јован добио овлашћење да крштава од Бога или од људи. Истог тренутка, вође увиђају да су се заправо сами нашли у замци. Ако кажу да је то било од Бога, Исус ће питати: „Зашто му онда нисте веровали?“ А нису смели ни да кажу да је од људи, јер су се плашили народа. Зато су слагали, рекавши да не знају. То је Исусу пружио прилику да одбије да одговори на њихово питање.

Прочитајте текст Марко 12,1-12. Шта је Исус рекао одмах пошто је одбио да одговори на питање фарисеја и какав учинак је то имало?

Исус излаже параболу о винограду, његовом власнику и виноградарима, којима је он изнајмио то поље. Ова Исусова прича има велике сличности са параболом о винограду коју налазимо у тексту Исаија 5, где Бог износи оптужбе против неверног Израела. Свако би уочио паралелу, а посебно верске вође.

Прича се одвија на најнеобичнији начин, тако што виноградари одбијају да предају власнику део плодова винограда. Уместо тога, они злостављају и убијају његове слуге. На крају, виноградар шаље свог вољеног сина, очекујући да ће бар њега поштовати. Али то се не дешава. Они зачудо помишљају да ће, ако убију власниковог сина, виноград припасти њима. Нелогичност њиховог резонувања је запањујућа, и пресуда која ће им бити изречена сасвим је оправдана.

Исус је том причом заправо упутио религиозним вођама најозбиљније упозорење о томе куда њихови кораци воде. Сагледана у том светлу, Његова параболa је опомена изречена с љубављу. Још увек није прекасно за њих да се промене и избегну сигуран суд. И неки ће се заиста покајати, променити и прихватити Исуса. Али неки неће.

ЗЕМАЉСКЕ ДУЖНОСТИ И НЕБЕСКИ РЕЗУЛТАТИ

Прочитајте текст Марко 12,13-27. Шта се ту дешава и којим истинама Исус ту учи?

Верске вође су покушавале да ухвате Исуса у нечему због чега ће моћи да Га оптуже, било пред римским намесником или пред народом. У овој расправи, спорно питање било је плаћање пореза. На том месту и у то време, одбијање да се плати порез могло се сматрати побуном против римске власти, што је био озбиљан преступ.

Исусов одговор да треба дати цару оно што је царово, а Богу оно што је Божје, извукао Га је из те замке, али је уједно послужио и као значајно упутство о верниковој одговорности према властима. „Изјавио је да пошто живе под заштитом римске силе, треба да јој дају потпору коју захтева, све дотле док се то не сукоби са узвишењом обавезом. Међутим, док се мирољубиво покоравају земаљским законима, они у сва времена треба да се прво покоравају Богу.“ – Елен Г. Вајт, *Чезња векова*, стр. 602 (оригинал).

Оно што потом следи је питање о васкрсењу мртвих. Садукеји су били свештеничка група која је, као Свете списе, прихватала само пет Мојсијевих књига. И нису веровали у васкрсење мртвих. Сценарио који су изложили пред Исусом, вероватно је био хипотетички. Односио се на седморицу браће и једну жену. Према Мојсијевом закону, да би се имање сачувало унутар породице, ако би неки човек умро а да није имао синове, његов брат је био дужан да се ожени његовом удовицом, и свако дете рођено у таквој заједници законски би припадало преминулом човеку (5. Мојсијева 25,5-10).

Трудећи се да дискредитују учење о васкрсењу, садукеји указују на моралну дилему око тога чија ће супруга та жена бити после васкрсења. Исус узвраћа на тај њихов аргумент у два корака, позивајући се на Свето писмо и на Божју силу. Прво, Он описује Божју моћ да васкрсава мртве, и наговештава да на небу неће бити женидбе и удаје. Затим, брани учење о васкрсењу позивајући се на текст 2. Мојсијева 3,1-22, где Бог каже да је Он Бог Аврамов, Исаков и Јаковљев. А према Исусовим речима, то значи да ће они бити васкрснути. Јер, не могу остати мртви ако је Бог – Бог Аврама, Исака и Јакова који, у овом тренутку, јесу мртви.

Ако би вас неко питао: „Да ли сте искусили Божју силу?“ – шта бисте одговорили и зашто?

НАЈВЕЋА ЗАПОВЕСТ

Прочитајте текст Марко 12,28-34. Које значајно питање је овај пријатељски расположен учитељ закона поставио, и који двоструки одговор му је Исус дао?

Све до тог тренутка у Еванђељу по Марку већина верских вођа, уз пар изузетака, непријатељски су расположени према Исусу. То је посебно важило за Јерусалим, где се Исус сукобио са вођством око богослужења у храму – онога што чини саму срж јудаизма. Отуда, чињеница да је један законик, слушајући све те расправе, и усред преовлађујућег непријатељства према Исусу ипак показао да цени Његове одговоре, много говори и о искренности и о храбрости тог човека. Било би му лакше да се једноставно повукао и само посматрао шта се дешава, чак и ако је осетио наклоност према Исусу. Али овај човек то не чини.

Својим питањем о томе која заповест је најважнија, овај законик задира у саму срж религије. Исус одговара једноставно и јасно, цитирајући „Шему“, признање вере унутар јудаизма, забележено у тексту 5. Мојсијева 6,4.5. Највећа заповест, каже Исус, јесте да волиш Бога целим срцем, душом, умом и снагом, односно, целим својим бићем. Исус даје том законнику и више него што је тражио, наводећи следећу најважнију заповест, и поново цитирајући Стари завет, овог пута текст 3. Мојсијева 19,18 – волети свог ближњег као себе самог.

Понекад се људи питају како је могуће заповедити некоме да воли. Али културни контекст у ком је та заповест из 5. Мојсијевог изречена, помаже нам да то објаснимо. Тај начин изражавања потиче из древних споразума између различитих страна, а сам израз за „љубав“ односи се на верност захтевима споразума, и њиховом доследном испуњавању. Дакле, тај појам се, иако не искључује постојање дубоке наклоности између страна, много више односи на поступке који показују такву лојалност.

Пошто је био искрен, овај законик се, увидевши јасноћу и једноставност Исусовог одговора, сложио с Њим. Можемо само да замислимо мрштење осталих верских вођа када је тај искрени учитељ закона потврдио Исусов одговор као исправан, што нико други није био спреман да учини. Исус је такође похвалио тог законика због његовог искреног одговора, рекавши му да није далеко од Божјег царства. Међутим, не бити далеко не значи бити унутра. Оно што је том законнику још увек недостајало, било је да препозна ко је Исус заиста и да Га следи, што је следећи корак на путовању вере.

Како учимо да волимо Бога и да волимо ближње као себе саме? Зашто крст представља кључ за поступање по тим заповестима?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

У књизи *Чезња векова* од Елен Г. Вајт прочитајте поглавља под насловом „Осуђени народ“, „Поновно очишћење храма“ и „Сукоб“, стр. 580-609 (оригинал).

„Христов чин проклињања дрвета, које је Он својом силом начинио, стоји као опомена свим Црквама и свим хришћанима. Нико не може да живи по Божјем закону ако не служи другима. Међутим, има много оних који не живе милосрдним, несребичним Христовим животом. Неки који себе сматрају одличним хришћанима не разумеју у чему се састоји служба Богу. Они смишљају и проучавају како да угоде себи. Делују само да угоде себи. Време има вредност за њих само ако могу да сабирају за себе. У свим животним збивањима то је њихов циљ. Они не служе другима, већ само себи. Бог их је створио да живе у свету у коме мора да се покаже несребична служба. Он је одредио да својим ближњима помажу на сваки могући начин. Међутим, њихово „ја“ је тако велико да не могу да виде ништа друго. Нису у вези са човечанством. Они који тако живе само за себе, слични су смокви која је имала леп спољашњи изглед, али је била без рода. Они се држе обличја побожности, али без покајања или вере. На речима поштују Божји закон, али им недостаје послушност. Говоре, али не чине. У проклетству изреченом над смоквиним дрветом, Христос је показао како је у Његовим очима мрско то узалудно претварање. Он изјављује да је онај који јавно греша мање крив од онога који по имену служи Богу, а не рађа никакав род у Његову славу.“ – Елен Г. Вајт, *Чезња векова*, стр. 584 (оригинал).

ПИТАЊА ЗА РАЗГОВОР:

1. Размислите о смислу Христовог чишћења храма. Како би тај принцип могао да се примени на нашу цркву данас? Како би такво чишћење могло да се спроведе?
2. Кроз сва Еванђеља, увек изнова, Исус се позива на Писма и тврди да се она морају испунити. Шта нам то говори о њиховој пресудној важности за живот вере? Зашто морамо одлучно одбацити сваки покушај да се омаловажи ауторитет Светог писма, а поготову тврдња да оно представља само људске идеје о Богу, о томе ко је Он и како Он делује?
3. Где је права линија разграничења између цркве и државе? Како Исусово учење из текста Марко 12,13-17 усмерава ту дискусију?
4. Потражите текстове који говоре о васкрсењу. Зашто је то учење тако суштински важно за нашу веру, посебно у вези са стањем мртвих?

ПОСЛЕДЊИ ДАНИ

Текстови за проучавање у току седмице: Марко 12,41-44; Марко 13,1-32; Данило 9,24-27; Данило 7,25; 1. Солуњанима 4,13-18.

Текст за памћење: „И тада ће угледати сина човјечијега гдје иде на облацима са силом и славом великом. И тада ће послати анђеле своје и сабраће избране своје од четири вјетра, од краја земље до краја неба“ (Марко 13,26.27).

Поука за ову седмицу почиње веома кратком причом с краја 12. поглавља Еванђеља по Марку, где Исус даје дубоку изјаву о ситном чину једне удовице. Главни део ове поуке, међутим, бави се текстом Марко 13, упечатљивим пророчанством о судбини јерусалимског храма и шире. Ово поглавље, као и паралелна поглавља, Матеј 24 и Лука 21, говори о паду Јерусалима и шире, све до краја света.

Оно што текст Марко 13 потпуно разјашњава је чињеница да се то пророчанство протеже од времена пророка, Исуса, до времена краја, односно Његовог другог доласка. Тај образац следи оно што је познато као „историцистичко тумачење пророчанства о времену краја“, насупротив покушајима да се та пророчанства сместе у прошлост или далеку будућност.

Као што је случај са многим Исусовим учењима у Еванђељу по Марку, Господње поуке дате су у одговору на неко питање или неко погрешно схватање од стране Његових ученика. Та питања или погрешна схватања пружају Исусу прилику да поучава о истинама које су од пресудног значаја за хришћански живот и искуство. Исус не само да прориче будућност, већ и упућује своје ученике, онда и сада, како да се припреме за предстојећа искушења.

*Проучите поуку за ову седмицу да бисте се припремили за суботу, 7. септембар.

ДВА СИТНА НОВЧИЋА КАО ПРИЛОГ

Прочитајте текст Марко 12,41-44. Колико је та удовица дала и шта је Исус имао да каже у вези с тим?

Јерусалимски храм био је невероватно лепа грађевина. Храмска гора доминирала је градом, а масивни камени блокови коришћени у изградњи храма остају право чудо до данашњег дана, будући да неки од њих теже и више стотина тона. Обнова и проширење храма и храмске горе почели су под Иродом Великим, око 20. године старе ере, али су његова изградња и украшавање потрајали све до 60-их година.

Многи људи су доносили велике прилоге, које су одлагали у 13 ковчега смештених у дворишту за жене у близини храма. И управо ту је Исус седео кад је угледао једну удовицу како прилази и убацује две лепте. То би одговарало размери од 1/32 у односу на динар, уобичајену дневницу физичких радника. Женин прилог је, дакле, био прилично мали.

Ипак, Исус је био импресиониран њеним прилогом. Многи богати појединци убацивали су велике своте, али Он није коментарисао дарове које су они остављали. Међутим, удовичин прилог је измамио Његову похвалу. Он изјављује да је она дала више од свих осталих. Како је то могуће? Исус примећује да су остали дали од свог обиља, а она од своје сиротиње. Њима је још много преостало, а она је дала све што је имала за живот. Та чињеница учинила је њен дар чак претерано великим, мада је његова монетарна вредност била сићушна.

Та прича садржи дубоку поуку о управљању ресурсима. Давање за Божје дело не зависи од поступака вођа да би било оправдано. Верско руководство храма било је корумпирано, али Исус није због тога подржао ускраћивање прилога. Ако су икад постојале корумпиране верске вође (разне Кајафе, Ане), вође из тог времена биле су међу најгорима. А Исус је то знао.

Истина је да вође имају свету одговорност да користе средства у складу са Божјом вољом, али чак и ако то не чине, људи који прилажу за Божје дело биће благословени у томе, као што је била и ова жена.

Ускраћивање десетака и прилога, с друге стране, кад вође учине нешто недопадљиво, значило би да је наше даривање повезано са њиховим поступцима, а не са захвалношћу Богу. Колико год да смо у искушењу да тако поступимо, то је ипак погрешно.

Чему би та прича требало да нас научи кад је реч о томе колико је важно да будемо верни у ономе што дајемо за Божје дело?

НИ КАМЕН НА КАМЕНУ

Прочитајте текст Марко 13,1-13. Како су ученици реаговали на Исусову изјаву о храму, и какав је значај одговора који им је Он дао?

Као што смо већ приметили, храмски комплекс је био заиста чудесна грађевина. Јосиф Флавије запажа да је Царски трем са јужне стране комплекса имао 162 стуба, од којих је сваки био толико дебео да су била потребна тројица људи раширених руку да га обухвате (*Antiquities*, 15.11.5 §§413-414). А Исус каже да ће све то бити срушено. Такво пророчанство о тој задивљујућој грађевини звучало је слушаоцима као крај света.

„Шта је могао мислити Одбачени, кад је Његова пажња била скренута на величанственост Храма. Призор пред Њим заиста је био изванредан, али Он је са тугом рекао да све то види. Зграде су заиста величанствене. Ви показујете на ове зидове као на потпуно неуништивне, али чујте Моје речи: Доћи ће дан када 'неће остати овде ни камен на камену који се неће разметнути.'“ – Елен Г. Вајт, *Чезња векова*, стр. 627 (оригинал).

Ученици су сада желели да знају када ће се то Исусово пророчанство испунити. И тако, у стиху Марко 13,4, видимо малу групу њих – Петра, Јакова, Јована и Андрију – како се распитују о тачном времену тих збивања. Они хоће да знају када ће се све то дешавати и који ће бити знак да су ти догађаји близу.

Оно што је посебно упечатљиво у тексту Марко 13,5-13 је то што Исус највише времена посвећује не описивању пада Јерусалима, већ упозоравању ученика на оно што могу да очекују у својој служби успостављања ране хришћанске цркве. Али ни то не звучи као да ће бити лако.

Они ће заправо бити прогоњени, извођени пред судове, а неки ће бити и убијени. Али и поред свега тога, напомиње Исус, још увек неће бити крај. Не треба да их заварају ти бурни догађаји. Осим тога, Свети Дух ће им давати речи које треба да изговарају у право време, чак и када их породица и пријатељи напусте.

Главна поука коју можемо извући из тих уводних речи Исусовог пророчанства јесте да Божји народ не треба да се боји метежа и искушења. Они треба да буду будни, зато што ће их Божји Дух провести кроз невоље.

Какво је било ваше искуство са невољама које су вас задесиле зато што сте следили Исуса? Ако нисте имали никакве невоље, можда би требало да се запитате да ли Га заиста следите?

ГНУСОБА ПУСТОШИ

Прочитајте текст Марко 13,14-18. Који наговештај Исус даје о томе на шта би могао да се односи израз „мрзост опушћења“?

У стиху Марко 13,14 Исус долази до средишње тачке у вези са падом Јерусалима. Он помиње „мрзост опушћења“. Господ каже да би читалац требало то да разуме. Тим речима, Исус упућује ученике на Књигу пророка Данила. Сличан израз појављује се у стиховима Данило 9,27, Данило 11,31 и Данило 12,11, са паралелом у стиху Данило 8,13.

Прочитајте текст Данило 9,26.27. Ко је „Помазаник“, а ко је „војвода“ који ће доћи?

Реч „помазаник“ из стиха Данило 9,26 на јеврејском је машиах, односно *Месија*. На основу пажљивог проучавања текста Данило 9,24-27 постаје јасно да се израз „помазаник“ односи на долазак Исуса Христа.

Али ко је тај „војвода“ који ће доћи и донети пустошење града Јерусалима? Град је разорен од стране римског генерала Тита. Према томе, логично је да је он тај војвода који ће доћи, о ком се говори у тексту Данило 9,26.27. Те две личности су повезане зато што је начин на који се поступало према Месији довео до пропасти града.

Али каква је то „мрзост опушћења“ о којој Исус говори позивајући се на Данила? Нажалост, многи изучаваоци Библије сматрају да се то пустошење односи на скрнављење храма од стране Антиоха Епифана током другог века пре нове ере. Међутим, то се не уклапа. Исус описује ту „мрзост опушћења“ као нешто што се дешава после Његовог времена, тако да би тешко могло да се односи на нешто што се догодило два века пре Христове овоземаљске службе.

Заправо, то пустошење се вероватно односи на забадање римских паганских застава у Израелу током опсаде Јерусалима крајем 60-их година нове ере. То је био знак за хришћане да побегну, што су они и учинили.

Баш као што је Исус предвидео, Јерусалим је пао. Како можемо научити да верујемо Њему и Библији у свим њеним предвиђањима?

ВЕЛИКА НЕВОЉА

Прочитајте текст Марко 13,19. На шта се тај текст односи?

Стих Марко 13,14 који говори о „мрзости опушћења“ представља окосницу око које се цело поглавље окреће (видети проучавање од уторка). Стих Марко 13,19 такође означава прелазну тачку. Он се односи на велику невољу какве није било од стварања света. То предсказује веће и свеобухватније прогонство од оног које се догодило приликом пада Јерусалима. У стиху Марко 13,19 прелази се на будуће време, што упућује на догађаје још удаљеније од Исусовог времена.

И баш као што стих Марко 13,14 асоцира на пророчанство из 9. поглавља Књиге пророка Данила, велико прогонство описано овде у тексту Марко 13,19-23 упућује на пророчанства из 7. и 8. поглавља исте књиге, у којима се говори о томе како сила малог рога прогони Божји народ „за вријеме и за времена и за по времена“ (Данило 7,25). То пророчко време од 1.260 дана одговара периоду од 1.260 дословних година (4. Мојсијева 14,34; Језекиљ 4,6). То време се протеже од 538. до 1798. године нове ере. Године 1798. Наполеон је послао свог генерала да зароби папу. Током тог периода од 1.260 година сила малог рога прогонила је и убијала оне који се нису слагали с њеним системом црквене власти.

Прочитајте текст Марко 13,20-23. Какву наду Бог упућује свом народу поводом трајања тог прогонства и које упозорење им даје за време након што се оно заврши?

Стих Марко 13,20 говори о томе да ће се прогонство скратити ради Божјег народа. Историјски гледано, ватре прогонства су донекле утихнуле након успона протестантске реформације, чиме је скраћено време невоље. Како је моћ малог рога опадала, све више људи се придруживало реформама. Међутим, мали рог ће се поново уздићи на власт, као што најављује пророчанство из 13. поглавља Откривења.

У стиху Марко 13,21-23, Исус упозорава на још једну претњу, на лажне пророке и лажне христосе, који ће се појавити пре Његовог повратка. Исус опомиње своје следбенике да их се чувају.

У време када је Исус упозоравао на те лажне христосе, Његов покрет једва да се и зачео, а ипак, Он је био у стању да изнесе тако невероватно предвиђање, које се и обистинило (чак и данас има људи који за себе тврде да су Исус). Зашто би то пророчанство требало да ојача наше поверење у Божју Реч?

ДОЛАЗАК СИНА ЧОВЕЧИЈЕГ

Прочитајте текст Марко 13,24-32. Који је велики догађај ту описан?

То је ништа друго до повратак Исуса Христа у слави, коме претходе знаци на сунцу, месецу и звездама. Нови завет је пун пророчанстава која упућују на тај чудесан догађај. Апостол Павле га детаљно описује у тексту 1. Солуњанима 4,13-18, где говори о томе како ће они који су заспали у Христу бити враћени у живот и како ће сустићи живе свете, да би се заједно састали са Христом у ваздуху. У 1. Коринћанима 15 апостол детаљно говори о реалности васкрсења мртвих, до ког ће доћи приликом Христовог повратка.

Петар такође описује тај велики дан у тексту 2. Петрова 3,3-13, објашњавајући да Господ не касни са испуњењем обећања, већ Он жели да се сви људи покају. А у књизи Откривење има више живописних приказа Христовог повратка (видети: Откривење 1,7; Откривење 6,12-17; Откривење 14,14-20 и Откривење 19,11-21). Нови завет доследно учи о Христовом повратку као личном, дословном, видљивом и чујном. Када буде дошао, сви ће Га видети.

Шта онда Исус мисли под тим „овај нараштај“, „о дану томе“ и „о часу“? Те речи муче многе људе, јер нараштај оних којима се Исус обраћао, очигледно, већ одавно није међу живима.

Предложено је више решења за тумачење тог пасуса. Неки тврде да израз „нараштај“ може да се односи на одређени народ, у овом случају, на Јевреје. Што би значило да јеврејски народ неће изумрети пре Христовог повратка. Према другом решењу, то значи да генерација људи који ће видети испуњење свих тих знакова неће изумрети пре Христовог повратка.

Међутим, једноставније решење је запазити да у стиху Марко 13,30 Исус користи реч „овај“, као у изразу „овај нараштај“, а да у стиху Марко 13,32 користи реч „томе“, као у изразу „о дану томе или о часу“. У 13. поглављу Марковог еванђеља реч „овај“ (*хоутос, хаутѐ, тоуто*) јавља се чешће у стиховима 1-13, који упућују на уништење Јерусалима. А реч „томе“ карактерише завршни део тог поглавља.

Дакле, израз „овај нараштај“ вероватно се односи на генерацију првог века, која је видела разорење Јерусалима, као што стих Марко 13,30 описује. Међутим, стих Марко 13,32 говори о Христовом другом доласку, који је још увек у будућности и временски је веома удаљен од првог века. У складу с тим, у тексту Марко 13,32 користи се реч „тај или томе“, јер се говори о догађајима који су временски удаљенији од првог века.

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

У књизи *Чезња векова* од Елен Г. Вајт прочитајте поглавље под насловом „На Маслинској гори“, стр. 627-636 (оригинал).

У свету се дешавају многе ствари које су веома узнемирујуће. Људи су заиста уплашени због свега што се догађа. Како да ми, као адвентисти седмог дана, који имамо неку врсту „унутрашњег увида“ у та дешавања, употребимо све то да бисмо људе упућивали на наду коју имамо у Исусу, и на обећање о Његовом доласку?

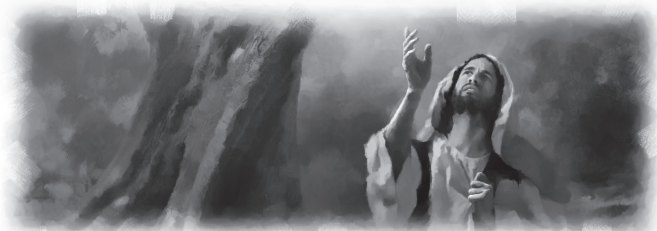
„Зато што не знамо тачно време Његовог доласка, дат нам је налог да стражимо. 'Благо оним слугама које нађе господар кад дође а они страже' (Лука 12,37). Они који пазе на Господњи долазак не чекају беспослени. Очекивање Христовог доласка треба да покрене људе да се боје Господа и Његове осуде над преступом. То треба да их пробуди да би схватили колико је велики грех одбити Његову понуду милости. Они који очекују Господа чисте своје душе послушношћу истини. Они уједињују будно стражење са озбиљним радом. Зато што знају да је Господ на вратима, њихова ревност постаје делотворна у сарадњи са божанским силама у раду на спасавању душа. То су верне и мудре слуге које Господњем дому дају 'храну на оброк' (Лука 12,42). Они објављују истину коју је нарочито могуће применити на садашње време. Као што су Енох, Ноје, Аврам и Мојсије објављивали истину за своје време, тако ће и сад Христове слуге упутити нарочиту опомену свом нараштају.“ – Елен Г. Вајт, *Чезња векова*, стр. 634 (оригинал).

ПИТАЊА ЗА РАЗГОВОР:

1. Једна је ствар давати прилоге за Божје дело, а сасвим је нешто друго давати *пожртвовано*. У чему је разлика и зашто је та разлика толико битна?
2. Зашто Бог није спречио прогонство свог народа током векова, као ни у данашњем свету? Како нам мотив велике борбе помаже да схватимо, у извесној мери, зашто долази до прогонства?
3. Који знаци Христовог доласка се, по вама, посебно истичу у садашњем свету?
4. Размислите о стању мртвих и о чињеници да мртви спавају док се Христос не врати. Људи склапају очи у тренутку смрти, и шта је прво следеће чега постају свесни? Како нам та идеја помаже да схватимо у ком смислу је, за сваку особу појединачно, Христов други долазак увек веома близу?

УХВАЂЕН И ИЗВЕДЕН ПРЕД СУД

Текстови за проучавање у току седмице: Марко 14; Јован 12,4-6; Римљанима 8,28; 2. Мојсијева 24,8; Јеремија 31,31-34; Захарија 13,7.

Текст за памћење: „И говораше: Ава оче! све је могуће теби; пронеси чашу ову мимо мене; али опет не како ја хоћу него како ти“ (Марко 14,36).

Текст од 14. до 16. поглавља Еванђеља по Марку познат је као „Наратив о Христовом страдању“, зато што описује Исусове патње, Његову смрт и васкрсење. Као што смо запазили у 9. Поуци, последњих шест поглавља Еванђеља по Марку покрива временски период од отприлике недељу дана. Већина догађаја описаних у тексту Марко 14-16 одиграли су се у четвртак и петак те Страдалне седмице. Исусова смрт је наступила у петак, а Његово васкрсење се одиграло у недељу.

Поука за ову седмицу усредсређује се на 14. поглавље Марковог еванђеља које почиње петом сендвич-причом, у којој се преплићу два супротна поступка према Исусу. Након тога следи Последња вечера, а онда Његова душевна борба у Гетсиманији. Ту је Он ухапшен и изведен пред вође да би Му било суђено. Сцена суђења повезана је са Петровим одрицањем од Исуса, што је шеста и последња сендвич-прича у Еванђељу по Марку. И опет, одвијају се две супротне радње, али у ироничном обрту обе потврђују исту истину.

Кроз цео наратив, два супротна заплета одвијају се упоредо. У свом жустром стилу, Марко излаже пред читаоцем те сукобљене заплете, откривајући Исусов тријумф.

*Проучите поуку за ову седмицу да бисте се припремили за суботу, 14. септембар.

НЕШТО НЕЗАБОРАВНО

Прочитајте текст Марко 14,1-11. Које се две приче ту преплићу, и како се надовезују једна на другу?

У стиху Марко 14,1 напомиње се да је било још два дана до Пасхе. То значи да се тај сусрет одиграо или у уторак увече или у среду те седмице. Верске вође су имале план и „тајминг“ (погодан тренутак). Требала им је још само прилика да остваре свој циљ. А она се појавила с неочекиване стране.

Овај одломак је пета сендвич-прича у Марковом еванђељу (видети 3. Поуку). Прича о завери против Исуса повезана је са причом о жени која помазује Исусову главу скупоценим мирисним уљем. Два супротна карактера чине супротна дела, стварајући ироничан контраст.

Марко не открива ко је жена која се ту помиње. Њен предивни дар Исусу у супротности је са подлошћу коју Јуда показује издајући свог Господа. Она остаје неименована, а он се представља као један од Дванаесторице. Вредност њеног дара се тачно наводи, док је његова награда тек обећани новац.

Не помиње се никакав конкретан разлог зашто она то чини, али у тренутку кад жена излива мирисно уље на Исуса, остали гости на тој вечери реагују са згражањем на њен поступак, који сматрају великим расипањем скоро целе годишње плате. Исус, међутим, устаје у њену одбрану и каже да ће то што је она учинила бити укључено у објављивање еванђеља широм света, као сећање на њу. То је нешто незаборавно. И заиста, сва четири Еванђеља износе ту причу у овој или оној форми, вероватно због Исусових речи које чувају спомен на то њено дело.

Јудино издајство такође се не да заборавити. Марко наговештава да је његов мотив била похлепа. У Еванђељу по Јовану то се и отворено каже (Јован 12,4-6).

Марко се поиграва речју „добро“, како би илустровао да су, у тим причама, у игри два различита мотива или заплета. Исус у стиху Марко 14,6 проглашава женин поступак „добрим/лепим“. Он каже да увек можете чинити „добро“ сиромашнима (Марко 14,7), а у стиху Марко 14,9 проглашава тај њен чин саставним делом „добре вести/еванђеља“. Насупрот томе, у стиху Марко 14,11, Јуда тражи „згоду“, односно, „добру“ прилику да изда Исуса. Оно што та игра речи сугерише, јесте да ће људска завера за уништење Месије заправо постати део еванђеоске приче, јер доводи до остварења Божје воље да свог Сина преда за спасење човечанства.

Како нам стих Римљанима 8,28 помаже да објаснимо шта се ту догодило?

ПОСЛЕДЊА ВЕЧЕРА

Прочитајте текстове Марко 14,22-31 и 2. Мојсијева 24,8. Од каквог је огромног значаја за хришћанску веру то што је изнето у овом извештају?

У стиху Марко 14,12 напомиње се да је то био први дан бесквасних хлебова, када се жртвовало пасхално јагње. Дакле, тај оброк је приређен у четвртак увече.

Приликом Последње вечере, Исус успоставља нову службу за спомен. То је прелазак са јеврејске пасхалне свечаности, и директно је повезан са догађајима када је Израел напустио Египат и постао Божји заветни народ код Синаја. Да би запечатио тај завет, као што се наводи у стиху 2. Мојсијева 24,8, Мојсије шкropи народ крвљу жртава и каже: „Ево крв завета, који учини Господ с вама за све ријечи ове.“

Упечатљиво је да приликом Вечере Господње, коју је Исус том приликом успоставио, није коришћено ништа од пасхалног јагњета које је послужено за оброк. То је зато што је Исус Јагње Божје (упоредити са стихом Јован 1,29). Хлеб који се користи током Вечере Господње представља Његово тело. Нови завет (упоредити са текстом Јеремија 31,31-34) запечаћен је Исусовом крвљу, и то је представљено чашом. Он каже: „Ово је крв моја новог завета која ће се пролити за многе“ (Марко 14,24).

А онда, усред свега тога, Исус предсказује да ће Га сви Његови ученици напустити. Он цитира стих Захарија 13,7, где се говори о томе како ће мач ударити пастира и овце ће се разбежати. Исус је тај пастир, а Његови ученици су овце. То је оштра и узнемирујућа порука. Али Исус додаје и реч наде, понављајући пророчанство о свом васкрсењу. А додаје и то да ће Он отићи пред ученицима у Галилеју. На то пророчанство ће се осврнути младић код Исусовог гроба, у стиху Марко 16,7, и зато оно овде има посебну тежину.

Међутим, ученицима је сувише тешко да све то прихвате, а нарочито Петру који тврди да сви други могу да Га напусте, али да он неће. Исус, ипак, наставља у том озбиљном тону, и предвиђа да ће Га се Петар три пута одрећи пре него што петао двапут закукуриче. То предсказање одиграће кључну улогу у сцени Исусовог суђења и Петровог одрицања, тако да има кључну улогу и овде.

Шта сте научили из неке ситуације када сте обећали Богу да ћете нешто учинити, или да нећете учинити, а на крају сте ипак учинили оно што сте рекли да нећете, или нисте учинили оно што сте рекли да хоћете?

ГЕТСИМАНИЈА

Прочитајте текст Марко 14,32-42. За шта се Исус молио у Гетсиманији, и како је на ту молитву одговорено?

Напуштајући уже подручје Јерусалима, где су јели Пасху, Исус и Његови ученици прелазе преко долине Кедрон и долазе у један врт на обронцима Маслинске горе. Назив Гетсиманија значи преса за уље, што сугерише да се негде у близини налазила преса за цеђење маслиновог уља. Тачна локација тог врта је непозната, зато што су Римљани посекли сва стабла на Маслинској гори током опсаде 70. године.

Пошто је ушао у врт, Исус ту оставља већину својих ученика, и даље продужава само са Петром, Јаковом и Јованом. Али онда оставља и њих тројицу и даље наставља сам. То просторно удаљавање сугерише да Исус постаје све изолованији и усамљенији док се суочава са својим предстојећим страдањем.

Исус се моли да та чаша страдања буде уклоњена, али само ако је то Божја воља (Марко 14,36). Он користи арамејски израз *Ава*, који Марко преводи са „Оче“. Тај израз не значи „татица“, као што неки сматрају. Реч од милоште којом су се деца обраћала својим очевима била је *аби* (Raymond E. Brown, *The Death of the Messiah*, Anchor Bible Reference Library [New York: Doubleday, 1994], vol. 1, pp. 172, 173). Међутим, употреба израза *Ава*, *Оче*, заиста указује на блиску породичну повезаност коју не треба потцењивати.

Оно за шта се Исус моли је уклањање чаше патњи. Ипак, Он се покорав Божјој вољи (упоредите то са Господњом молитвом, Матеј 6,10). У наставку тог наратива о страдању, постаје очигледно да је Божји одговор на Исусову молитву: „Не“. Он неће уклонити ту чашу патњи, јер је управо кроз то искуство спасење понуђено свету.

Кад се суочавамо са тешкоћама, охрабрујуће је имати пријатеље који нас подржавају. У тексту Филибљанима 4,13 Павле говори о томе како све може у Ономе који му моћ даје. Међутим, многи губе из вида следећи стих, Филибљанима 4,14, који почиње речцом „али“. Он гласи: „Али добро учинисте што се примисте моје невоље.“ То је оно за чим је Исус жудео у Гетсиманији. Три пута је дошао да тражи утеху од својих ученика. И три пута их је затекао како спавају. На крају их буди да пођу с Њим у сусрет суду. Он је спреман, али они нису.

ОСТАВЉАЊЕ СВЕГА И БЕЖАЊЕ ОД ИСУСА

Прочитајте текст Марко 14,43-52. Шта се ту дешава што је кључно за план спасења?

Шокантно је то да је један од Његових најближих сарадника издао Исуса Његовим непријатељима. Еванђеља не залазе у детаље кад је реч о Јудиној мотивацији. Али Елен Вајт пише: „Јуда је по природи волео новац; али није увек био тако порочан да учини такво дело као што је ово. Гајио је зли дух тврдичлука, све док то није постало владајућа побуда у његовом животу. Љубав према богатству коме је ропски служио, надвладала је његову љубав према Христу. Постајући роб једном пороку, предао се сотони да га потпуно увуче у грех.“ – Елен Г. Вајт, *Чежња векова*, стр. 716 (оригинал).

Издајство је, само по себи, нешто што сви осуђују, чак и они који користе издајнике (упоредите са текстом Матеј 27,3-7). Али Јудино дело је посебно подло, јер он настоји да сакрије своје издајство под маском пријатељства. Он даје маси упутство да је човек кога пољуби тај кога треба да ухапсе. Изгледа да је Јуда тиме покушао да сакрије своју перфидност од Исуса и осталих ученика.

Пошто маса хапси Исуса, настаје општи хаос. Неко извлачи мач (у тексту Јован 18,10.11 тврди се да је то био Петар) и одсеца уво првосвештениковом слуги. Исус се обраћа гомили, прекоревајући их зато што у тајности раде оно што су се плашили да Му ураде јавно, док је поучавао у храму. Ипак, Исус завршава напоменом да се Свето писмо испуњава. То је још један показатељ двоструког заплета који се провлачи кроз Наратив о страдању – то да се Божја воља остварује, чак и кад човек, по својој вољи, ради на уништењу Месије.

Ученици сви беже, укључујући и Петра који се ипак касније поново појављује, следи Исуса из даљине, и на крају упада у невољу. Међутим, у тексту Марко 14,51.52 говори се о неком младићу који је ишао за Исусом, што је извештај који се налази само овде и нигде другде у канонским Еванђељима. Неки сматрају да је то био сам Марко, али то је немогуће доказати. Оно што је посебно занимљиво је то што он бежи го. Тај младић, уместо да остави све да би „следио“ Исуса, оставља све да би „побегао“ од Њега.

Размислите о застрашујућој идеји, да је то што је био роб само једног порока, навело Јуду да уради то што је урадио. Шта нам то говори о мржњи коју би требало да осећамо према греху, и о превазилажењу греха Божјом благодаћу?

КО СИ ТИ?

Прочитајте текст Марко 14,60-72. Упоредите Исусово реаговање на догађаје са Петровим. Које поуке можемо извући из тих разлика?

Текст Марко 14,53-59 описује Исусово извођење пред Синедрион и први део суђења. То је слика и прилика фрустрације. Вође изнова и изнова покушавају да добију потврду за своје оптужбе против Исуса. Писац Еванђеља примећује да су сведочења лажна, и да сведоци никако не успевају да се сложе.

Конечно, првосвештеник устаје и обраћа се директно Исусу. Исус у првом тренутку не одговара. Али онда Га првосвештеник заклиње Богом (видети Матеј 26,63) и поставља Му директно питање да ли је Он Месија. Исус искрено и отворено признаје да јесте, а онда се позива на текст Данило 7,13.14 који говори о Сину човечијем као Ономе који седи Богу с десне стране и долази на небеским облацима. То је превише за првосвештеника, који цепа своју одећу и позива да се Исус осуди, што савет истог тренутка чини. Тада вође почињу да срамоте Исуса, пљују Га, покривају Му лице, туку Га и позивају Га да пророкује.

Док је Исус унутра, док Му се суди, и док Он верно сведочи о себи, Петар је напољу и лажно се представља. То је шеста и последња сендвич-прича у Еванђељу по Марку, и ту је иронија посебно изражена. Видимо два паралелна карактера, Исуса и Петра, како чине супротна дела. Исус износи верно сведочанство, а Петар лажно. Три пута неко прилази Петру, слуга или неко од посматрача, и он сваки пут пориче повезаност са Исусом, и то уз псовке и клетве.

Управо у том тренутку, петао се по други пут оглашава, и Петар се изненада присећа Исусовог пророчанства да ће се он, те исте ноћи, трипут одрећи свог Господа. То га слама и он почиње да плаче. У томе видимо фрапантну иронију – на крају суђења, Исусу повезују очи, ударају Га и наређују Му да „пророкује“! Њихова намера била је да Му се наругају, јер није могао да види ко Га је ударио. Међутим, у истом тренутку док они то чине, Петар се у дворишту испод њих одриче Исуса, испуњавајући једно од Исусових пророчанстава. И тако Петар, одричући се од Исуса, доказује да је Исус Месија.

Које бисте речи наде упутили некоме ко, иако жели да следи Исуса, ипак не успева у томе? Ко од нас није понекад доживео неуспех у покушају да следи оно што зна да Исус жели?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

У књизи *Чезња векова* од Елен Г. Вајт прочитајте поглавља под насловом „Пред Аном и Кајафом“ и „Јуда“, стр. 698-722 (оригинал).

„Док су понижавајуће заклетве још биле на Петровим уснама и продорни пој петла још увек одјекивао у његовим ушима, Спаситељ се окренуо од намрштених судија и погледао право у свога јадног ученика. Истовремено Петар је управрио очи према свом Учитељу. На том благом лицу читао је дубоко сажаљење и бол, али на њему није било никакве љутње.

Изглед тог бледог, напаћеног лица, тих дрхтавих усана, тај поглед пун сажаљења и праштања зарио се у његово срце као стрела. Савест се пробудила. Памћење је живнуло. Петар се сетио како је само пре неколико часова обећао да ће са својим Господом поћи у затвор и у смрт. Сетио се своје жалости, када му је у горњој соби Спаситељ рекао да ће Га се одрећи три пута те исте ноћи. Петар је управо изјављивао да не познаје Исуса, али је сад, дубоко ожалошћен, схватио колико га је његов Господ добро познавао и колико је правилно читао његово срце, чије преварности ни сам није био свестан.“ – Елен Г. Вајт, *Чезња векова*, стр. 712, 713 (оригинал).

ПИТАЊА ЗА РАЗГОВОР:

1. У ком смислу, и само читањем онога што је Исус предвидео у тексту Марко 14,9, видимо како се још једно од Његових предвиђања – мало вероватно предвиђање с обзиром на околности у којима је изговорено – заправо испуњава?
2. Упоредите Јуду и Петра. У чему су они слични а по чему се разликују, кад је реч о њиховом понашању током Страдалне седмице?
3. Разговарајте о значењу Вечере Господње. Како јој можемо дати већи значај у нашој цркви и укључити више чланова у њено обељавање?
4. Разговарајте о чињеници да је Бог рекао „не“ на Исусову молитву у Гетсиманији. Шта то значи за ситуације кад нам Бог каже „не“?
5. Мада је Петар увелико изневерио Исуса својим одрицањем, Он га није одбацио. Коју наду можемо црпети из те чињенице?

ОСУЂЕН И РАЗАПЕТ

Текстови за проучавање у току седмице: Марко 15; Лука 13,1; Псалми 22,18; Јован 20,24-29, Јован 1,1-3; Данило 9,24-27.

Текст за памћење: „И у деветоме сахату повика Исус иза гласа говорећи: Елои! Елои! лама савахтани? које значи: Боже мој! Боже мој! зашто си ме оставио?“ (Марко 15,34).

Петнаесто поглавље Еванђеља по Марку представља само средиште Наратива о страдању. Ту је описано суђење Исусу, Његова осуда, ругање војника, Исусово распеће, смрт и сахрана. Догађаји у овом поглављу изложени су у јасним, бритким детаљима, вероватно зато што је аутор допустио чињеницама да говоре саме за себе.

У целом овом поглављу иронија има важну улогу. Због тога је корисно да имамо јасну дефиницију ироније.

Иронија често садржи три компоненте: (1) има два нивоа значења (2); та два нивоа су у сукобу или у супротности један са другим (3); неко не види ту иронију, не примећује шта се дешава и није свестан да ће он бити тај који ће сносити последице.

Ове седмице, разматрајући све што се дешавало – од Пилатовог питања: „Јеси ли ти цар Јудејски?“, преко војника који се ругају, па онда знака изнад крста и подругљивих коментара верских вођа: „Другима поможе, а себи не може помоћи“, све до неочекиваног појављивања Јосифа из Ариматеје – видећемо да је то поглавље пуно болних иронија, које ипак откривају моћне истине о Исусовој смрти и њеном значењу.

*Проучите поуку за ову седмицу да бисте се припремили за суботу, 21. септембар.

„ЈЕСИ ЛИ ТИ ЦАР ЈУДЕЈСКИ?“

Прочитајте текст Марко 15,1-15. Која врста ироничне ситуације се ту јавља?

Понтије Пилат је био прокуратор (управитељ) Јудеје од 26. до 36. године нове ере. Он није био благ владар и пар његових поступака изазвало је згражање међу становништвом те земље (упоредити са стихом Лука 13,1). Јеврејски суд је Исусу изрекао смртну пресуду због богохуљења. Међутим, под римском владавином, Јевреји, у већини случајева, нису смели да извршавају смртне казне, и зато су Га довели Пилату да би био осуђен.

Не помиње се оптужба под којом су Га извели пред Пилата, али се она може назрети на основу кратког питања које Пилат поставља Исусу: „Јеси ли ти цар Јудејски?“ (Марко 15,2). У старозаветно време, Израелци су своје царево помазивали, па није тешко увидети да се смисао израза Месија („Помазаник“) могао изокренути и погрешно представити као полагање права на царске почести, па самим тим, и као конкуренција Императору. Према томе, оптужба изнета пред Синедрион била је богохуљење, док је оптужба изнета пред прокуратора била изазивање побуне, што се кажњавало смрћу.

Иронија се огледа у томе што је Исус и једно и друго – Месија и Цар Јевреја. Осуде изречене над Њим, због богохуљења и побуне, биле су погрешне. Уместо тога, Он је заиста требало да прими царске почести и изразе обожавања. Исус, пак, још увек поступа у царском маниру. Његов одговор Пилату је необавезујући: „Ти кажеш“ (Марко 15,2, Чарнић). Дакле, Он нити пориче ту титулу нити је потврђује. Такав одговор сугерише да Он јесте цар, али другачије врсте (упоредити са Јован 18,33-38).

Стих Марко 15,6 уводи у наратив обичај ослобађања једног од затвореника у време Пасхе. У стиху Марко 15,9, Пилат поставља народу питање да ли хоће да им ослободи „цара Јудејскога“. И мада он то можда изговара са иронијом, та иронија је заправо уперена против њега.

Текст Марко 15,9.10 у ствари представља студију о перцепцији и неперцепцији (опажању и неопажану). Пилат опажа да су верске вође предале Исуса из зависности, али не опажа да то што се обратио маси иде на руку тим истим вођама. Они подбуњују масу, и она тражи да се Исус разапне. Чак и Пилат је пред тим устукнуо. Распеће је било тако страشان начин погубљења, поготову за некога кога је сматрао невиним. Како је болно иронично то што је пагански прокуратор желео да ослободи Месију, док су верске вође желеле да се Он разапне.

Шта може да вас сачува да не следите масу, управо онда када се врши велики притисак да то учините?

ЗДРАВО, ЦАРЕ ЈУДЕЈСКИ!

Прочитајте текст Марко 15,15-20. Шта су војници радили Исусу и какав је значај свега тога?

Римљани су примењивали окрутан начин батинања да би припремили затворенике за погубљење. Жртви би била стргнута одећа, била би привезана за стуб, а затим бичевана кожним врпцама за које су били привезани комади костију, стакла, камена и канџи.

Пошто су Га избичевали, војници задужени за Исусово погубљење наставили су да Га понижавају тако што су Га огрнули пурпурним плаштом, ставили Му венац од трња на главу и ругали Му се као цару Јудејаца. Та група војника означена је као батаљон, што у овом случају значи да их је могло бити између 200 и 600 на броју.

Иронија у том призору очигледна је читаоцу, зато што је Исус заиста Цар, а војници су, речима поруге, објављивали ту истину. Такво поступање војника било је пародија на начин како су Римљани поздрављали свог императора, речима: „Здраво, Цезаре, Императоре!“ Дакле, ту постоји имплицитно поређење са царем.

Војници су исмевали Исуса тако што Га „бијаху“ по глави трском, „пљуваху на њ“ и „падајући на кољена поклањашу му се“, одајући Му почести на подругљив начин. Све те три радње изражене су на грчком језику у несвршеном времену. У овом контексту, тај облик глагола означава радњу која се понавља. Дакле, они су настављали да Га ударају, да Га пљују и да клече пред Њим у подругљивом исказивању почести. А Исус све то подноси у тишини, не реагујући уопште.

Типичан образац римског извршења смртне казне распећем подразумевао је да осуђена особа гола носи свој крст до места погубљења. И то је, опет, требало да до крајњих граница понизи и посрами ту особу пред читавом заједницом.

Али Јевреји су се грозили нагости на јавном месту. У стиху Марко 15,20 каже се да су скинули с Њега пурпурни плашт и да су Му поново обукли Његову одећу. Из тога се може закључити да је то био посебан уступак који су Римљани чинили Јеврејима у то време и на том месту.

Размислите о иронији која се огледа у томе што се они клањају и указују „почести“ Исусу као Цару ругајући се, мада је Исус заиста био Цар, не само Јевреја већ и њихов Цар.

Ти људи нису имали никакву представу о томе шта заправо раде. Зашто им њихово незнање ипак неће послужити као изговор на Дан суда?

РАСПЕЋЕ

Прочитајте текст Марко 15,21-38. Која страшна и болна иронија се јавља у тим стиховима?

На овом месту у Наративу о страдању, Исус је тиха жртва, под контролом људи који су решени да Га убију. Кроз читаво Еванђеље, све до свог хапшења, Он је управљао дешавањима. Сада је био препуштен поступању других. И мада је Он био снажан путујући проповедник, батинање које је претрпео и недостатак хране и сна толико су Га исцрпили да је било неопходно да неки незнацац понесе Његов крст.

На крсту Му је одећа скинута и постала власништво војника који су бацали коцку да би видели коме ће шта припасти (упоредити са текстом Псалми 22,18). Распеће је било начин погубљења без много крви. Клинови коришћени да би се особа приковала за крст (упоредити са Јован 20,24-29) вероватно су пробијали зглоб одмах испод длана, куда не пролазе главни крвни судови. (И на јеврејском и на грчком реч „рука“ може да се односи и на шаку и на подлактицу.) Дланови сами по себи не поседују скелетну структуру неопходну за ношење тежине тела приликом распећа. Средишњи нерв пролази средином подлактице, и он би био пресечен клиновима, што је изазивало ужасан бол дуж целе руке. Дисање је било отежано. Да би удахнуле, жртве распећа морале су да се одгурну прободеним стопаљима и да напну руке, што је поново изазивало несносан бол. Гушење услед исцрпљености било је један од узрока смрти.

Исус је током свог распећа трпео страшно исмевање и огромно понижење. У Еванђељу по Марку јавља се мотив „скривања и откривања“, према којем Исус углавном позива на ћутање о томе ко је Он. Сходно томе, месијанске титуле, попут „Господ“, „Божји Син“ и „Христос“, не појављују се често у овом наративу.

Међутим, то се потпуно мења под крстом. Исус више не може да се сакрије. А иронично је што управо верске вође, ругајући се Исусу, користе те титуле за Њега. Како су страшно ти људи сами себе осудили!

Једна од њихових подругљивих изјава посебно се истиче. Она се налази у стиху Марко 15,31, где они кажу: „Другима поможе, а себи не може помоћи.“ Да би скренули пажњу на Његову беспомоћност на крсту, они истичу да Он заиста јесте помагао другима (грчки глагол који је ту употребљен може да значи и „спасити“, „исцелити“, „избавити“). Тиме су, иронијом случаја, признали да је Он Спаситељ. Али иронија се ту не завршава, јер је разлог што Исус није могао, или није хтео да спасе себе био управо тај што је Он на крсту спасавао друге.

Прочитајте текст Јован 1,1-3, а онда размислите о томе шта нам тај одломак говори о Исусу, истом Исусу чије је распеће описано овде у Еванђељу по Марку. Како да у правом смислу схватимо шта Христова смрт значи за нас?

НАПУШТЕН ОД БОГА

Прочитајте текст Марко 15,33-41. Које су Исусове једине речи изговорене на крсту према Еванђељу по Марку? Шта Христова смрт у коначном смислу значи за све нас?

Еванђеље по Марку приказује крст као веома мрачно место, и у физичком и у духовном смислу. Натприродна тама се спустила над Голготом тог петка, отприлике од поднева до 3 сата по подне. „А у шестоме сахату би тама по свој земљи до сахата деветога“ (Марко 15,33).

Те Исусове речи, познате под називом „вапај због напуштености“, изговорене су на крсту, док се Он моли, зазива Бога и пита зашто Га је оставио. Он ту цитира стих Псалми 22,1. Друге референце на тај исти псалам јављају се у стиховима Марко 15,24,29, указујући да су се Писма испунила Исусовом смрћу. Чак и путем злих људских завера, Божја воља се испуњава.

Исусове речи са крста забележене су на арамејском језику, упоредо са преводом. Речи: „Боже мој, Боже мој“, у овом стиху су „Елои, елои“ (што је транслитерација арамејског *’елиахи*). Зато се лако могло помислити да Исус зазива Илију (на арамејском *’елиуах*, што значи „мој Бог је Јахве“). До тог погрешног закључка дошли су неки од присутних посматрача.

Оно што је посебно упечатљиво у вези са овим одломком је његова паралела са Исусовим крштењем, описаним у тексту Марко 1,9-11.

Крштење: Марко 1,9-11	Крст: Марко 15,34-39
Јован крштава Исуса	Исусово крштење (упоредити са Марко 10,38)
Јован (тип Илије; видети Марко 9,11-13)	Зазивање Илије
Небо отворено	Завеса раздерана
Дух (<i>пнеума</i>)	Исус издахну (<i>ехнед</i>)
Божји глас: „Син мој љубазни“	Капетан каже: „Син Божиј“

Оно на шта те паралеле указују јесте да као што Исусово крштење описано у тексту Марко 1 представља почетак Његове службе, проречен у тексту Данило 9,24-27, тако оно што се дешава на крсту, у тексту Марко 15, представља врхунац или циљ Његове службе, када Он умире као откуп за многе (Марко 10,45). Исусова смрт на крсту такође испуњава део пророчанства из текста Данило 9,24-27. Цепање завесе у храму (Марко 15,38) указује на испуњење жртвеног система, јер се тип сусрео са антитипом и отпочела је нова фаза историје спасења.

Упркос злим заверама људских бића, Божји циљеви су се испунили. Како нам то помаже да схватимо да се, и поред свега што се дешава око нас, још увек можемо ослонити на Бога, знајући да ће Његова доброта на крају надвладати?

ПОЛОЖЕН НА ПОЧИНАК

Прочитајте текст Марко 15,42-47. Какав је значај интервенције Јосифа из Ариматеје, посебно кад узмемо у обзир да ниједног од Исусових ученика, у том тренутку, није било нигде на видiku?

После све те драме, дешавају се неке „приземније“ ствари. За почетак, мртви људи увек морају да се сахране. Али неке појединости у ономе што следи су, у духовном смислу, прилично дирљиве, док су друге, у историјском смислу, изузетно важне.

У овом одломку појављује се Јосиф из Ариматеје, први и последњи пут у Еванђељу по Марку. Он је био уважени члан Синедриона и један од оних које називају „урбаном елитом“. Као богат и поштован човек, уживао је изванредан углед код прокуратора, чиме се објашњава то што се усудио да приђе Пилату и затражи Исусово тело. Дирљиво је то што је један члан савета показао такво интересовање за Исусову сахрану. А у међувремену, где су у свему томе били Исусови поуздани ученици?

Историјска појединост од изузетне важности на овом месту је потврда Исусове смрти. Стих Марко 15,43 говори о Јосифовом захтеву да преузме Исусово тело. Пилат се изненадио кад је чуо да је Исус већ мртав (Марко 15,44), и зато је позвао капетана задуженог за распеће да би то проверио. Капетан је потврдио да је то истина.

То је изузетно важно због каснијих тврдњи од стране појединаца да Исус на крсту заправо и није умро, већ се само онесвестио. Сведочење капетана пред римским прокуратором директно се супроти таквој тврдњи. Римљани су, уосталом, добро знали како да изврше смртну казну.

Јосиф је донео ланено платно којим је обавио Исусово тело и положио га у гробницу исклесану у стени. Та гробница је била довољно велика да се у њу могло ући (Марко 16,5). Осим Јосифа, писац Еванђеља помиње и две жене које су виделе локацију гроба – Марију Магдалену и Марију мајку Јосијину. Њих две, заједно са Соломијом, посматрале су распеће издалека. И све три ће поћи на тај гроб у недељу ујутру да би, како су мислиле, довршиле посао око балзамовања Исусовог тела (Марко 16,1).

Зашто се помињу те три жене? Оне ће бити сведоци празног гроба у тексту Марко 16, па су самим тим и важни сведоци Исусовог васкрсења.

Како је иронично то што су Исусови следбеници овде „нестали у акцији“, док се као херој показао један члан Синедриона, истог оног тела које је Исуса осудило. Како можемо бити сигурни да и ми, у критичним тренуцима, нећемо нестати у акцији?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

У књизи *Чезња векова* од Елен Г. Вајт прочитајте поглавља под насловом „У Пилатовој судници“, „Голгота“ и „Сврши се“, стр. 723-764 (оригинал).

„Пилат је тежио да ослободи Исуса. Међутим, увидео је да не може то да учини, а да сачува свој положај и част. Зато је радије изабрао да жртвује један невини живот, него да изгуби своју световну моћ. Колико је много оних који, да би избегли штету или патње, на сличан начин жртвују начело. Савест и дужност указују на један пут, а лична корист на други. Струја снажно креће у погрешном правцу, и онај који прави споразуме са злом бива однесен у густу таму кривице.“ – Елен Г. Вајт, *Чезња векова*, стр. 738 (оригинал).

„На Христа као нашу замену и јемство положено је безакоње свих нас. Он се убројио у преступнике, да би нас откупио од осуде закона. Кривица сваког Адамовог потомка оптерећивала је Његово срце. Божји гнев према греху, страшни израз Његовог незадовољства због неправде, испуњавали су ужасом душу Његовог Сина. Цело свог живота Христос је палом свету објављивао добре вести о Очевој милости и љубави која прашта. Често је говорио о спасењу за највеће грешнике. Међутим, сада, са страшним теретом кривице који је носио, није могао да види милостиво Очево лице. Повлачење божанског лица од Спаситеља у овом часу највеће патње, проболо је Његово срце таквим болом који човек никада неће моћи потпуно да разуме. Његова душевна патња била је тако велика да је једва осећао своје телесне болове.“ – *Чезња векова*, стр. 753 (оригинал).

ПИТАЊА ЗА РАЗГОВОР:

1. Запазите колико је теологија замене била важна за Елен Вајт (а и у Библији уопште; видети, на пример, Исаија 53). Зашто је свака теологија која омаловажава централну улогу замене и Христовог умирања уместо нас, чиме је сам платио казну за наше грехе, заправо лажна теологија?
2. Ко или шта је „Варава“ у данашњем свету, кога траже уместо Исуса?
3. Чему би требало да нас научи прича о Јосифу из Ариматеје, кад је реч о томе да не треба судити на основу спољашњег изгледа?
4. Размотрите текст Данило 9,24-27. Зашто би требало да умете да одржите библијски час на тему тог текста свакоме ко вам то затражи? Умете ли то?

ВАСКРСЛИ ГОСПОД

Текстови за проучавање у току седмице: Марко 15,42-47; Марко 16; Колошанима 2,10-12; 1. Коринћанима 15,1-8; Данило 9,24-27; Јован 20,11-18.

Текст за памћење: „А он им рече: не плашите се, Исуса тражите Назарећанина распетога; уста, није овдје, ево мјесто гдје га метнуше“ (Марко 16,6).

Исусово распеће је задало смртни ударац надањима и вери Његових ученика. Био је то мрачан викенд за њих, када се нису само хватали у коштац са смрћу свог Учитеља, већ су страховали и за сопствени живот (Јован 20,19).

У тексту Марко 16, последњем поглављу овог Еванђеља, размотрићемо оно што је уследило после Исусове смрти.

Прво, размотрићемо време Исусовог васкрсења и разлог из ког су жене дошле на гроб те недеље ујутру. Адвентисти понекад зазиру од приче о јутру васкрсења, због начина на који је оно злоупотребљено да би се подржала светост недеље. Видећемо да се заправо можемо радовати тој недељи васкрсења, упркос лажној теологији која је, нажалост, из ње произашла.

Друго, у овој поуци објаснићемо прве стихове поглавља Марко 16, повезујући те речи са темом која се провлачи кроз цело ово Еванђеље. У нашем проучавању у понедељак и уторак размотрићемо те концепте.

Треће, крајем седмице, у среду и четвртак, проучићемо остатак поглавља Марко 16 и упознати се са мисијом коју оно износи пред нас. Проучавање ћемо завршити позивом читаоцу Еванђеља по Марку да шири то еванђеље по целом свету.

*Проучите поуку за ову седмицу да бисте се припремили за суботу, 28. септембар.

РАДОВАЊЕ ВАСКРСЕЊУ

Прочитајте текст Марко 15,42-16,6. Шта се ту дешава и зашто је та прича тако битна за наратив о васкрсењу?

Сви писци Еванђеља слажу се да је Исус умро на дан који они називају „дан припреме“, односно „дан уочи суботе“ (Матеј 27,62; Марко 15,42; Лука 23,54; Јован 19,14.31.42). Већина коментатора сматра да се то односи на време од заласка сунца у четвртак до заласка сунца у петак. Исус је умро у петак касно поподне, а онда је на брзину сахрањен пре заласка сунца.

Током суботе, Господ је почивао у гробу, а и сви Његови ученици такође су мировали. „У суботу дакле осташе на миру по закону“ (Лука 23,56), што би заправо било прилично чудно да је Исус умањо, макар у њиховим умовима, обавезу држања четврте заповести.

У суботу увече жене су купиле мирисна уља, а у недељу ујутру су отишле на гроб са жељом да доврше уобичајени процес сахране. Али, наравно, Исус није био тамо!

Већ почетком другог века хришћани су придавали одређени значај чињеници да је Исус васкрсао у недељу. То је постао основ схватања о светости недеље. Међутим, да ли је то оно чему учи Нови завет?

Прочитајте текст Колошанима 2,10-12. Шта је, према Новом завету, спомен на Исусово васкрсење?

Ниједна реч у Библији не наговештава да је недеља постала света као успомена на васкрсење. Тај спомен је крштење. „Тако се с њим погребосмо крштењем у смрт да као што уста Христос из мртвијех славом очином, тако и ми у новом животу да ходимо“ (Римљанима 6,4).

Без обзира на лажну теологију у вези са недељним богослужењем, као адвентисти морамо се подједнако радовати Исусовом васкрсењу тог недељног јутра. Својом смрћу и васкрсењем Исус је победио смрт, а захваљујући Његовом васкрсењу ми имамо гаранцију сопственог васкрсења.

„Благословен Бог и отац Господа нашега Исуса Христа, који нас по великој милости својој прероди за жив над васкрсенијем Исуса Христа из мртвијех“ (1. Петрова 1,3). Запазите какву су сигурност Павле и Петар имали у погледу Исусовог васкрсења. Како и ми можемо имати ту сигурност?

КАМЕН ЈЕ БИО ОДВАЉЕН

**Прочитајте текстове Марко 16,1-8 и 1. Коринћанима 15,1-8.
Шта ти одломци имају заједничко?**

Прича о васкрсењу јавља се у сваком од Еванђеља. Писац сваког од њих износи ту причу из различите перспективе, а сва садрже основне концепте који се јављају и у тексту 1. Коринћанима 15,1-8.

Четири идеје јављају се увек изнова – *умро је, сахрањен је, васкрсао је и виђен је*. У Еванђељу по Марку, то да је *умро* и да је *сахрањен*, описано је у 15. поглављу. А то да је *васкрсао* и да је касније *виђен* наводи се у 16. поглављу, али са извесним обртом. У стиху Марко 16,7 говори се о сас-танку у Галилеји, и каже им се: *Тамо ћете Га видети* (видети Јован 21).

Неким људима је невероватно то што хришћани верују у васкр-слог Господа. Међутим, докази у прилог Његовом васкрсењу су чвр-сти и у складу са здравим разумом.

За почетак, довољно је само веровати у Бога као Творца (видети 1. Мојсијева 1-2) и идеја о васкрсењу, о том чуду, постаје разумна. Бог који је створио свемир и живот на земљи, сасвим сигурно је имао моћ, ако је хтео, да васкрсне Исуса. Божје постојање не чини Исусово васкрсење нужним, већ само разумним.

Затим, гроб је очигледно био празан. Чак и историчари атеисти прихватају ту чињеницу. Да није било тако, тврдња о Његовом васкр-сењу пропала би од самог почетка, јер би постојање Његовог тела на том месту уништило сваку гласину о томе да је Он васкрсао.

Затим, објашњење да су Његови ученици украли тело није одржи-во. Ученици сигурно нису могли да прођу поред римске страже. А чак и да им је то успело и да су узели тело, зашто нису били ухапшени због тога? Одговор је да су верске вође знале да ученици то нису учинили.

Такође, велики број људи је сведочио да је видео васкрслог Хри-ста. Многи од њих, укључујући и ученике, у првом тренутку нису у то веровали. А некадашњи огорчени непријатељ, Павле, не само што тврди да је видео васкрслог Господа, већ и да је то искуство промени-ло читав ток његовог живота на веома радикалан начин.

И коначно (мада има и много других разлога), како објаснити успон хришћанске цркве, основане од људи који су тврдили да су видели васкрслог Господа? Зашто би ти људи били спремни да умру за лаж? Њихово доследно сведочење, непосредно након Његове смр-ти (Дела 3,15), као и годинама касније (1. Петрова 1,3), представља моћан доказ у прилог Његовог васкрсења.

Шта бисте рекли ако би вас неко питао: Које доказе имате у прилог Христовом васкрсењу?

ЖЕНЕ КОД ГРОБА

„Жене које су стајале крај Христовог крста будно су стражиле и чекале да Субота прође. Првога дана седмице, врло рано, кренуле су на гроб, носећи драгоцене мирисе да помажу Спаситељево тело. Нису помишљале на Његово васкрсење из мртвих. Сунце њиховог надања зашло је и ноћ се настанила у њиховим срцима. Док су одмицале путем, причале су о Христовим делима милосрђа и Његовим речима утехе. Међутим, нису се сетиле Његових речи: 'Али ћу вас опет видети' (Јован 16,22).“ – Елен Г. Вајт, *Чезња векова*, стр. 788 (оригинал).

Прочитајте текст Марко 16,1-8. Шта се десило и како су жене у првом тренутку реаговале?

Већ од почетка Марковог Еванђеља читалац зна да је Исус Месија. Али у самом тексту, прва особа која Га је признала за Месију, а да није била запоседнута демонима, био је Петар у стиху Марко 8,29. А ни до тог признања није дошло пре него што смо стигли до половине књиге!

Кроз цело Еванђеље по Марку, Исус тражи од људи да ћуте о томе ко је Он, или о исцељењу које им је донео. У стиху Марко 1,44 Он каже губавцу да не говори никоме о свом излечењу. У стиху Марко 5,43 напомиње Јаиру и његовој жени да никоме не причају о васкрсењу њихове ћерке. У стиху Марко 7,36 упозорава групу људи да не говоре другима о томе како је исцелио глувонемога човека. А онда заповеда својим ученицима да не говоре народу да је Он Месија (Марко 8,30; видети такође Марко 9,9). Без сумње, главни разлог из ког је Исус тражио од њих да ћуте био је да обезбеди себи довољно времена да заврши своју мисију у складу са временским пророчанством из текста Данило 9,24-27.

А сада, у овој сцени, чак и пошто им је речено да је Исус васкрсао, ове жене, преплашене и запрепашћене, побегле су одатле и, бар у првом тренутку, ни оне нису говориле о томе шта се догодило.

То ћутање, међутим, није дуго трајало. У тренутку кад стижемо до краја Марковог Еванђеља, шта читамо уместо тога? „А они изиђоше и проповиједаше свуда, и Господ их потпомага, и ријеч потврђива знацима који су се потом показивали“ (Марко 16,20).

Дакле, мотив ћутања о Исусу, о томе ко је Он и шта је учинио бива разбијен, и књига се завршава тако што они проповедају „свуда“.

Зашто ми не смемо да ћутимо о томе ко је Исус и шта је Он учинио? Које можете данас да говорите о Исусу и плану спасења?

ПОЈАВЉИВАЊЕ ПРЕД МАРИЈОМ И ДРУГИМА

Прочитајте текст Марко 16,9-20. Шта ови стихови додају причи о васкрсењу?

Скоро цео текст Марко 16,9-20 има паралеле у другим одломцима Новог завета – Марија Магдалена код гроба види Исуса (Матеј 28,1.9.10; Јован 20,11-18; упоредити са Лука 8,2); двојица људи Га виде у селу (Лука 24,13-35); једанаесторица добијају Велики налог (Матеј 28,16-20; Лука 24,36-49; Јован 20,19-23).

Прва особа која је видела Исуса живог била је Марија Магдалена (Јован 20,11-18). И друге жене су Га такође виделе (Матеј 28,8-10). То што су прве особе које су виделе васкрслог Господа биле жене, веома је значајно. С обзиром да жене у античком свету нису имале висок статус као сведоци, да је прича измишљена, много је вероватније да би као први сведоци били наведени неки мушкарци. Али нису били у питању неки мушкарци, нити неко од Дванаесторице, већ једна жена. Она одлази да јави радосну вест ученицима, али они, што није никакво чудо, не верују њеном сведочанству, пре свега зато што је звучало нестварно, али нажалост и зато што га је изнела жена.

Браниоци приче о Исусовом васкрсењу користили су ту чињеницу – то што су жене биле прве које су виделе васкрслог Исуса – као моћан доказ у прилог истинитости те приче.

Шта се дешава у стиху Марко 16,14, што не би имало смисла да је та прича измишљена?

Наравно, да су они измислили ту причу, зашто би себе представили у тако лошем светлу? Исус је морао да их укори због њихове „тврђе срца“. Еванђеоски извештаји, од тренутка Исусовог хапшења, па све до Његовог појављивања после васкрсења, описују Његове следбенике у веома негативном светлу – као оне који су побегли, одрекли Га се, који нису веровали, и тако даље. То не би имало смисла да је та прича измишљена.

Насупрот томе, њихово касније одважно и непоколебљиво објављивање васкрслог Христа и наде коју то пружа свима, представља моћан доказ у прилог истинитости њихових тврдњи.

Како се можемо заштитити од упадања у духовну замку сумње и неверовања? Зашто се морамо свакодневно повезивати са васкрслим Христом?

ИДИТЕ ПО ЦЕЛОМ СВЕТУ

Прочитајте текст Марко 16,14-20. Шта је Исус рекао својим ученицима кад се појавио пред њима, и шта те речи значе нама данас?

Прве речи које Исус упућује својим ученицима само су индиректно забележене у стиху Марко 16,14. Он их укорава због њиховог неверовања и тврдоће срца. Дакле, то питање неверовања није само данашњи проблем. Као што смо већ видели, и први Исусови ученици борили су се са неверовањем (Матеј 28,17; Јован 20,24-29), а они су били са Исусом у телу и увек изнова гледали чуда.

Међутим, Он им је, служећи се различитим доказима, показао реалност свог васкрсења. Тада је њихово сведочанство, удружено са доказима укратко изнетим у проучавању од понедељка, образавало чврст темељ вере.

Потом Исус шаље своје ученике да однесу еванђеље свету. Његов налог је експанзиван. Они треба да иду по целом свету и да објављују еванђеље сваком створењу. А онда им објашњава да ће исход њиховог рада некима донети благостање а некима јад – верници ће бити спасени, а неверници осуђени.

Исус такође описује знаке који ће пратити рад Његових ученика – истеривање демона, говорење новим језицима, заштита од зла и лечење болесних. Неки су погрешно протумачили стих Марко 16,18 као потврду да хришћани треба да показују своју веру узимањем у руке змија отровница. Међутим, Исусове речи не представљају допуштење за тако дрске поступке. Оно што Исус ту описује је заштита над појединцима укљученим у мисију, као што је била Павлова служба за друге, а што видимо у тексту Дела 28,3-6.

Наравно, Библија не тврди да ће ученици увек бити заштићени од зла. Понекад Бог види да је прикладно да учини чудо како би унапредио дело еванђеља. Али понекад хришћани страдају због свог сведочанства. У таквим околностима, њихово стрпљиво подношење пружа још један знак неверницима о сили вере.

А онда, пошто је завршио своје дело овде, „узе се на небо, и сједи Богу с десне стране“ (Марко 16,19). Исус се вазнео да би сео Богу с десне стране, на положај врховне власти, јер је поразио све силе зла.

Запазите последњи стих. Мада су ишли „свуда“ проповедајући еванђеље, они нису ишли сами. „Господ их потпомага, и ријеч потврђива знацима који су се потом показивали. Амин“ (Марко 16,20). Он је био с њима у оно време, а обећао је да ће бити и с нама у ово време, док настављамо дело које су они започели.

„Ја сам с вама у све дане до свршетка вијека“ (Матеј 28,20). Коју утеху бисмо могли, и коју би требало да нађемо у том обећању, док и сами настојимо да објављујемо еванђеље „свуда“?

ЗА ДАЉЕ ПРОУЧАВАЊЕ

У књизи *Чезња векова* од Елен Г. Вајт прочитајте поглавља под насловом „Устаде Господ“, стр. 779-787 (оригинал) и „Идите и научите све народе“, стр. 818-828 (оригинал).

„Христос је за верника васкрсење и живот. У нашем Спаситељу је обновљен живот који је изгубљен услед греха; Он у Себи има живот да оживи онога кога хоће. Њему је подарено право да да бесмртност. Живот који је у људској природи положио, Он поново узима и даје га људском роду. 'Ја дођох', рекао је Он, 'да имају живот у изобиљу'. 'А који пије од воде коју ћу му Ја дати неће ожеднети довека; него вода што ћу му Ја дати биће у њему извор воде која тече у живот вечни.' 'Који једе Моје тело и пије Моју крв има живот вечни, и Ја ћу га васкрснути у последњи дан' (Јован 10,10; 4,14; 6,54).

За верника смрт не значи много. Христос говори о њој као да има малу важност. 'Ко одржи реч Моју неће видети смрти довека', 'неће окусити смрти довека.' За хришћанина смрт је само сан, тренутак тишине и таме. Живот је сакривен са Христом у Богу и 'кад се јави Христос, живот ваш, онда ћете се и ви с Њиме јавити у слави' (Јован 8,51-52; Колошанима 3,4).“ – Елен Г. Вајт, *Чезња векова*, стр. 786, 787 (оригинал).

Чак и историчари атеисти, они који не могу да прихвате реалност васкрсења, признају не само да је Исус био убијен, већ и да су након Његове смрти многи тврдили да су видели васкрслог Христа, и да су као резултат тога основали језгро онога што ће постати хришћанска црква. Неки, у покушају да објасне те тврдње, кажу да је Исус имао брата близанца, или да су рани ученици халуцинирали мислећи да виде Исуса. Други кажу да Исус заправо и није умро, већ да се само онесвестио и да се касније повратио. Има и оних који тврде да су ван-земаљци дошли и узели Његово тело. За детаљније разматрање тих аргумената и њихове неоснованости, погледајте: Clifford Goldstein, *Risen: Finding Hope in the Empty Tomb* (Pacific Press, 2021).

ПИТАЊА ЗА РАЗГОВОР:

1. Зашто би ученици лагали о Исусовом васкрсењу? На основу свега што знамо, они нису наишли ни на шта друго осим на мржњу, отуђење и прогонство због своје вере. Шта су могли да добију измишљањем једне такве приче?
2. Који доказ Исусовог васкрсења је за вас најубедљивији? Изнесите своја размишљања у разреду.
3. Размишљајте више о великој нади коју нам Исусово васкрсење нуди. Прочитајте цео текст 1. Коринћанима 15. Колику важност Павле придаје Исусовом васкрсењу?

Бог је власник свега

1. П	Псалам 50,10.	Бог је власник свега
2. У	Дела 5,1.	Како новац утиче на вас?
3. С	Лука 12,34.	Васпитање у приставској служби
4. Ч	Римљанима 13,8.	Избегавајте да се задужујете
5. П	Матеј 19,21.	Не заборавите сиромашне
6. С	1. Коринћанима 4,2.	Сетите се Божјег дела у својој опоруци

Бирајте мудро

7. Н	Римљанима 12,6.	Пристави Божје благодати
8. П	Псалам 24,3,4.	Највећа потреба света
9. У	Псалам 46,10.	Бог говори
10. С	Римљанима 12,10.	Помозите једни другима да растете
11. Ч	Матеј 16,26.	Бирајте мудро
12. П	2. Тимотију 4,2.	Покажите своју верност
13. С	Римљанима 8,14.	Божји идеал

Наш утицај је важан

14. Н	Откривење 7,9.	Ступање у Христову војску
15. П	Римљанима 8,1.	Изградња карактера
16. У	Данило 2,22.	Поуке из уздизања и пропадања народа
17. С	Приче 9,10.	Стицање знања о Богу
18. Ч	Приче 3,1.2.	Ум и тело
19. П	1. Солуњанима 5,15.	Наш утицај је важан
20. С	О Јову 28,28.	Способност мишљења и деловања

Будите постојани

21. Н	1. Коринћанима 6,20.	Снага умерености
22. П	Лука 1,15.	Пример Јована Крститеља
23. У	Ефесцима 5,8.	Родитељска посвећеност
24. С	1. Коринћанима 10,31.	Апетит није поуздан водич
25. Ч	3. Јованова 2.	Будите постојани
26. П	Приче 3,7.8.	Не додиривати, не окусити
27. С	Приче 23,31.32.	Пут ка пијанству

Утицај захвалности и хвале

28. Н	2. Коринћанима 6,3.	Рђав утицај
29. П	Псалам 86,5.	Опасне теорије
30. У	Приче 14,27.	Утицај захвалности и хвале
31. С	2. Коринћанима 1,9.	Опасност самопоуздања

Божја тврђава

1. Ч	Ефесцима 5,25.	Разапети Откупитељ
2. П	1. Тимотију 3,15.	Божја тврђава
3. С	Откривење 14,12.	Јединство вере

Сила у Цркви

4. Н	Дела 9,6.	Канал светлости
5. П	Дела 6,3.	Заједнички рад
6. У	Дела 2,47.	Пример црквеног јединства
7. С	Дела 6,7.	Црквени ред
8. Ч	Лука 19,10.	Мисија Цркве
9. П	Дела 1,8.	Сила у Цркви
10. С	Јован 15,10.	Будите у Христу

Бог води свој народ

11. Н	Јован 3,30.	Ослободите се свога ја
12. П	1. Јованова 4,12.	Самопожртвовање у Цркви
13. У	Јеремија 31,33.	Бог води свој народ
14. С	Ефесцима 4,1,3.	Утицај савршеног склада
15. Ч	1. Тимотију 4,6).	Дужност Цркве
16. П	1. Коринћанима 6,1.	Суочавање са неразумевањем
17. С	Јеремија 31,34.	Поступање са преступником

Христова љубав у Цркви

18. Н	1. Коринћанима 12,25.	Светлост треба да обасја незнабошце
19. П	Матеј 5,24.	Црква треба да следи Спаситељево правило
20. У	Матеј 13,47.	Мрежа Јеванђеља
21. С	2. Јованова 5.	Христова љубав у Цркви
22. Ч	1. Коринћанима 8,2.	Црква није мишљење једног човека
23. П	Дела 2,44.	Божји Дух и јединство Цркве
24. С	Псалам 133,1.	Јединство ствара снагу

Хаљине дароване остатку

25. Н	2. Коринћанима 12,7.	Опасност од самопоуздања
26. П	2. Тимотију 3,1.	Опомене упућене Цркви
27. У	Матеј 5,14.	Изграђен на гори
28. С	2. Петрова 3,11.12.	Црква може убрзати Христов долазак
29. Ч	Откривење 13,12.	Бурна будућност
30. П	Откривење 7,13.	Хаљине дароване остатку
31. С	2. Петрова 3,14.	Напредак уједињене Цркве

Истинска радост

1. Н	1. Мојсијева 2,15.	Једини Помоћник
2. П	Титу 2,12.	Мало Небо на Земљи
3. У	1. Мојсијева 2,24.	Породични круг
4. С	Псалам 16,11.	Истинска радост
5. Ч	1. Солуњанима 2,12.	Улога хришћанског дома
6. П	Матеј 5,16.	Видело у суседству
7. С	Ефесцима 3,14,15.	Чланови царске породице

Какви родитељи, таква деца

8. Н	Ефесцима 6,1.	Родитељи, дајте прави пример
9. П	1. Петрова 3,1.	Учините хришћанство привлачним
10. У	Приче 31,10.	Добро размислите пре уласка у брак
11. С	Псалам 34,11.	Какви родитељи, таква деца
12. Ч	Приче 31,28.	Мајка
13. П	Ефесцима 6,4.	Отац
14. С	Данило 1,8.	Породица и одсудне битке

Права љубав је свето начело

15. Н	Приче 22,6.	Родитељи, на вама лежи одговорност
16. П	1. Мојсијева 35,2.	Шта је „породична религија“?
17. У	2. Тимотију 1,5.	Дом, основа за будуће мисионаре
18. С	Јеврејима 13,2.	Домови у којима бораве анђели
19. Ч	Матеј 5,44.	Права љубав је свето начело
20. П	1. Јованова 3,18.	Сила љубави
21. С	2. Мојсијева 20,12.	Поштовање према родитељима

Мисија у дому

22. Н	Матеј 25,35.	Мисија у дому
23. П	Исаија 41,6.	Саосећајна рука
24. У	Исаија 48,10.	Углађеност у дому
25. С	Филибљанима 4,6.	Породично богослужење
26. Ч	Проповедник 5,18.	Породична рекреација
27. П	2. Коринћанима 5,20.	Позив упућен члановима породице који још нису прихватили спасење
28. С	Јован 1,45.	Прикажите Исуса суседима

Спаситељ грешника

29. Н	1. Петрова 1,15.	Исусов утицај у дому
30. П	Римљанима 2,13.	Једина заштита дома

ЧИТАЊЕ БИБЛИЈЕ РЕДОМ

Јул	Август	Септембар
1. Псалам 115-117	1. Исаија	1-3
2. « 118	2. «	4-6
3. « 119, 1-88	3. «	7-9
4. « 119, 89-176		4. «
5. « 120-121	4. «	10-13
6. « 122-124	5. «	14-17
	6. «	18-20
7. « 125-127	7. «	21-23
8. « 128-130	8. «	24-26
9. « 131-133	9. «	27-29
10. « 134-136	10. «	30-32
11. « 137-139		11. «
12. « 140-142	11. «	33-36
13. « 143-147	12. «	37-40
	13. «	41-43
14. « 148-150	14. «	44-46
15. Приче 1-3	15. «	47-49
16. « 4-6	16. «	50-52
17. « 7-9	17. «	53-55
18. « 10-12		18. «
19. « 13-15	18. «	56-59
20. « 16-19	19. «	60-62
	20. «	63-66
21. « 20-22	21. Јеремија	1-3
22. « 23-25	22. «	4-6
23. « 26-28	23. «	7-8
24. « 29-31	24. «	9-11
25. Проповедник 1-3		12-16
26. « 4-6	25. «	17-20
27. « 7-9	26. «	21-23
	27. «	24-26
28. « 10-12	28. «	27-29
29. Песма над песмама 1-3	29. «	30-32
30. « 4-6	30. «	33-35
31. « 7-8	31. «	
		1. Јеремија 36-39
		2. « 40-42
		3. « 43-45
		4. « 46-49
		5. « 50-52
		6. Плач 1-3
		7. « 4-5
		8. Језекиљ 1-4
		9. « 5-7
		10. « 8-10
		11. « 11-12
		12. « 13-15
		13. « 16-18
		14. « 19-21
		15. « 22-26
		16. « 27-29
		17. « 30-32
		18. « 33-35
		19. « 36-38
		20. « 39-41
		21. « 42-44
		22. « 45-48
		23. Данило 1-4
		24. « 5-8
		25. « 9-12
		26. Осија 1-3
		27. « 4-6
		28. « 7-9
		29. « 10-14
		30. Јоило 1-3

ВЕЧЕРЊЕ БОГОСЛУЖЕЊЕ У ПОРОДИЦИ

Јул	Август	Септембар
1. Псалам 1.	1. Псалам 29.	1. Псалам 56.
2. Псалам 2.	2. Псалам 30.	2. Псалам 57.
3. Псалам 3.	3. Псалам 31,1-14.	3. Псалам 58.
4. Псалам 4.	4. Псалам 31,15-24.	4. Псалам 59.
5. Псалам 5.	5. Псалам 32.	5. Псалам 60.
6. Псалам 6.	6. Псалам 33.	6. Псалам 61.
7. Псалам 7.	7. Псалам 34.	7. Псалам 62.
8. Псалам 8.	8. Псалам 35,1-14.	8. Псалам 63.
9. Псалам 9.	9. Псалам 35,15-28.	9. Псалам 64.
10. Псалам 10.	10. Псалам 36.	10. Псалам 65.
11. Псалам 11.	11. Псалам 37,1-19.	11. Псалам 66.
12. Псалам 12.	12. Псалам 37,20-40.	12. Псалам 67.
13. Псалам 13.	13. Псалам 38.	13. Псалам 68.
14. Псалам 14.	14. Псалам 39.	14. Псалам 69,1-16.
15. Псалам 15.	15. Псалам 40.	15. Псалам 69,17-36.
16. Псалам 16.	16. Псалам 41.	16. Псалам 70.
17. Псалам 17.	17. Псалам 42.	17. Псалам 71,1-14.
18. Псалам 18,1-15.	18. Псалам 43.	18. Псалам 71,15-24.
19. Псалам 18,16-30.	19. Псалам 44,1-12.	19. Псалам 72.
20. Псалам 18,31-50.	20. Псалам 44,13-26.	20. Псалам 73,1-15.
21. Псалам 19.	21. Псалам 45.	21. Псалам 73,16-28.
22. Псалам 20.	22. Псалам 46.	22. Псалам 74.
23. Псалам 21.	23. Псалам 47.	23. Псалам 75.
24. Псалам 22,1-15.	24. Псалам 48.	24. Псалам 76.
25. Псалам 22,16-31.	25. Псалам 49.	25. Псалам 77.
26. Псалам 23.	26. Псалам 50.	26. Псалам 78,1-14.
27. Псалам 24.	27. Псалам 51.	27. Псалам 78,15-28.
28. Псалам 25.	28. Псалам 52.	28. Псалам 78,29-42.
29. Псалам 26.	29. Псалам 53.	29. Псалам 78,43-56.
30. Псалам 27.	30. Псалам 54.	30. Псалам 78,57-72.
31. Псалам 28.	31. Псалам 55.	

Предлажемо верницима да ове текстове читају у току вечерњег богослужења у својој породици.

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У ЈУЛУ 2024. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ			
	5.	12.	19.	26.
Радовиш, Струмица , Ђевђелија	20,07	20,04	19,59	19,52
Кавадарци	20,09	20,06	20,01	19,54
Велес, Прилеп, Битола	20,11	20,08	20,03	19,56
Пирот , Врање, Куманово, Скопље	20,13	20,10	20,05	19,58
Књажевац, Ниш , Лесковац, Тетово, Дебар	20,15	20,12	20,07	20,00
Кладово, Неготин , Зајечар, Приштина, Призрен	20,17	20,14	20,09	20,02
Бор, Параћин, Крушевац , Косовска Митровица, Ђаковица	20,19	20,16	20,11	20,04
Јагодина , Нови Пазар, Пећ	20,21	20,18	20,13	20,06
Пожаревац, Смедеревска Паланка, Крагујевац , Чачак, Краљево, Беране, Колашин, Подгорица , Улцињ	20,23	20,20	20,15	20,08
Аранђеловац, Ужице, Бар	20,25	20,22	20,17	20,10
Вршац, Алибунар, Ковин, Смедерево, Панчево, Београд , Ваљево, Пљевља, Зеленика	20,27	20,24	20,19	20,12
Кикинда, Српска Црња, Зрењанин , Рума, Шабац, Фоча, Билећа, Требиње, Дубровник	20,29	20,26	20,21	20,14
Сента, Бечеј, Нови Сад , Сремска Митровица, Богатић, Бијељина, Лозница, Сарајево , Мљет	20,31	20,28	20,23	20,16
Бачка Топола, Кула, Врбас, Бачка Паланка, Шид , Тузла, Мостар, Метковић, Пељешац	20,33	20,30	20,25	20,18
Суботица , Сомбор, Даљ, Вуковар, Винковци, Добој, Зеница, Хвар, Корчула	20,35	20,32	20,27	20,20
Бели Манастир , Осијек , Славонски Брод, Дервента, Јајце, Ливно, Брач, Вис	20,37	20,34	20,29	20,22
Славонска Пожега, Бања Лука , Сплит	20,39	20,36	20,31	20,24
Подравска Слатина, Дарувар, Нова Градишка, Босанска Градишка, Приједор , Дрвар, Книн, Шибеник	20,41	20,38	20,33	20,26
Вировитица, Биоград	20,43	20,40	20,35	20,28
Копривница, Бјеловар, Сисак, Бихаћ, Госпић, Задар , Дуги Оток	20,45	20,42	20,37	20,30
Чаковец, Вараждин, Загреб , Слуњ, Паг	20,47	20,44	20,39	20,32
Мурска Сбота, Ормож, Птуј , Крапина, Карловац, Раб	20,49	20,46	20,41	20,34
Марибор , Рогашка Слатина, Цеље, Зидани Мост, Цриквеница, Крк, Црес, Лошињ	20,51	20,48	20,43	20,36
Дравоград, Словењ Градец, Межица, Љубљана , Ријека, Пула	20,53	20,50	20,45	20,38
Крањ, Постојна, Копер, Ровињ	20,55	20,52	20,47	20,40
Јесенице , Крањска Гора, Горица	20,57	20,54	20,49	20,42

Подаци из ове табеле изведени су по лејњем рачунању времена.

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У АВГУСТУ 2024. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ				
	2.	9.	16.	23.	30.
Струмица	19,44	19,35	19,24	19,13	19,01
Радовиш, Ђевђелија	19,46	19,37	19,26	19,15	19,03
Пирот , Кавадарци	19,48	19,39	19,28	19,17	19,05
Врање, Куманово, Велес, Прилеп, Битола	19,50	19,41	19,30	19,19	19,07
Кладово, Неготин, Зајечар, Књажевац, Ниш , Лесковац, Скопље , Тетово, Охрид	19,52	19,43	19,32	19,21	19,09
Бор, Параћин, Крушевац , Приштина, Призрен, Дебар	19,54	19,45	19,34	19,23	19,11
Јагодина , Косовска Митровица, Ђаковица	19,56	19,47	19,36	19,25	19,13
Вршац, Ковин, Пожаревац, Смедерево, Смедеревска Паланка, Крагујевац, Краљево, Нови Пазар, Пећ	19,58	19,49	19,38	19,27	19,15
Алибунар, Панчево, Београд , Аранђеловац, Чачак, Беране, Колашин, Подгорица , Улцињ	20,00	19,51	19,40	19,29	19,17
Кикинда, Српска Црња, Зрењанин , Ваљево, Ужице, Пљевља, Бар	20,02	19,53	19,42	19,31	19,19
Сента, Бечеј, Нови Сад , Рума, Сремска Митровица, Богатић, Шабац, Фоча, Зеленика	20,04	19,55	19,44	19,33	19,21
Суботица , Бачка Топола, Кула, Врбас, Бачка Паланка, Шид, Бијељина, Лозница, Билећа, Требиње, Дубровник	20,06	19,57	19,46	19,35	19,23
Сомбор , Даљ, Вуковар, Винковци, Тузла, Сарајево , Мостар, Метковић, Мљет	20,08	19,59	19,48	19,37	19,25
Бели Манастир , Осијек , Добој, Зеница, Пељешац	20,10	20,01	19,50	19,39	19,27
Славонска Пожега, Славонски Брод, Дервента , Јајце, Ливно, Брач, Хвар, Корчула	20,12	20,03	19,52	19,41	19,29
Вировитица, Подравска Слатина, Дарувар, Нова Градишка, Босанска Градишка, Бања Лука , Сплит, Вис	20,14	20,05	19,54	19,43	19,31
Бјеловар, Приједор, Дрвар, Книн, Шибеник	20,16	20,07	19,56	19,45	19,33
Копривница, Сисак, Бихаћ, Биоград	20,18	20,09	19,58	19,47	19,35
Мурска Сوبота, Ормож, Чаковец, Вараждин, Загреб , Слуњ, Госпић, Задар, Дуги Оток	20,20	20,11	20,00	19,49	19,37
Марибор , Птуј , Рогашка Слатина, Крапина, Карловац, Раб, Паг	20,22	20,13	20,02	19,51	19:39
Словен Градец, Цеље , Зидани Мост, Приквеница, Крк, Црес, Лошињ	20,24	20,15	20,04	19,53	19:41
Дравоград, Межица, Љубљана , Постојна, Ријека	20,26	20,17	20,06	19,55	19,43
Јесенице, Крањ, Копер, Ровињ, Пула	20,28	20,19	20,08	19,57	19,45
Крањска Гора , Горица	20,30	20,21	20,10	19,59	19,47

Подаци из ове табеле изведени су по најњем рачунању времена.

ПОЧЕТАК СУБОТЕ У СЕПТЕМБРУ 2024. ГОДИНЕ

МЕСТО	ДАТУМ			
	6.	13.	20.	27.
Струмица	18,53	18,40	18,27	18,15
Пирот , Радовиш, Ћевђелија	18,55	18,42	18,29	18,17
Кладово, Неготин , Зајечар, Књажевац, Лесковац, Врање, Кавадарци	18,57	18,44	18,31	18,19
Бор, Ниш , Куманово, Скопље, Велес, Прилеп, Битола	18,59	18,46	18,33	18,20
Вршац, Пожаревац, Јагодина , Параћин, Крушевац, Приштина, Тетово, Охрид	19,01	18,48	18,35	18,22
Алибунар, Панчево, Ковин, Смедерево, Смедеревска Паланка, Аранђеловац, Крагујевац , Краљево, Нови Пазар, Ђаковица, Косовска Митровица, Призрен, Дебар	19,03	18,50	18,37	18,24
Кикинда, Српска Црња, Зрењанин, Београд , Чачак, Пећ	19,05	18,52	18,39	18,26
Сента, Бечеј, Нови Сад , Рума, Шабац, Ваљево, Ужице, Беране, Колашин	19,07	18,54	18,41	18,28
Суботица , Бачка Топола, Кула, Врбас, Бачка Паланка, Шид, Сремска Митровица, Богатић, Бијељина, Лозница, Пљевља, Подгорица , Бар, Улцињ	19,09	18,56	18,43	18,30
Сомбор , Осијек, Даљ, Вуковар, Винковци, Тузла, Фоча, Зеленика	19,11	18,58	18,45	18,32
Бели Манастир , Сарајево, Билећа, Требиње, Дубровник	19,13	19,00	18,47	18,34
Подрavsка Слатина, Славонска Пожега, Славонски Брод, Дервента , Добој, Зеница, Мостар, Метковић, Мљет	19,15	19,02	19,49	18,36
Вировитица, Дарувар, Нова Градишка, Босанска Градишка, Бања Лука , Јајце, Пељешац	19,17	19,04	19,51	18,38
Копривница, Бјеловар, Приједор , Ливно, Брач, Хвар, Корчула	19,19	19,06	19,53	18,40
Мурска Субота, Ормож, Чаковец, Вараждин , Сисак, Дрвар, Книн, Сплит, Вис	19,21	19,08	19,55	18,42
Марибор , Птуј, Рогашка Слатина, Крапина, Загреб , Слуњ, Бихаћ, Шибеник, Биоград	19,23	19,10	19,57	18,44
Словењ Градец, Цеље , Зидани Мост, Карловац, Госпић, Задар, Дуги Оток	19,25	19,12	19,59	18,46
Дравоград, Межица, Цриквеница, Крк, Раб, Паг	19,27	19,14	20,01	18,48
Јесенице, Крањ, Љубљана , Постојна, Ријека, Црес, Лошињ	19,29	19,16	20,03	18,50
Крањска гора, Горица, Копер, Ровињ, Пула	19,31	19,18	20,05	18,52

Подаци из ове табеле изведени су по најњем рачунању времена.

ИНТЕРАМЕРИЧКА ДИВИЗИЈА

УНИЈЕ	ЦРКВЕ	ГРУПЕ	ВЕРНИШТВО	ПОПУЛАЦИЈА
Дивизија	1	0	140	0
Атлантско-карипска	85	5	33.130	516.000
Белишка	102	36	48.744	431.000
Карипска	636	93	248.616	3.873.000
Централно-мексичка	255	158	89.061	47.847.462
Чијапашко-мексичка	1.433	1.837	278.276	6.383.667
Кубанска	348	152	38.303	11.175.000
Доминиканска	949	518	339.165	10.594.000
Холандскокарипска	39	5	10.119	282.000
Источновенцуеланска	572	178	181.799	13.100.269
Салвадорска	808	195	193.002	6.526.000
Француска антилско-гвајанска	151	22	30.183	1.074.000
Гватемалска	1.054	259	200.227	18.441.000
Хаићанска	656	558	488.581	11.541.000
Хондурашка	476	230	79.174	9.444.000
Интерокеанско-мексичка	1.846	1.428	209.912	22.111.301
Јамајчанска	699	32	329.718	2.816.000
Северноколумбијска	1.039	537	136.319	23.072.374
Северномексичка	726	384	135.804	45.668.962
Панамска	391	236	97.309	4.375.000
Порториканска	312	8	33.412	2.828.000
Јужно-централно америчка	546	319	75.416	11.822.000
Јужноколумбијска	774	323	159.517	27.969.626
Југоисточно мексичка	613	609	85.544	6.748.608
Западновенцуеланска	683	286	172.983	15.965.731
УКУПНО	15.194	8,408	3.694.454	304.506.000

ПРОЈЕКТИ:

1. Центар утицаја за досезање особа из више класе, Ксалапа, Мексико.
2. Центар утицаја за досезање особа из више класе, Оаксак, Мексико
3. Центар утицаја за угрожену децу у провинцији Лимон, Костарика
4. Центар утицаја за угрожену децу у Буенавентури, Колумбија
5. Центар утицаја за угрожену децу у Пуерто Техади, Колумбија
6. Изградња основне школе „Ебенецер“, Росо, Доминиканска Република